"समृद्ध विरुवा, सुखी विरुवाबासी"

www.biruwamun.gov.np biruwaruralmun@gmail.com

विरुवा गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, स्याङ्जा, गण्डकी प्रदेश

वार्षिक विकास योजना

गाउँ सभाको १५ औँ अधिवेशनबाट पारित आ.व. २०८१।८२ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट

विरुवा गाउँपालिका
गण्डकी प्रदेश, स्याङ्जा

विरुवा गाउँपालिकाको

विकास योजना

आ.व. २०८१।८२

नीति, कार्यक्रम तथा बजेट

प्रकाशक

विरुवा गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

स्याङ्जा, गण्डकी प्रदेश ।

Website: www.biruwamun.gov.np

e-mail: biruwaruralmun@gmail.com/ info@biruwamun.gov.np

टलिफोन नं. ०६१-६२०५१४

प्रमुख- संरक्षक

श्री सूर्य बहादुर कुँवर

अध्यक्ष

संरक्षक

श्री भगवती शर्मा

उपाध्यक्ष

प्रमुख सम्पादक

श्री भेषराज आचार्य

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सम्पादन

श्री पिताम्बर पोखेल, प्रशासकीय अधिकृत (सातौं)

श्री सन्तोष वि.क., कृषि अधिकृत (सातौं)

श्री ढाकाराम लामिछाने, लेखा अधिकृत (सातौं)

श्री गोगन सिंह थापा, जनस्वास्थ्य निरिक्षक (छैटौं)

श्री प्रवेश गौतम, पशु चिकित्सक (छैटौं)

श्री दिपक ढुंगाना, बरिष्ठ प्रशासन सहायक (पाँचौं)

श्री शंकर चापागाई, बरिष्ठ लेखा सहायक (पाँचौं)

श्री बालकृष्ण पौडेल, कम्प्यूटर अपरेटर

श्री विज्ञान के. सी., सव- इन्जिनियर

श्री खुम बहादुर थापा, प्रशासन सहायक (चौथो)

प्रकाशक

विरुवा गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

स्याङ्जा, गण्डकी प्रदेश ।

© सर्वाधिकार प्रकाशकमा सुरक्षित

शुभ- कामना मन्तव्य

जनताको भावना अनुसार **"समृद्ध विरुवा सुखी विरुवाबासी"** बनाउने उच्च सोचका साथ विरुवा गाउँपालिका अगाडि बढिरहेको जानकारी गराउन चाहान्छु । यसै क्रममा तेह्रौं गाउँ सभाबाट पारीत नीति, कार्यक्रम तथा बजेट पुस्तिका प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवको महशुस भएको छ ।

प्रस्तुत गरिएको यस बजेट, नीति तथा कार्यक्रम टोल बस्ति तथा वडा तह, विषयगत समितिहरु, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति, राजश्व परामर्श समिति, सामाजिक व्यावसायिक संघ, संस्थाहरु, राजनीतिक दलहरु, विज्ञ समूहहरुको राय तथा सुझाव संकलन गरि गाउँ कार्यपालिकाको सिफारीस तथा गाउँ सभा बैठकमा दफावार छलफल गरि गाउँ सभाबाट स्वीकृत भई प्रकाशनमा आएको छ ।

प्रस्तुत बजेट, नीति तथा कार्यक्रममा प्रस्ताव गरिएका पूर्वाधार निर्माण, आर्थिक विकास, सामाजिक विकासका योजना तथा कार्यक्रमहरुको सफल कार्यान्वयन साथै आर्थिक, सामाजिक एंवम सास्कृतिक अभियानहरुको सफल संचालन र कार्यान्वयनबाट **"समृद्ध विरुवा सुखी विरुवाबासी"** को परिकल्पनालाई सार्थक बनाउने अपेक्षा लिएको छु । सिमित साधनहरुबाट असिमित आवश्यकताहरु पूरा गर्ने कार्य चुनौतिपूर्ण भएता पनि उपलब्ध स्रोत साधनहरुको अधिकतम उपयोग गरि आवश्यकता परिपुर्तिको दिशामा अगाडि बढिएको छ । बजेट, नीति तथा कार्यक्रमले लिएका लक्ष्यहरुको प्राप्तिको लागि पालिकाको एकल प्रयास मात्र पर्याप्त नहुने हुदा यसको सफल कार्यान्वयनको लागि नेपाल सरकार, गण्डकी प्रदेश सरकार, दातृ निकायहरु, माननीयज्यूहरु, अग्रजहरु, जनप्रतिनिधिज्यूहरु, निर्वतमान जनप्रतिनिधज्यूहरु, राजनैतिक दल, संघ संस्थाहरु, नागरिक समाज, आम सञ्चार जगत, बौद्धिक वर्ग र सचेत तथा जागरुक आम पालिकाबासी जनसमुदायको सामुहिक साथ सहयोग र सहकार्यको अपेक्षा गरेको छु ।

अन्त्यमा, बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न सहयोग पुर्याउनु हुने सहकर्मी निर्वाचित जनप्रतिनिधिज्यूहरु, राजनैतिक दलहरु, विषयगत समिति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति, राजश्व परामर्श समिति, टोल विकास संस्थाहरु, विभिन्न संजाल, समूह, विज्ञ समुह लगायत व्यावसायिक, सामुदायिक र सामाजिक संघ, संस्थाहरु, सञ्चारकर्मी र सम्पूर्ण गाउँपालिकाबासीहरु र पालिकामा कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारीहरुमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

सूर्य बहादुर कुँवर
अध्यक्ष

शुभ- कामना मन्तव्य

संघियता कार्यान्वयन पछिको दोस्रो स्थानिय तहको निर्वाचन पछि दोस्रो विकास योजना, नीति तथा कार्यक्रम र बजेट समावेश भएको **विरुवा गाउँपालकाको वार्षिक विकास योजना** पुस्तिका प्रकाशन गर्न सफल भएका छौं । पालिकाको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक एवम भौतिक विकास लगायत सबै क्षेत्रको विकासको खाका कोर्ने पुस्तक **"विरुवा गाउँपालकाको वार्षिक विकास योजना"** प्रकाशनको अवसर प्रदान गर्नुहुने सम्पूर्ण नगरवासीहरुलाई हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

यस पुस्तकमा तेह्रौं गाउँ सभाबाट पारित नीति तथा कार्यक्रम र बजेटले विरुवा गाउँपालिका भित्रका सबै जनसमुदायको योजनाको मार्गनिर्देशन गर्नेछ भन्ने कुरामा विश्वस्त छु ।विरुवा गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमामा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रुपमा सहयोग पुर्याउनुहुने सबैमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दै यस नीति तथा कार्यक्रम र बजेट सफल कार्यान्वयन गरि "समृद्ध विरुवा सुखी विरुवाबासी" वनाउने अभियानमा यहाँहरु सबैको सकरात्मक सहयोगको अपेक्षा गर्दछु ।

भगवती शर्मा
उपाध्यक्ष

शुभ- कामना मन्तव्य

गाउँ सभाको पन्ध्रौं अधिवेशनबाट पारीत चालु आ. ब. २०८१/८२ को बार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट सहित पालिकाको संक्षिप्त परिचय समेटिएको पुस्तिका **बार्षिक विकास योजना - २०८१/८२** प्रस्तुत गर्न पाउँदा साह्रै खुशी लागेको छ ।

यस पुस्तक भित्र समृद्ध विरुवा सुखी विरुवावासी को लक्ष्य हासिल गर्न चालु आ. ब. २०८१/८२ पालिकाले लिने नीति, सोहि आ. व. मा कार्यान्वयन गरिने सम्पूर्ण विकास योजना तथा कार्यक्रम तिनको लागि विनियोजित बजेट, सो को स्रोत एव कार्यान्वयनको विधि समेत समेटिएको छ । जसले गर्दा पालिकाबासि गाउँपालिकाका योजना तथा कार्यक्रम बारे सुचोचित भई सो प्रति चासो तथा सरोकार एवम अपनत्व समेत वृद्धि हुने र कमि कमजोरीहरु भएमा समयमा नै सुधार गरि प्रभावकारी कार्यान्वयनमा समेत टेवा पुग्ने विश्वास लिएको छु ।

जनप्रतिनिधिहरुको रोहवरमा आम जनताहरुले टोल बस्तिहरुबाट माग गरेका योजना तथा कार्यक्रमहरु बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका विभिन्न चरणहरु पार गरि गाउँ सभाबाट पारित हुदा सबै क्षेत्र वर्ग समुदायको अर्थपूर्ण सहभागिता भएको महशुस गरेको छु । यस पुस्तकमा तिनै योजनाहरु प्रथामिकताको आधारमा स्रोत र साधनको सिमा भित्र रहि गाउँ सभाले पारित भएका योजनाहरु तथा संघ प्रदेशबाट प्राप्त समपुरक, विशेष र सर्शतका कार्यक्रमहरु समावेश गरिएको छ ।जनताको आवश्यकता र अपेक्षा अनुरुप छनौट गरिएका र बजेट व्यवस्था गरिएका योजना तथा कार्यक्रमहरु त्यतिबेला मात्र प्रभावकारी र प्रतफलदायी हुन्छन् जब त्यसको कार्यान्वयन र मूल्याङ्कन समेतका हरेक चरणमा सरोकारवाला सम्पूर्णपक्षको अर्थपूर्ण सहभागिता र अपनत्वबोध हुन्छ । यसर्थ योजना छनौट, तर्जुमा, बजेट विनियोजन, प्रथामिकिकरण लगायतका विषयहरु लगायत पुस्तक तयार गर्ने कार्य सम्म सल्लाह सुझाव दिनुहुने तथा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरु, सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरु, संघ संस्थाहरु, राजनैतिक दलहरु, बुद्धिजिवि, नागरिक समाज स्थानिय जनसमुदायहरु साथै योजनागत विवरण संकलन, विश्लेषण तथा सम्पादन तथा प्रकाशन कार्यमा महत्वपूर्ण सहयोग पुर्याउनुहुने विरुवा गाउँपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरुप्रति हार्दिक कृतज्ञता एवं धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहान्छु ।

भेषराज आचार्य
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

विषयसूचि

विषय वस्तु		पेज नं.
१.	पृष्ठभूमि, विरुवा गाउँपालिकाको परिचय	
२.	बार्षिक निति तथा कार्यक्रम	
३.	वजेट वक्तव्य	
४.	विनियोजन ऐन २०८१	
५.	वजेट मेट्रिक्स	
६.	आर्थिक विधेयक,२०८१	
७.	आगामि आ. व. का लागि अनुमानित कर तथा गैर कर राजश्व रकम	
८.	आ. व. २०८१।८२ का लागि चालु तर्फ प्रस्तावित खर्च विवरण	
९.	वडागत विषयगत खर्च प्रतिशत	
१०.	गाउँपालिका स्तरीय योजना तथा कार्यक्रमहरु	
११.	वडा नं. १ अन्तर्गतका योजना तथा कार्यक्रमहरु	
१२.	वडा नं. २ अन्तर्गतका योजना तथा कार्यक्रमहरु	
१३.	वडा नं. ३ अन्तर्गतका योजना तथा कार्यक्रमहरु	
१४.	वडा नं. ४ अन्तर्गतका योजना तथा कार्यक्रमहरु	
१५.	वडा नं. ५ अन्तर्गतका योजना तथा कार्यक्रमहरु	
१६.	वडा नं. ६ अन्तर्गतका योजना तथा कार्यक्रमहरु	
१७.	वडा नं. ७ अन्तर्गतका योजना तथा कार्यक्रमहरु	
१८.	वडा नं. ८ अन्तर्गतका योजना तथा कार्यक्रमहरु	
१९.	आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को संघीय कार्यक्रमहरु	
२०.	आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को प्रदेश कार्यक्रमहरु	
२१.	प्रदेश तथा संघमा सिफारीस गरीएका योजनाहरु	
२२.	तेह्रौं गाउँ सभाका निर्णयहरु	
२३.	गाउँपालिकाका पदाधिकारीको विवरण	
२४.	विरुवा गाउँपालिका कार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण	

पृष्ठभूमि
विरुवा गाउँपालिकाको परिचय

१. विरुवा गाउँपालिकाको परिचय

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको गण्डकी प्रदेश अन्तर्गत पर्ने स्याङ्जा जिल्ला एक पहाडी जिल्ला हो । यस जिल्लाको प्रसिद्ध खोला ज्याग्दीखोलाको काखमा विरुवा गाउँपालिका रहेको छ । अविरल रुपमा बगिरहने पौराणीक महत्व बोकेको ज्याग्दीखोलाको साथै म्याङखोला, बाँस्तारा खोला जस्ता खोलाहरुले विरुवा गाउँपालिकाको शोभा बढाइरहेका छन् । लोकतान्त्रिक संघीय गणतन्त्र नेपालको स्थापना पछि साविकका विरुवा अर्चले, मनकामना, ओरष्टे, गा.वि.स.का सबै वडाहरु र साविकका पेल्काचौर, राङभाङ, चिन्नेवास र किचनास गा.वि.स.का आंशिक वडाहरुलाई समेटेर २०७३ साल फाल्गुन २२ गते विरुवा गाउँपालिका नामाकरण गरी घोषणा गरिएको हो । यो गाउँपालिका प्रदेश नं. ४ को राजधानी पोखरा देखि २ घण्टाको दुरीमा रहेको छ । प्रदेश नं. ४ को राजधानी पोखरा देखि प्रदेश नं. ५ को सुनौलीसम्म जोड्ने सिद्धार्थ राजमार्गको पोखरा वालिङ खण्डको राङखोलाबाट करिव १७ कि.मी.को दुरीमा विरुवा गाउँपालिका पर्दछ । यो गाउँपालिका स्याङ्जा जिल्लाको सदरमुकाम पुतलीबजारबाट दक्षिण पूर्वमा अवस्थित रहेको छ । प्रसिद्ध मनकामना मन्दिर, दोनराङ गुफा, राङभाङ रहस्यमय गुफा, सिउँडी गुफा, कलचरल म्युजियम, घण्टलेख, मिनाहम गुफा, पानधारा आदि जस्ता धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थल रहेको यस गाउँपालिका साँस्कृतिक तथा पर्यटकीय हिसाबले जिल्ला कै महत्वपूर्ण गाउँपालिकाका रुपमा चिनिन्छ ।

नामाकरणः

विरुवा गाउ'पालिका वडा नं. १ (साविकको विरुवा अर्चले गा.वि.स.) मा पर्ने विरुवा बजार स्याङ्जा जिल्लाकै प्रसिद्ध ठाउँ मानिन्छ । पौराणिक कथन अनुसार ज्याग्दी खोला र म्याङखोलाको दोभानमा फराकिलो फाँट रहेको र त्यस फाँटलाई बिराएर खेतीयोग्य जमिन बनाएको थियो । बिराएर बनाएको हुँदा त्यस ठाउँलाई विरुवा भनिएको हो । सम्म परेको फाँट र खेतीयोग्य जमिन भएकोले पछि क्रमशः माथि माथिको बस्तीका मानिसहरु त्यही ठाउँमा आएर घर बनाएर बस्न थाले । बस्नलाई उपयुक्त र सुविधा भएको हुँदा त्यस ठाउँमा बस्ती बिस्तार हुँदै गयो । बस्ती बढेपछि विरुवा बजारको रुपमा परिणत भयो र बेला बेलामा विभिन्न मेलाहरु लाग्न पनि सुरु भयो । अहिले पनि फागु पूर्णिमामा विरुवा मेला लाग्ने गर्दछ । यही विरुवा बजारको नामबाट विरुवा गाउँपालिकाको नामाकरण गरिएको हो ।

२. भौगोलिक अवस्थिति एवं स्वरुपः

क. भौगोलिक अवस्थितिः

समुन्द्र सतह देखि करीब १५६४ मिटर सम्मको उचाइमा फैलिएको छ । यस गाउँपालिका २८°१'१५.९०९६" उत्तरी अक्षांश र ८३°५३'३६.०५२८"पूर्वी देशान्तर मा पर्दछ । ९५.७९ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफल रहेको यस गाउँपालिकामा पहाडी भिरालो जमीन रहेको छ ।

ख. गाउँपालिकाको सिमाना

पूर्वः हरिनास गाउँपालिका र तनहुँ जिल्लाको शुक्ला गण्डकी नगरपालिका

पश्चिमः भिरकोट र वालिङ नगरपालिका

उत्तरः पुतलीबजार नगरपालिका

दक्षिणः चापाकोट नगरपालिका र हरिनास गाउँपालिका

ग. राजनैतिक एवं प्रशासनिक विभाजन

प्रदेशः गण्डकी,

जिल्लाः स्याङ्जा,

केन्द्रः विरुवा १, बिरुवा बजार,

वडा संख्याः ८

साविक गा. वि. स. हरुः विरुवा अर्चले, मनकामना, ओरष्टे, गा.वि.स.का सबै वडाहरु र साविकका पेल्काचौरका ३ र ९, राङभाङ, ४ देखी ८, चिन्नेवास १ देखी ६ र किचनास १ देखी ५ र ७ वडाहरु पर्दछन् ।

घ. जनसंख्या विवरणः

कूल जनसंख्याः १४००१ जना (२०७८ को राष्ट्रीय जनगणना अनुसार)

पुरुषः ६५१९ जना , महिलाः ७४१०, घरपरिवार संख्याः ३९५४

गाउँपालिका घोषणा मितिः २०७३।११।२२

ङ. क्षेत्रफलः

नयाँ संरचना अनुसार विरुवा गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ९५.७९ वर्ग किलोमिटर रहेको छ ।

च. विद्यालयः

माध्यमिक विद्यालयः ९ वटा,

आधारभूत विद्यालयः (१-८) - ८ वटा,

आधारभूत विद्यालयः. (१-५) - १५ वटा,

निजी विद्यालयः २ वटा,

क्याम्पसः १ वटा,

विरुवा गाउँपालिकाको गाउँ सभाको १५ औँ अधिवेशनमा अध्यक्ष श्री सूर्य बहादुर कुवँरद्वारा प्रस्तुत भएको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को नीति तथा कार्यक्रम

विरुवा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
स्याङ्जा, गण्डकी प्रदेश
२०८१ साल असार ०७

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

विरुवा गाउँपालिकाको गाउँ सभाको १५ औं अधिवेशनमा मितिः २०८१।०३।०७ गते गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री सूर्य बहादुर कुँवरज्यूले प्रस्तुत गर्नु भएको आ.व. २०८१।८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

सभा उपाध्यक्षज्यू,

सभाका सदस्यज्यूहरु,

यस गरीमामय सभामा विरुवा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१।८२को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्न पाउँदा मैले आफुलाई गौरवान्वित महशुस गरेको छु। वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका क्रममा गाउँपालिकालाई विभिन्न सुझाव दिनु हुने सम्पुर्ण आमा, बुवा, दाजुभाई तथा दिदी बहिनीहरु लगायत विरुवाबासी सबैमा हार्दिक आभार सहित हामी सबैको तर्फबाट धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। यस अवसरमा नेपालको प्रजातान्त्रिक आन्दोलन, राजनीतिक अग्रगमन र लोकतन्त्रको सवलीकरण संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि भएको ऐतिहासिक जनआन्दोलन सशस्त्र संघर्ष एवं सामाजिक परिवर्तनका क्रममा सहादत प्राप्त गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरु प्रति यस घडीमा भावपूर्ण श्रद्वाञ्जली अर्पण गर्न चहान्छु । साथै बेपत्ता र घाईते नागरिक प्रति सम्मान व्यक्त गर्दछु । नेपालको युगान्तकारी परिवर्तनका लागि भएको लोकतान्त्रिक आन्दोलनमा नेतृत्वदायी योगदान पुर्याउनु भएका नेपाल कम्यूनिष्ट पार्टीका संस्थापक नेता स्व. क.पुष्पलाल श्रेष्ठ, जननेता स्व. मदन भण्डारी, लोकप्रिय प्रधानमन्त्री मनमोहन अधिकारी, जननायक स्व. वि.पि. कोईराला, लौहपुरुष स्व.गणेशमान सिंह तथा संघीयता प्राप्तका लागि बिभिन्न आन्दोलनमा विरुवा गाउँपालिका लगायत देशभरबाट आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण शहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु।

समृद्ध विरुवा, सुखी विरुवाबासी बनाउने हाम्रो संकल्प, समस्त विरुवा वासीको समृद्धिको चाहाना र हामीले निर्वाचनका क्रममा हाम्रा मतदाताहरु प्रति अभिव्यक्त गरेका प्रतिबद्धताहरु पुरा गर्ने दिशामा हामीले आगामी आ. व. २०८१।८२ को नीति तथा कार्यक्रमलाई अभिमुख गरेका छौं। यसका लागि दीगो विकासको राष्ट्रिय लक्ष्यहरुको स्थानीयकरण गर्दै गुणस्तरीय पूर्वाधार निर्माण सहित स्थानीय स्रोतको पहिचान र परिचालन गरी समावेशी, जलवायु उत्थानशील तथा दीगो स्थानीय आर्थिक विकास मार्फत समृद्ध गाउँपालिका र सुखी जनताको लक्ष्य हासील गर्न सार्वजनिक, निजीक्षेत्र र समुदायको साझेदारी विकास गरीनेछ ।

गाउँपालिकालाई उत्कृष्ट गन्तव्यको रुपमा स्थापित गर्ने, स्वच्छ, सफा र सुन्दर गाउँपालिकाको पहिचान कायम राख्ने र योजनावद्ध विकासलाई यस नीति तथा कार्यक्रमले प्रमुख प्राथमिकताको रुपमा लिएको छ।

विश्व अर्थतन्त्रमा आएको संकुचनको प्रभावको कारणले नेपालको अर्थतन्त्र समेत संकुचनमा परेको छ।

यसबाट संघीय सरकारको राजश्व परिचालनमा प्रभाव पर्न गई स्थानीय तहले पाउनु पर्न वित्तीय हस्तान्तरणमा नकारात्मक असर पुगेको छ ।

नेपालले जनसांख्यिक लाभ लिदै अल्पविकसित मुलुकबाट विकासशील मुलकको श्रेणीमा उक्लिनै लाग्दा हरेक दिन २ देखि ३ हजार युवाहरू रोजगारीको खोजीमा नेपाल छोडेर विदेशिनु पर्ने अवस्थाले हामी सवैलाई गम्भीर बनाएको छ । आन्तरिक र बाह्य बसाईसराइका कारण नेपालका गाउँघरहरू सुनसान वस्तीका रूपमा रूपान्तरित हुन पुगेका छन् । खेतीयोग्य जमिनहरु बाँझो हुन पुगेका छन । यस सन्दर्भमा युवालाई देशभित्रै रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्ने र गाउँघरको बसाईलाई आकर्षक बनाउने चुनौती हामी सबैको साझा मुद्दा हुन पुगेको छ ।

यस विशिष्ट परिस्थितिमा हामीले हाम्रो अर्थतन्त्रलाई पुनर्उत्थानशील क्रियाकलाप मार्फत अगाडी बढाउदै तिब्र र दीगो आर्थिक विकास गरी समृद्ध विरुवा सुखी विरुवाबासीको मुल लक्ष्य हासील गर्नु परेको छ। यसका लागि विरुवा गाउँपालिका स्थानीय आर्थिक विकासका कार्यक्रमलाई विशेष जोड दिनु पर्ने अवस्था सृजना भएको छ ।

सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाई जनमानसमा सुशासनको अनुभूति गराउन विरुवा गाउँपालिकाको क्षमता विकास गर्न समेत अपरिहार्य छ । यसका लागि विद्युतीय सुशासन प्रणालीलाई प्रयोग गरी सेवा प्रवाहलाई अझ व्यापक, सरल र प्रभावकारी बनाउनु पर्ने अवस्था देखिन्छ ।

विकास तथा समृद्धिको लक्ष्य प्राप्तिका अवसर तथा चुनौती

विद्यमान अवसरहरूः

हाम्रा लागि देहाय बमोजिमका अवसरहरू रहेका छनः

१ संविधानतः अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकार स्थापना भै २२ वटा एकल अधिकार सहित विविध साझा अधिकार किटान हुनु ।

२ आफ्ना अधिकार क्षेत्रका विषयमा ऐन, कानून निर्माण र योजना तर्जुमाको अभ्यास हुनु ।

३ विकास निर्माणका विविध विषयमा नीति कार्यक्रम तथा बजेट सञ्चालन गर्ने अधिकार प्रष्ट हुनु।

४ गाउँपालिका भित्र भौगोलिक तथा सांस्कृतिक विविधता रहनु ।

५ सबै वडामा सडक पूर्वाधारको पहुँच हुनु ।

६ सडक निर्माणमा भएको लगानी संगै गाउँपालिका भित्र उत्पादित कृषिजन्य उत्पादनलाई बजार सम्मको पहुँच स्थापित हुनु ।

७ घरहरूको निर्माणमा भवनसंहिता पालना हुने क्रम बढ्नु तथा नक्सापास गर्न नागरिकको आकर्षण बढ्नु ।

विद्यमान चुनौतीहरूः

हाम्रा सामु देहाय बमोजिमका चुनौतीहरू रहेका छन्ः

१ रोजगारउन्मूख सीपमूलक शिक्षाको विकास गर्नु ।

२ कृषकलाई बजारको सूचना समयमानै उपलब्ध गराउनु ।

३ गुणस्तरीय बीउबिजन/मलखाद समयमानै उपलब्ध गराउनु ।

४ युवा जनशक्तिलाई कृषि व्यवसाय प्रति आकर्षित गर्नु ।

५ व्यवसायिक कृषकको संख्या वृद्धि गर्नु ।

६ वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका सीप युक्त युवाको सीप तथा पूँजीलाई उद्यम विकासमा उपयोग गर्नु ।

७ निर्माण भएको पूर्वाधारको मर्मत संभार पद्धतिको विकास गर्नु ।

८ सडक लगायतका पूर्वाधारको उपयोग योजना , डिजाइन तथा ड्रइङ बिना गरीने सडक तथा अन्य पूर्वाधारका संरचना निर्माणको कार्यलाई रोक्नु ।

९ भिरालो ठाउँ, बाढी पहिरो तथा डुबान लगायतका प्रकोपको उच्च जोखिम भएका बस्तीमा भवन निर्माण कार्यलाई रोक्नु।

१० अव्यवस्थित बस्ती बिस्तारको क्रम रोक्नु तथा व्यवस्थित बस्ति विकास गर्नु।

११ वैज्ञानिक, जलवायु उत्थानशिल तथा व्यवहारीक एवम् उपयुक्त भूउपयोग योजना तर्जुमा गरी लागू गर्नु।

१२ सञ्चार सेवा प्रदायक संस्थाहरू बाट प्रभावकारी सेवा प्राप्ति र व्यवस्थित गर्नु ।

१३ प्राकृतिक स्रोत तथा नदीजन्य पदार्थ (ढुंगा गिट्टी ,बालुवा) को मापदण्ड अवलम्बन नगरी अत्यधिक दोहन रोक्नु ।

१४ विभिन्न कालखन्डमा गाउँपालिकामा निर्माण भएका पुर्वाधारका संरचना (पूँजीगत सम्पति) को लगत तयार गर्नु, मुल्यांकन गर्नु तथा सेवा प्रभावमा प्रभावकारी उपयोग सम्बन्धी योजना (Asset Management Plan) तयार गरी कार्यान्वयन गर्नु ।

नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका आधारहरू

नेपालको संविधानमा स्थानीय शासन सम्बन्धमा भएको नीतिगत व्यवस्था, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को स्थानीय तहले आवधिक, वार्षिक तथा रणनीतिक योजनाहरू बनाई लागु गर्दै जानुपर्ने प्रावधान, राष्ट्रिय योजना आयोगले जारी गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८, सोह्रौं आवधिक योजनाको मूलभूत पक्षहरू अनुसार विभिन्न चरणको सहभागितामूलक प्रक्रियाबाट यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१।८२को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरीएको छ ।

सोह्रौ आवधिक योजना, दीगो विकास लक्ष्य २०३० को मार्गचित्र, गाउँपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याएका कानुनी प्रावधानहरु समेतलाई ध्यानमा राखी यो नीति तथा कार्यक्रम तयार पारिएको छ । साथै विरुवा

गाउँपालिकाको प्रथम आवधिक योजना (२०८०/८१-२०८४/८५) समेतको आधारमा विरुवा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरीएको छ ।

गुणस्तरीय पूर्वाधार विकास निर्माणको कार्यमा गाउँपालिका भित्रका आम उपभोक्ताहरु, सर्वसाधारण जनता, उद्योगी व्यवसायीहरु, सामाजिक संघसंस्थाहरु तथा विकास साझेदारहरूको निरन्तर सहयोग रहदै आएको छ । विकास र सुशासनको लागि जनप्रतिनिधिहरुले स्पष्ट दृष्टिकोण र मार्गदर्शन सहित अगुवाई गर्ने, प्रशासनिक संयन्त्रले त्यसलाई प्राविधिक तथा कानुनी ढाँचा भित्र आवद्ध गर्ने गराउने, र आम नागरिकहरुले साथ, सुझाव र रचनात्मक सहयोग मार्फत विकास र सुशासन कायम हुने अपेक्षा सहित जनसहभागीता एवं जनपरिचालनको क्षेत्रमा विरुवा गाउँपालिकाले कायम गरेको इतिहासलाई अक्षुण्ण राख्दै शासकीय प्रबन्धमा जवाफदेहीता, पारदर्शिता, गुणस्तरीयता एवं स्वच्छतायुक्त जनसहभागीता सुनिश्चित गरीनेछ।

गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण (O & M) लाई अद्यावधिक रुपमा अध्ययन गरी छरितो एवं चुस्त संगठन संरचना मार्फत प्रशासनिक तथा चालु खर्चलाई मितव्ययी बनाइनेछ । यसबाट सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी तथा विकेन्द्रित तुल्याउदै पूँजीगत खर्च बढाउने नीति लिइएको छ। संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान एवं वित्तीय हस्तान्तरणको उच्चतम र प्रभावकारी परिचालन एवं उपयोग गर्दै वित्तीय आत्मनिर्भरता कायम गर्न प्रयत्न गरीनेछ।

यस गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रमा समृद्ध, समावेशी, स्वच्छ, सुरक्षित, स्वावलम्बी र सुशासित समुदाय निर्माण गर्ने उद्देश्य लिएको छ। जनताको मौलिक अधिकार र प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्नका लागि सहभागिताका माध्यमबाट पारदर्शिता र जवाफदेहीतालाई जोड दिइने छ ।

चालु आ.व.को हालसम्मका प्रमुख उपलब्धीहरूको संक्षिप्त विवरण

भौतिक पूर्वाधार विकास (सडक, खानेपानी, सिंचाइ)

सडक यातायातः

यस गाउँपालिकामा हाल सम्म १७ कि.मी. पक्कि सडक, ६६ कि.मी. ग्राभेल सडक, ५४ कि.मी. धुले वा कच्ची सडक रहेको छ । गाउँपालिकाका सबै वडामा सडकको पहुँच पुगेको छ। गाउँपालिकाले विभिन्न बस्ती र पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा समेत सर्वयाम गाडी चल्ने सडक पूर्वाधार विस्तार गरेको छ । गाउँपालिकाबाट अन्य गाउँपालिका तथा प्रमुख राजमार्ग सम्मको सडक पहुँचलाई सुदृढ वनाइएको छ ।

सिंचाइः

गाउँपालिकाका विभिन्न वडामा गरी कूल ५०० हे. मा सिंचाइ सुविधा प्राप्त हुने अवस्था सृजना भएको छ । जलवायु परिवर्तनको प्रभावका कारण डिजाईन अनुसार पानी प्राप्त हुने कुरामा चुनौती थपिएको छ ।

सामाजिक विकास (शिक्षा, स्वास्थ्य, लक्षित समूह)

विरुवा गाउँपालिकामा १० शैयाको अस्पताल निर्माण प्रकियामा रहेको छ। कार्यालयबाट प्रवाह हुने सार्वजनिक सेवा लगायत शिक्षा, स्वास्थ्य, बैंकिङ कारोबार आदिमा सूचना प्रविधिको प्रयोग भएको छ ।

विकासका विभिन्न क्षेत्रमा महिला तथा युवाहरूको संलग्नता बढेको छ । युवाहरूको खेलकुदमा संलग्नता बढाउनका लागि खेलमैदानहरु निर्माण भएका छन् ।

आर्थिक विकास (कृषि, उद्योग, पर्यटन, सहकारी, रोजगार)

हाल सम्म विरुवा गाउँपालिकामा १६ किमि कृषि सडक निर्माण भएको छ । १ वटा कृषि उपज संकलन केन्द्र निर्माण भै सञ्चालन हुने क्रममा रहेको छ । कृषि सहकारी संस्थालाई व्यावसायिक कृषि तथा पशुपालनका क्षेत्रमा लगानी गर्न उत्प्रेरित गरीएको छ । गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय स्थलहरूको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने कामलाई व्यवस्थित रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । रोजगारी सृजना गर्न गाउँपालिका भित्र रहेको श्रम शक्तिको लगत तयार गरी विभिन्न सीपमूलक तालिम सञ्चालन गरीएको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत सूचीकृत बेरोजगारहरुलाई १०० दिनको न्यूनतम रोजगारी सुनिश्चित गरीएको । औपचारीक संरचना बाहिर रहेका अनौपचारीक क्षेत्रका कामदार तथा श्रमिकलाई सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध गरी सामाजिक सुरक्षा प्रदान र श्रमिकको हकहित संरक्षण गर्ने नीति लिईनेछ ।

वन, वातावरण, जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन

वन, वनस्पति, वन्यजन्तु, जैविक विविधता, जलाधार व्यवस्थापनलाई समेटने गरी यसबाट प्राप्त हुने काठ, दाउरा, जडिवुटी, हरित उद्यम र पर्यापर्यटनको विस्तार गरीएको छ । विरुवा गाउँपालिकामा रहेका सामुदायिक वनमा उपयोग र संरक्षण सहितको वैज्ञानिक वन व्यवस्थापनका अभ्यासहरू प्रारम्भ गरीएको छ । दीगो फोहर व्यवस्थापनका लागि अध्ययन गरी नयाँ प्रविधिमा आधारित भै केही निरन्तर र असल अभ्यासको थालनी भएको छ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास

विरुवा गाउँपालिकाले हालसम्म ३९ वटा ऐन, ५ वटा नियमावली, ३७ वटा कार्यविधि, ३ वटा मापदण्ड/आचारसंहिता र ४ वटा निर्देशिकाहरु तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । गाउँपालिकाले संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी सो अनुसारको संगठन संरचना, जनशक्ति र कार्यविवरण तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । गाउँपालिका अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र मातहतका कर्मचारीहरु विच कार्यसम्पादन सम्झौता गरी कर्मचारीको कार्यसम्पादनलाई नतिजामुखी र मापनयोग्य बनाई सोको आधारमा पुरस्कार / सजायको व्यवस्था गर्ने र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता, गुणस्तरीयता र विश्वसनियता कायम गरी शुशासन पर्वद्धन गर्ने तर्फ अग्रसर भएको छ । यस गाउँपालिका चालु आ.व. को स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन (LISA) मा ७१.२५ र स्थानिय तहको वित्तिय शुसासन जोखिम मुल्याङ्कन (FRA) मा ७०.५ र कार्यसम्पादन सूचक मुल्याङ्कनमा ६१.४ अंक प्राप्त गरेको छ ।

उपाध्यक्ष महोदय,

अब म आ. व. २०८१।८२ को विभिन्न विषयगत एवं क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्दछु ।

१. योजनाबद्ध विकास

१. आयोजनाको आवश्यकता, महत्व र त्यसबाट प्राप्त हुने उपलब्धिको आधारमा योजनाहरुको प्राथमिकता निर्धारण गरी सोको आधारमा बजेट व्यवस्था र कार्यान्वयनको नीति लिईनेछ । आवधिक योजना तथा विषय क्षेत्रगत योजना निर्माण गरी योजनाबद्ध, मापनयोग्य र सूचकमा आधारित विकासको नीति लिईनेछ । गत वर्ष निर्माण भएको विरुवा गाउँपालिकाको प्रथम पञ्चवर्षीय आवधिक योजना (२०८०/०८१-२०८४/०८५) को आधारमा आयोजनाको छनौट, बजेट विनियोजन र कार्यानन्वयन गर्ने नीति लिईनेछ । साथै सोको लागि यसै आ.व. मा निर्माण भएको मध्यमकालीन खर्च संरचनालाई समेत आधार लिईनेछ ।

२. आर्थिक विकास

१. स्थानीय आर्थिक विकासलाई योजनावद्ध रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । यस अन्तर्गत स्थानीय प्रतिस्पर्धी वस्तु वा सेवाको सहभागितामूलक पहिचान गरी ती वस्तु वा सेवाहरूको समग्र मुल्य श्रृङ्खला (उत्पादन देखि बजारीकरण सम्म) मा गाउँपालिका, निजीक्षेत्र, र सहकारी (समुदाय) समेतको सहकार्यमा स्थानीय आर्थिक विकासका योजना तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने नीति लिईनेछ ।

२. नव प्रवर्तन र उद्यमशीलता प्रवर्द्धन गर्न स्टार्टअप इकोसिष्टमको विकास गर्न उद्यमशाला सञ्चालन गरीनेछ । यस अन्तरगत स्थानीय आर्थिक विकास पूर्वाधार निर्माण, आर्थिक सशक्तिकरण तथा वित्तीय साक्षरता सहितको सीप विकास, उद्यमशीलता विकास तथा नव उद्यमशीलता प्रवर्द्धन र विशिष्टिकृत वस्तुको उत्पादन तथा बजारीकरण समेटिने छन ।

क. उद्योग तथा पर्यटन

१. औद्योगिक तथा व्यावसायिक विकासका लागि गाउँपालिका उद्योग वाणिज्य संघ, चेम्बर्स अफ कमर्श सँग साझेदारीको नीति लिइनेछ। औद्योगिक प्रदर्शनी स्थलको सम्भाव्यता अध्ययन गरी निर्माण कार्य अगाडि बढाउने नीति लिईनेछ।

२. औद्योगीकग्राम पूर्वाधार निर्माण कार्य सार्वजनिक निजी साझेदारी अवधारणामा सञ्चालन गरीनेछ । उद्योग व्यवसाय दर्ता, नविकरण, स्थानान्तरण तथा नामसारी जस्ता प्रशासनिक प्रकृयालाई सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी सरलीकृत र प्रभावकारी बनाउने नीति लिईनेछ ।

३. लगानीमैत्री नीति तथा औद्योगिक पूर्वाधार सुदृढीकरण गर्दै उद्योग तथा पर्यटनको विकासको नीति लिइनेछ। वैदेशिक रोजगारबाट प्राप्त रेमिटेन्सको व्यावसायिक तथा

उत्पादनमुलक क्षेत्रमा लगानी गर्ने वातावरण निर्माण गर्न विशेष पहल गर्ने नीति लिईनेछ ।

४. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका पर्यटकीय स्थलहरु जोड्न पर्यटकीय सडक संजाल कार्यान्वयन प्रारम्भ गर्ने नीति लिईनेछ । गाउँपालिका र बाहिर अन्य गाउँपालिका संग सहकार्य गरी नेपाल पर्यटन बोर्डको सहलगानीमा पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ ।

५. विभिन्न जातजातिको परम्परागत पर्व, संस्कार र संस्कृतिहरुको प्रवर्द्धन गरीनेछ। विभिन्न जातजातिहरुको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, धार्मिक पहिचान अवगत गराउन पर्यटकहरुलाई होमस्टे सहित स्थानीय अर्गानिक तरकारी तथा अन्य खाद्य उत्पादनको आधारमा पाहुनाको रुपमा राख्न घर छनौट गर्ने नीति लिईनेछ ।

६. अन्तर गाउँपालिका सम्बन्ध प्रवर्द्धन गर्दै अन्य स्थानीय तहहरुका असल अभ्यासलाई अनुसरण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न थप राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय नगर/ गाउँपालिकाहरुसँग भगिनी सम्बन्ध बिस्तार गर्ने नीति लिईनेछ ।

ख. कृषि तथा पशुपंक्षी

१. उच्च मुल्यका फलफुल, तरकारी तथा अन्नबालीहरुको पहिचान गर्दै पकेट क्षेत्र विकास मार्फत कृषि क्षेत्र निर्धारण र ती क्षेत्रमा व्यावसायिक कृषि कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।

२. **रैथाने बालीहरुको विउ संरक्षण, खेती विस्तार र बजारीकरणको** लागि विशेष प्रबन्ध मिलाईनेछ। गाउँपालिका भ्रमण गर्ने पर्यटकहरुलाई स्थानीय परिकारको ब्राण्डको रुपमा त्यस्तो खाना उपलब्ध गराउने नीति लिईनेछ ।

३. कृषि उपजको आयात प्रतिस्थापनको नीति लिई कृषि तथा पशुपालनलाई आधुनिक प्रविधिमा आधारित तुल्याउदै व्यवसायीकरण गर्ने नीति लिईनेछ ।गाउँपालिका भित्रका कृषकहरुको खण्डिकृत/वर्गिकृत एवं विस्तृत तथ्याङ्क आधार निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ ।

४. व्यावसायीक कृषि पकेट क्षेत्रमा साझेदारीमा सिंचाई, कृषि सडक, विद्युतीकरण, कृषि बजार, सित भण्डार तथा गोदाम घर जस्ता पूर्वाधारहरुको निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ ।

५. कृषि उत्पादनको मुल्य श्रृंखलाको विकासलाई थप प्रभावकारी वनाउने क्रममा कृषि उपजको बजारीकरणका लागि **कृषि बजार प्रणाली सफ्टवयेर** निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने नीति लिईनेछ ।

६. ग्रामिण क्षेत्रको विकासको मेरुदण्ड कृषि नै रहेको हुँदा कृषि उत्पादन वृद्धि गर्नका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरीनेछ । बिउ उत्पादन क्षेत्र घोषण गरी बिउ उत्पादन कार्य शुरु गरीनेछ । जसका लागि प्रदेश सरकार र केन्द्र सरकारसंग सहकार्य गरीनेछ । गाउँपालिका भित्रका वडाहरुको भौगोलिक अवस्थिति, उर्वर भुमिको उपलब्धता र

सिंचाईको अवस्था समेतलाई ध्यान दिँदै विभिन्न क्षेत्रमा नमूना माटो परीक्षण गरी सोही आधारमा विभिन्न बालिहरुको पकेट क्षेत्र घोषणा, पकेट क्षेत्रहरु विस्तार गर्ने नीति लिइने छ ।

७. कृषि तथा पशु व्यवसायको अनिवार्य बिमाको व्यवस्था लाई निरन्तरता दिँदै कृषक र गाउँपालिका बिच ५०/५० प्रतिशत साझेदारीमा आधारित कार्यक्रम संचालनमा ल्याईने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

८. कृषकका उत्पादनलाई बजारीकरणमा सहयोग पुयाउने हेतुले विरुवा-१, विरुवा बजारमा कृषि उपज संकलन केन्द्र संचालन गरिएको छ ।साथै प्रत्येक वडामा १ वटा कृषि उपज संकलन केन्द्र स्थापना गर्ने नीति लिईनेछ ।कृषकले उत्पादन गरेका कृषि उपजलाई बजारको सुनिश्चितता गर्न पहिला चरणमा विरुवा बजारमा गाउँपालिका स्तरीय हाट बजार सञ्चालनमा आएकोमा क्रमिक रुपमा अन्य बजारउन्मुख वडाहरुमा समेत हाटबजार सञ्चालन गर्ने नीति लिईनेछ । साना किसानहरुको आय स्तरलाई माथि उकास्नको लागि साना व्यावसायीक किसान पहिचान गरी कृषक अनुदान कार्यक्रम अगाडि बढाउने नीति लिईनेछ । उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउनको लागि विरुवा गा.पा . भित्रका कृषकहरुलाई यान्त्रीकरणको प्रयोग, न्यूनतम मूल्यमा बिउ तथा मल वितरण जस्ता कार्यकमलाई अगाडी बढाई आगामी वर्षहरुमा पनि थप गर्दै लैजाने नीति लिईनेछ ।

९. वास्तविक कृषक समक्ष अनुदान पुर्याउन र कृषि उत्पादन बृद्धि गर्न कृषक अनुदानको स्वरुप परिवर्तन गरी उत्पादनमा आधारीत कृषक अनुदानको नीति लिईनेछ ।

१०. सुन्ताला, कागती सुपरजोनको कार्यक्रम लागु, अदुवा, बेसार कफि तथा विभिन्न जातका फलफूल, तरकारी मासु जस्ता पद्धार्थमा विरुवा गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाई आयात निरुत्साहन तथा निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिईनेछ । त्यस्ता उत्पादनमा आवश्यक अनुदानको व्यवस्था गर्ने नीति लिदै निजि क्षेत्र सहकारी र पालिकाको संयुक्त साझेदारीमा कृषि उपज संकलन केन्द्र संचालन गर्ने र कृषि एम्बुलेन्स सेवा मार्फत बजार सुनिश्चितता गर्ने नीति लिईनेछ । चालु आ. व. देखी लागु भई ५ वर्ष निरन्तर संचालनमा रहने पहाडी जिल्लामा काष्ठफल तथा फलफूल विकास परियोजनालाई प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गरी किसान मैत्री बनाउने नीति लिईनेछ ।

११. एक वडा एक कृषि तथा पशु प्राविधिकको नीतिको निरन्तरता, प्रभावकारीता कायम गर्दै विस्तार गर्ने नीति लिईनेछ ।पशुपालनमा आधुनिकीकरणको लागि कृत्रिम गर्भाधानको दायरा बढाईनेछ । प्रयोगविहिन रुपमा रहेका माछा पोखरीको संरक्षण तथा

विस्तारका लागि कार्यक्रम संचालन गरी आगामी बर्षहरुमा पनि थप गर्दै लगिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

१२. कृषि उपजको न्यूनतम सर्मथन मुल्य कायम गरी गाउँपालिका भित्रका कृषकहरुको उत्पादनको बजार मुल्यमा एकरुपता कायम गरीनेछ । साथै स्थानीय उत्पादनको संरक्षण र बजारीकरणको लागि घरेलु मदिराको ब्रान्डिङ्ग र बजारिकरणको लागि विशेष नीति लिईनेछ ।

१३. बाझोँ रहेको जग्गामा अनिवार्य खेती गर्न प्रोत्सहान गर्दै त्यस्ता जग्गाहरु समूह सहकारी वा इच्छुक कृषकहरुलाई लिज वा भाडामा दिने व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ । बैंक, वित्तीय संस्था, सहकारी र पालिकाको साझेदारीमा कृषकलाई बिना धितो ऋण प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ ।

१४. पछिल्लो समय सबै कृषकको समस्याको रुपमा रहेको बाँदर तथा जंगली जनावरको आतंक नियन्त्रण गर्न वनजंगल क्षेत्रमा फलफूल खेती विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ ।

१५. कृषक, पालिका र कृषि तथा पशु प्राविधिकहरुलाई एक आपसमा जोडी कृषकका समस्या तत्काल समाधान गर्न र कृषि तथा पशु सम्बन्धी तथ्याङ्क तयार गर्न विद्युतिय सूचना प्रणाली जडान र कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।

ग. सहकारी

१. सहकारी संस्थाहरुको संस्थागत सुशासन प्रवर्द्धन गर्दै निच्छेपकर्ताहरुको हित संरक्षणका लागि अनुगमनलाई प्रभावकारी तुल्याइने नीति लिईनेछ । उत्पादनमूलक सहकारीहरुको स्थापनामा बिउपूजी उपलब्ध गराइने र वार्षिक उत्पादनका आधारमा अनुदान दिने नीति लिइने छ।

२. गाउँपालिका भित्र स्थापना हुने कृषि समूह, निजी फर्म र सहकारीहरुको दर्ता तथा कार्य क्षेत्र अनुमति जस्ता विषयहरुलाई व्यवस्थित ढंगले अघि बढाइने छ। सहकारीहरुको माध्यमबाट उत्पादनशिल क्रियाकलापमा संलग्न नागरिकहरुको पूँजि संकलन तथा परिचालन गरी साना तथा स्वरोजगारीका अवसर सृजना मार्फत गरीबी न्यूनीकरण गर्ने योजनालाई निरन्तरता दिइने छ।

३. कृषि लगायत विषयगत सहकारीलाई सो क्षेत्रमा केन्द्रित भै लगानी गर्ने नीतिलाई कठोर रूपमा कार्यान्वयन गर्ने नीति लिईनेछ ।

घ. गरीबी निवारण तथा रोजगारी

१. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत एक घर एक रोजगार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै आ .व. २०८१।८२ मा रोजगारी कार्यक्रमलाई प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि पालिकाबाट साझेदारी गर्ने नीतिलाई निरन्नतरता दिईनेछ।

२. गरीब परिचयपत्रको आधारमा सेवा, सुविधा र सहुलियत प्रदान गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ । कृषकहरुलाई उत्पादनको आधारमा अनुदानको व्यवस्था साथै सहुलियत व्याजदरमा ऋण उपलब्ध गराउनको लागि आवश्यक कानुनको व्यवस्था गर्ने नीति लिईनेछ । गरिब परिचयपत्रले बास्तविक गरिब पहिचान गर्न नसकेको अवस्थामा संघीय सरकारसँगको समन्वयमा तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने नीती लिईनेछ ।

३. फुसको (खर) छाना भएका घर परिवारको लगत संकलन गरी प्राथामिकताको आधारमा फुसको छानालाई विस्थापित गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिँदै घरबासै नभएका परिवारहरु पहिचान गरी आवास निर्माण गर्ने **जनता आवास** कार्यक्रमको नीति लिईनेछ ।

४. स्थानीय उद्योगी, व्यापारी र निर्माण व्यवसायीहरुको समन्वयमा स्वरोजगार कार्यक्रममा जोड दिँदै युवा जनशक्तिलाई स्थानीय क्षेत्रमा नै काम गर्ने वातावरण सृजना गर्ने नीति लिईएको छ । परम्परागत रुपमा संचालन गर्दै आईरहेका घरेलु उद्योगहरुलाई व्यवसायीक रुपमा संचालन गर्न प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईनेछ । वैदेशिक रोजगार छोडी गाउँफर्केका युवाहरुलाई वैकल्पिक रोजगारको व्यवस्था गर्न लागत साझेदारीको कार्यक्रम संचालन गरीनेछ । साथै प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत उनीहरुको ज्ञान, सीप र दक्षता अनुसार रोजगार दिने प्रयत्न गरीनेछ ।

५. परम्परागत रुपमा अवलम्बन गर्दै आएका पुर्ख्यौली पेशालाई घरेलु उद्योगको रुपमा विकास गर्ने नीति लिईनेछ ।

३. सामाजिक विकास

क. शिक्षा

१. आवश्यकता र वास्तविक जीवनसँग जोड्ने र काम सिकाउने जीवनपयोगी सीपमा आधारित शैक्षिक पाठ्यक्रमको विकास गरी एक विद्यालयबाट नमूनाको रूपमा शुरूआत गर्ने र क्रमशः सवै विद्यालयमा सोही अनुसारको पठनपाठनको व्यवस्था मिलाउने नीति लिईनेछ ।

२. गाउँपालिकाको स्थानीय शिक्षा पाठ्यक्रम तर्जुमा गरी लागु गरीएको छ । समयसापेक्ष पुनरावलोकन, परिमार्जन गरी यसलाई व्यवहारीक बनाउने नीति लिईनेछ । पाठ्यक्रममा अतिरिक्त क्रियाकलाप र विविध समुदायका जातिय तथा सांस्कृतिक पहिचानहरुको बोध गराउन अवलोकन भ्रमण पद्धतिबाट अभ्यास कक्षा र प्रयोगात्मक शिक्षा दिन जोड दिने व्यवस्था गर्ने नीति लिईनेछ ।

३. विद्यालय बाहिर रहेका र बिच मै विद्यालय छोड्ने बालबालिकाहरुलाई विद्यालय शिक्षा पुरा गर्न प्रोत्साहनका लागि विशेष प्याकेज सञ्चालन गर्ने नीति लिईनेछ ।

४. विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधार, स्वास्थ्य तथा सरसफाईको सुविधा र आधारभुत खानेपानी सुविधा विस्तार गर्दै शिक्षकहरुको व्यावसायीक क्षमता विकासको लागि लगानी गरीनेछ। अभिभावक विहिन बालबालिकालाई कक्षा १२ सम्म निशुल्क शिक्षा प्रदानको लागि विशेष व्यवस्था गर्ने नीति लिईनेछ ।

५. अंग्रेजी माध्यमबाट शिक्षा दिन इच्छुक सामुदायिक विद्यालयहरुलाई पूर्वाधार तथा शिक्षक दरबन्दी लगायतका कार्यमा प्रोत्साहन दिई सामुदायीक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्ने नीति लिईनेछ ।

६. विषयगत शिक्षकहरुको अभिलेख व्यवस्थापन गरी गाउँपालिकाको शैक्षिक विकासमा उनीहरुको अनुभवलाई उपयोग गर्ने नीति लिईनेछ ।

७. संस्थागत विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरुलाई श्रम ऐनले तोके बमोजिम न्यूनतम पारिश्रमिक उपलब्ध गराउने नीति लिईनेछ । साथै उनीहरुलाई समाजिक सुरक्षा कोषमा अवद्ध गर्न सम्बन्धीत संस्थालाई अनिवार्य गर्ने नीति लिईनेछ ।

८. सामुदायिक विद्यालयहरुमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपातमा विषयगत दरबन्दी एवं शिक्षक सरुवालाई व्यवस्थापन गर्ने नीति लिईनेछ ।

९. **"उत्कृष्ट शैक्षिक गन्तव्य गाउँपालिका हाम्रो पहिचान"** भन्ने आदर्श लक्ष्य प्राप्तिका लागि सरकारी तथा निजी क्षेत्रका शैक्षिक संस्थाहरुबाट प्रदान गर्ने उच्च शिक्षालाई थप गुणस्तरीय र सर्वसुलभ तुल्याउन त्यस्ता प्राज्ञिक संस्थाहरुसँग सहकार्य र साझेदारी गरीनेछ।

१०. विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा बालमैत्री तथा अपाङ्गतामैत्री संरचना निर्माण गरीनेछ।

११. सबै विद्यालयहरुमा पुस्तकालय, विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला स्थापनाको नीति लिइने छ।

१२. शैक्षिक प्रणाली मै रूपान्तरण ल्याउन पाठ्यक्रम विकास, पठनपाठनको व्यवस्थापन, अतिरिक्त क्रियाकलाप व्यवस्थापन, शैक्षिक पात्रो व्यवस्थापन, अद्यावधिक स्रोत व्यवस्थापन, विद्यालय- अविभावक बीचको सञ्चार व्यवस्थापन, अनलाईन शिक्षण तथा सिकाइ र दस्तावेजीकरण लगायतका क्षेत्रमा सूचना प्रविधिको प्रभावकारी उपयोग गरी सबै सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरुमा शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (EMIS) लाई थप प्रभावकारी रुपमा उपयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरीनेछ।

१३. गाउँपालिका भित्रका १५ विद्यालयलाई गत विगतका आ.व. मा नमूना बालविकास केन्द्रको रुपमा विकास गरीएकोमा उक्त कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने नीति लिदै आगामी आ.व. मा विद्यालयमा पनि नमुना बालविकास केन्द्र क्रमस विकास गर्दै लैजाने नीति लिइने छ ।

१४. **“हाम्रो विद्यालय राम्रो विद्यालय, हाम्रो शिक्षक राम्रो शिक्षक, हाम्रो विद्यार्थी राम्रो विद्यार्थी”** भन्ने नारालाई आत्मसाथ गरीनेछ । उत्कृष्ट विद्यालय, शिक्षक तथा विद्यार्थीलाई उत्कृष्ट नतिजाको लागि उत्प्रेरित गर्न सम्मान गर्ने नीति लिईनेछ ।साथै विद्यार्थीहरुलाई प्रोत्साहन गर्नका लागि अध्यक्षसंग विद्यार्थी कार्यक्रम संचालन गरीनेछ। र **"गाउँपालिका अध्यक्ष अभिभावक विहिन बालबालिका शैक्षिक पहुँच कार्यक्रम"** लागु गरीनेछ ।

१५. संघीय सरकारबाट सञ्चालनमा रहेको दिवाखाजा कार्यक्रमलाई पालिकाको साझेदारीमा गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाईने छ । सबै विद्यार्थीहरुको मासिक रुपमा तौल लिने तथा त्रैमासिक रुपमा स्वास्थ्य परीक्षणको व्यवस्था गरीएकोमा यस कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउने नीति लिईनेछ ।

१६. **“हामी बनाउछौं हाम्रो विद्यालय राम्रो विद्यालय”** अभियानलाई निरन्तरता दिंदै सबै गाउँबासीलाई सामुदायिक विद्यालयको विकासको लागि जवाफदेही, जिम्मेवार र उत्प्रेरित गर्ने नीति अवलम्बन गरीनेछ ।

१७. विद्यार्थी संख्या न्युन रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुलाई गाभ्ने तथा आवश्यकता अनुसार दरबन्दी मिलान गर्ने नीति लिईनेछ । शिक्षामा गुणस्तर कायम गर्न प्रविधिमैत्री विद्यालय, शिक्षक र विद्यार्थीको अवधारणालाई प्राथमिकता दिइनेछ । शिक्षक तथा कर्मचारिहरुको लागि क्षमता विकास तथा पूनर्ताजगी तालिम सञ्चालन गर्ने नीति लिईनेछ । विरुवा गाउँपालिकाको पञ्चवर्षीय शैक्षिक गुरुयोजना आगामी आ.व. मा तयार गरी विद्यालय समायोजन र दरवन्दी मिलान गरीनेछ । साथै पालिकाबाट अनुमति प्राप्त विद्यालयहरुलाई दरवन्दी उपलब्ध नहुँदासम्म एकमुष्ठ अनुदान उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ ।

१८. सबै विद्यालयहरुमा बाल उद्यान, फूलबारी, करेसाबारी तथा हरियाली कार्यक्रम सञ्चालन गरी विद्यालयहरुलाई हराभरा ,मनोरम र आकर्षक बनाउन उत्प्रेरित गर्ने नीति लिइने छ ।

१९. प्राविधिक तथा व्यावसायीक शिक्षालाई गुणस्तरीय र प्रतिस्पर्धी बनाउदै संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट सञ्चालन गरीने पढ्दै कमाउँदै तथा सिक्दै कमाउँदै जस्ता कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन थप प्रोत्साहन प्रदान गर्ने नीति लिइने छ। साथै स्थानीय स्तरमा प्राविधिक शिक्षा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुलाई छात्रवृतिको व्यवस्था गरीनेछ। विद्यार्थीहरुको सवार्ङगीण विकासको लागि नियमित रुपमा विद्यालय स्तरीय अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गरीनेछ । विद्यालय स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिताको दायरा बढाईनेछ । पालिका भित्रका विद्यालयहरु बिच शैक्षिक गुणस्तर सुधारको लागि स्वच्छ प्रतिष्पर्धा गर्ने वातावरण सृजना गर्ने नीति लिईनेछ । पालिका

भित्रका प्राविधिक शिक्षालयहरुमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुलाई निःशुल्क शिक्षाको प्रवन्ध मिलाइने नीति लिईनेछ ।

२०. विरुवा सामुदायिक सिकाइ केन्द्रलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइने छ । यस केन्द्रको क्षमता विकास गरी निरन्तर शिक्षा संचालन तथा सचेतना फैलाउने काममा परिचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।

ख. संस्कृति

१. गाउँपालिकालाई खुल्ला वहुसांस्कृतिक संग्रहालयको रुपमा विकास गर्न पूर्वाधार निर्माण गर्दा वहुसांस्कृतिक पहिचान र मौलिकता झल्किने वास्तुकला ,मूर्तिकला ,चित्रकला जस्ता कला संकेतहरुको निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ ।

२. गाउँपालिका भित्र बोलिने विभिन्न जातजातिका मातृ भाषाहरुको संरक्षण गर्दै त्यस्ता भाषाको लिपी तथा व्याकरण लेखन तथा प्रकाशन गर्ने नीति लिइने छ। साथै पालिकाको कामकाजको भाषाको रुपमा थप गर्न सकिने भाषा, भाषा समूह र तीनका लीपिहरुको सम्भाव्यता र त्यसको उपयोग गर्ने क्षमता लगायत विभिन्न विषयमा आवश्यक अध्ययन गर्ने नीति लिइनेछ ।

३. गाउँपालिका भित्र आयोजना हुने मेला महोत्सवहरुमा विविध जातीय भेषभुषा, कला, साहित्य, संगीत लगायतको झाँकी प्रदर्शन गर्ने नीति लिइनेछ।

४. गत आ.व. मा विरुवा प्रज्ञा प्रतिष्ठान गठन भएकोमा उक्त प्रतिष्ठानलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाई विरुवा गाउँपालिकाको साहित्यिक, धार्मिक, साँस्कृतिक पर्वद्धन गर्ने नीति लिईनेछ । प्रतिष्ठानलाई एक स्वायत्त संस्थाको रुपमा स्थापित गर्ने नीति लिइनेछ ।

ग. यूवा तथा खेलकुद

१. विभिन्न किसिमका दुर्व्यसनमा फसेका युवाहरुलाई निरोधात्मक, प्रवर्द्धनात्मक र उपचारात्मक कार्यक्रमहरु मार्फत दुर्व्यसन मुक्त गराई समाजमा पुनस्थापनाको प्रबन्ध मिलाउने नीति लिईनेछ ।

२. वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका युवाहरुले आर्जन गरेको ज्ञान र सीप सदुपयोग गर्दै स्वरोजगार र उद्यमशीलता विकासका लागि गाउँपालिकाको स्थानीय आर्थिक विकास योजना अन्तरगत समावेश भएका नवप्रवर्तनशील, लगायतका प्रोत्साहनमुखी कार्यक्रम संग आवद्ध गर्ने नीति लिईनेछ ।

३. युवा उद्यमशिलता विकासका कार्यक्रमहरु मार्फत युवालाई **"विदेश हैन बिजनेस"** भन्ने भावना जागृत तुल्याई स्वरोजगार उन्मुख गर्ने नीति लिईनेछ ।

४. युवा बेरोजगारी न्यूनीकरणका लागि सरकारी, गैरसरकारी, सहकारी तथा निजी क्षेत्रको समन्वय र सहकार्यमा सीप तथा उद्यमशील क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरीनेछ ।

५. विपन्न, गरीब र सुकुम्बासी परिवारका युवाहरुलाई इलेक्ट्रोनिक्स सामाग्री मर्मत, प्लम्बिङ्ग तथा इलेक्ट्रिसियन, ब्युटि पार्लर, होटल म्यानेजमेन्ट, व्यावसायिक पशु पालन तथा तरकारी खेती जस्ता तालिमहरु प्रदान गरी गरीबी न्यूनीकरण र जिविकोपार्जनमा सहजीकरण गर्ने नीति लिईनेछ ।

६. गाउँपालिकाका गौरवका रुपमा रहेका खेलकुद प्रतियोगिताहरु आयोजना गर्न सहकार्य र साझेदारी गर्ने नीति लिईनेछ ।

७. दलित ,आदिबासी जनजाति ,गरीब तथा आर्थिक र सामाजिक रुपले पछाडि परेका युवाहरुलाई सरकारी सेवामा आकर्षित गर्न एक टोल एक सरकारी जागिर कार्यक्रम संचालन गर्न लोकसेवा तथा शिक्षक सेवाका तयारी कक्षाहरु सञ्चालन गरीनेछ । संघ तथा प्रदेश सरकार संगको समन्वयमा बेरोजगार युवाहरुलाई सीपमुलक तालिम प्रदान गरी स्वरोजगार बनाउने नीति अवलम्बन गरीनेछ ।

८. **"बनाउँ कृषि चलायमान हुदैनन् युवा पलायन"** भन्ने नारालाई जोड दिँदै व्यावसायिक कृषि गर्ने युवा तथा युवा समुहलाई प्रोत्साहन गर्ने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीतिमा जोड दिईनेछ ।

९. युवाहरुमा अन्तर्निहित प्रतिभा प्रस्फुटन गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ । **"विरुवाको शान, युवाको सम्मान"** भन्ने नारालाई जोड दिँदै साहित्य, कला, संस्कृती संगीत अभिनय तथा खेलकुद मार्फत विरुवालाई चिनाउन योगदान पूर्याउने युवाहरुलाई सम्मान गर्ने नीति अवलम्बन गरीनेछ ।

१०. २५ वर्ष भन्दा मुनिका युवाहरुको वैयक्तिक, सामाजिक तथा राजनैतिक नेतृत्व क्षमता विकास गर्ने उद्देश्यले युवा संसदको अभ्यास थालनि गर्ने नीति अख्तियार गरीनेछ ।

११. एक वडा एक खेलमैदान निर्माण गर्ने नीति लाई निरन्तरता दिदैं यसै वर्ष कम्तिमा दुई वटा वडामा खेलमैदान निर्माण गरीनेछ । निर्माणाधीन खेलमैदानहरुको स्तरोन्नतिको लागि संघ तथा प्रदेश सरकारसंग सहकार्य गरीनेछ ।

१२. गाउँस्तरीय खेलकुद विकास समितिलाई थप सशक्त बनाइनेछ । हरेक वर्ष हुदै आएको अध्यक्षकप प्रतियोगिताको दायरा बढाई अन्य विद्याहरु समेत समेट्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । विरुवा गाउँपालिकाको पहिचान बनेको भलिबल खेललाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ अन्य सम्भावित खेलहरुको समेत पहिचान गरी विकासमा जोड दिइनेछ ।

१३. युवामैत्री स्थानीय तह निर्माण गर्ने गर्दै लैजाने नीति लिईनेछ । युवा मैत्री तथा बालमैत्री स्थानीय तह घोषणा गरीनेछ ।

घ. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण

१. लैङ्गिक विभेद अन्त्य गर्दै लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने नीति लिईनेछ ।

२. महिला, बालबालिका, अल्पसंख्यक, भूमिहिन, अति गरीब, आदिवासी जनजाति र सामाजिक बहिस्करणमा परेका वर्गको लागि उत्थानशील कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।

३. ऐतिहासिक कालदेखि दलित तथा शील्पी समुदायले जीवन निर्वाहको रुपमा अपनाई आएका परम्परागत पेशालाई व्यावसायिक उद्यमको रुपमा विकास गर्न पूँजि लगानीमा सहयोग गर्ने नीति लिईनेछ ।

४. विकासका कार्यक्रमहरुमा टोल विकास संस्थाहरुलाई प्रभावकारी रुपमा सहभागी गराइने एंव सघन परिचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।

५. अपाङ्गता पुनस्थापनाको लागि पुनर्स्थापन गृह स्थापना गर्ने आवश्यक पहल गर्ने नीति लिईनेछ ।

६. हिंसा पिडित महिला तथा बालबालिकाको लागि एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र स्थापना गर्ने नीति लिईनेछ ।

७. **"हिंसा मुक्त गाउँपालिका हाम्रो पहिचान"** अभियान संचालन गरी सबै प्रकारका हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनशिलताको नीति लिइने छ। पारिवारिक हिंसाद्वारा पिडितको संरक्षणका विशेष कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।

८. गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक परीक्षणलाई थप प्रभावकारी बनाउने नीति लिईनेछ ।

९. महिला उद्यमशिलता विकासका लागि महिलाद्वारा सञ्चालित व्यवसायमा निश्चित प्रतिशत कर छुटको व्यवस्था गर्ने नीति लिईनेछ ।

१०. गर्भवती महिलाहरुको लागि आमा सुरक्षा कार्यक्रम र नवजात शिशुको लागि पोषण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै थप प्रभावकारी बनाउने नीति लिईनेछ ।

११. गाउँपालिका तथा वडास्तरीय बाल क्लब संजाललाई प्रभावकारी रुपमा परिचालन गर्ने, हरेक वडामा एउटा बाल उद्यान निर्माण अभियान संचालन गर्ने र बालविकास केन्द्रहरुको भौतिक पूर्वाधार स्तरोन्नति गर्ने नीति लिईनेछ ।

१२. उपाध्यक्ष महिला विकास कार्यक्रम संचालन गरी गाउँपालिका भित्रका महिलाहरुको आर्थिक तथा सामाजिक उत्थानशिलता प्रवर्द्धन गरीनेछ ।

१३. उपाध्यक्ष महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम संचालन गरी महिलाको क्षमता विकास र सशक्तिकरणको नीति लिईनेछ । चालु आ.व.मा बालश्रम मुक्त विरुवा गाउँपालिका घोषणा

गरिनेछ । बलश्रम मुक्त विरुवालाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्ने नीति लिईनेछ । साथै लैङ्गिक समता कायम गर्न लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ ।

ङ. स्वास्थ्य

१. नागरिकको पहुँच सुनिश्चित हुने गरी गाउँ गाउँपालिका क्षेत्र भित्र चिकित्सकीय र प्रयोगशाला सेवा तथा अनुसन्धानात्मक कार्यहरू सञ्चालन गर्न स्वास्थ्य चौकी, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना तथा स्तरोन्नती गरी रोकथाम, निदान र पुनर्स्थापना सेवालाई सहज र नियमित बनाउने नीति लिईनेछ ।

२. नागरिकहरुलाई मृगौला, मुटु, उच्च रक्तचाप, मधुमेह जस्ता रोगको निःशुल्क जाँच र उपचारको प्रबन्ध मिलाउने नीति लिईनेछ । सामुदायिक विद्यालयहरुमा विद्यार्थीहरुको नियमित स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने कार्यक्रम निरन्नतरता दिने नीति लिईनेछ ।

३. बर्थिङ्ग सेन्टर र स्वास्थ्य क्लिनिकहरुको सेवालाई स्तरोन्नति गर्ने क्रममा प्रयोगशाला सहितको सेवा उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई निरन्नतरता र थप बिस्तार गर्ने नीति लिईनेछ ।

४. आर्थिक रुपमा अति विपन्न गाउँपालिकावासीहरुको स्वास्थ जाँच र उपचारका लागि निजहरुलाई अस्पताल ल्याउन लैजान एम्बुलेन्स सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउने नीति-लिईनेछ।

५. अर्गानिक खेतीको विस्तार गर्न र तरकारी तथा खाद्यान्नमा विषादी निरुत्साहन गर्न विशेष व्यवस्था गर्ने नीति लिईनेछ ।गाउँपालिका क्षेत्र भित्र हुने परम्परागत औषधीजन्य वनस्पतिको संरक्षण, खेती प्रवर्द्धन र प्रशोधनका कार्यहरु संचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।

६. महिला स्वयंसेविकाहरुको क्षमता विकास तालिम उपलब्ध गराई उनीहरुको सेवालाई प्रभावकारी गर्ने नीति लिईनेछ ।स्वास्थ्य संस्थाहरुको प्रभावकारी सेवा विस्तारका लागि सार्वजनिक संस्था, निजी क्षेत्र र गैरसरकारी संस्थाहरुसँग सहकार्यको नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ। लामो समय सेवा गरी अवकास लिन चाहने महिला स्वयंसेविकाहरुलाई प्रोत्साहन स्वरुप एकमुष्ठ अनुदान उपलब्ध गराउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

७. पालिका भित्रका सबै स्वास्थ्य चौकीहरुमा प्रयोगशाला स्थापना गरी ल्याब असिष्टेन्टको व्यवस्था गरी स्वास्थ्य संस्थाहरुको व्यवस्थापनलाई मजबुत बनाउदै सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउने नीति निरन्तरता दिइनेछ । स्वास्थ्यकर्मीहरुको मनोबल उच्च बनाइ सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउन करारमा कार्यरत कर्मचारीहरुको लागि महङ्गी भत्ता तथा पोशाक भत्ताको प्रबन्ध गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

८. "सुनौला १००० दिन" कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ । यस अन्तर्गत **"हेल्दी बेवी कम्पिटिसन कार्यक्रम"** सञ्चालन गर्ने नीति लिईनेछ ।पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत समुदाय

स्तरमा रहेका शीघ्र कुपोषण र मध्यम शीघ्र कुपोषणका बालबालिकाहरुलाई पहिचान गरी ओ.टि.सि. केन्द्रमा भर्ना गरी उपचार गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

९. विद्यालयहरुसंगको सहकार्यमा विद्यालयका शिक्षकहरुलाई प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम तथा विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ । सबै विद्यालयहरुमा प्राथमिक उपचारका लागि आवश्यक औषधी तथा सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने नीति लिईनेछ ।

१०. नागरिक आरोग्य केन्द्रको उचित व्यवस्थापन गर्ने नीति लिईनेछ ।यस केन्द्र मार्फत समुदाय तथा विद्यालय तहमा योग शिविर सञ्चालन गर्ने नीति लिईनेछ । सरुवा तथा नसर्ने रोग सम्बन्धि शिविर तथा सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिईनेछ ।

११. आगामी तीन वर्ष भित्रमा विरुवा गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाईयुक्त गाउँपालिका घोषणा गर्ने नीति लिइने छ । आगामी आर्थिक वर्ष भित्र कम्तिमा तीन वटा वडालाई पूर्ण सरसफाईयुक्त वडाको रुपमा घोषणा गर्ने नीति लिईनेछ ।

१२. जन्मे देखि पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाहरुलाई दिइने सबै प्रकारका खोपहरु दिई पूर्ण खोपको दीगोपना सुनिश्चिचता गर्ने नीति निरन्तरता दिईनेछ ।

१३. पालिका स्तरीय अस्पताल संचालन गर्ने विशेष व्यवस्था गर्ने नीति लिईनेछ ।

च. खानेपानी तथा सरसफाई

१. खानेपानीको जटिलतम समस्याको तत्कालीन, अल्पकालीन र दीर्घकालीन समाधानका लागि सम्भाव्य स्रोतहरूको खोजी गरी सबैको लागी विशेष योजना सञ्चालन गर्ने नीति लिई खानेपानीको संकलन तथा वितरणको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

२. जलाधार संरक्षण कार्यक्रम संचालन गरी गाउँपालिका भित्र रहेका भूमिगत पानीका मूलहरू, जलाधार र सिमसार क्षेत्रहरुको संरक्षण एवं प्रवर्द्धन गर्दै ती स्रोतहरुबाट खानेपानी आपूर्तिको प्रबन्ध मिलाईनेछ।

३. विभिन्न खोला, नदी तथा अन्य स्रोतबाट खानेपानीलाई आपूर्ति गर्ने व्यवस्थाको लागि प्राविधिक सम्भाव्यता अध्ययन गरी संघ सरकार र प्रदेश सरकारको सहकार्यमा निर्माण कार्य अघि बढाइनेछ।

४. जल पुनर्भरण योजना र वर्षातको पानी संकलन गर्ने प्रविधिलाई उपयोगमा ल्याउन प्रारम्भ गरीनेछ।

५. टोल विकास संस्था र सामाजिक संघ संस्थाहरुसँग फोहोर संकलन तथा व्यवस्थापन कार्यमा सहकार्यको नीति लिइने छ।

६. प्लाष्टिकजन्य फोहोर नियन्त्रण तथा न्यूनीकरण गर्न प्लाष्टिक झोलाहरुको प्रयोगलाई निरुत्साहान गरीनेछ।

७. गाउँपालिकाका मुख्य स्थानहरुमा समुदायको सहकार्यमा उपयुक्त जग्गाको खोजि गरी सार्वजनिक शौचालयहरु निर्माण तथा संचालनलाई अभियानका रुपमा अगाडि बढाइनेछ।
८. खानेपानी तथा सरसफाइको सेवालाई प्रभावकारी बनाउन प्रारम्भिक स्मार्ट वाटर सिस्टम लागु गरीनेछ ।

छ. महिला

१. महिला हिंसा, महिला शोषण तथा उत्पीडन नियन्त्रणको लागि विशेष व्यवस्था मिलाईनेछ । महिला हिंसा विरुद्दको १६ दिने अभियानलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गरीनेछ । महिला अधिकारको संरक्षण र प्रवर्द्दन तथा महिला शसक्तिकरणको लागि स्थानीय संघ संस्था आमा समुहहरु परिचालन गर्ने नीति लिईनेछ । महिलाहरुलाई आर्थिक उपार्जनसंग जोड्ने नीति लिइने छ । त्यसको लागि व्यावसायिक तथा सीपमूलक तालिम प्रदान गरीनेछ ।
२. **महिलाको नेतृत्वमा घरेलु उद्योग**को अवधारणा लिई स्थानीयस्तरका कच्चा पदार्थबाट सञ्चालन गर्न सकिने घरेलु उद्योगको स्थापना र सञ्चालनको लागि महिलाहरुलाई प्रोत्साहन गरीनेछ । त्यस्ता घरेलु उद्योगबाट बनेका सामाग्रीहरुको बजारीकरणको लागि आवश्यक प्रबन्ध मिलाउने नीति लिईनेछ ।

ज. बालबालिका

१.पालिका स्तरीय बालक्लब गठनको व्यवस्था गरीनेछ । पालिका तथा समुदाय स्तरमा गठन गरीने बालबालिका सम्बन्धी कुनै पनि समिति वा समुहमा बालबालिकाको प्रतिनिधित्व अनिवार्य हुनुपर्ने व्यवस्था मिलाउने नीति लिईनेछ । बालहिंसा, बालशोषण, बालबिवाह, बालश्रम जस्ता बिकृतिको नियन्त्रण गर्न स्थानीय स्तरका संघ, संस्था तथा विद्यालयहरुलाई परिचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरीनेछ ।
२.पालिकास्तरबाट बन्ने हरेक संरचनाहरु बालमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री बनाइनेछ । अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरुको तथ्याङ्क संकलन गरी त्यस्ता बालबालिकाहरुको लागि पोशाक, शैक्षिक सामाग्री सहित निःशुल्क शिक्षाको व्यवस्था गर्ने नीति लिईनेछ । बाबुआमा तथा परिवारका अन्य सदस्य गुमाई साहारा बिहिन भएका बालबालिकाहरुको तथ्याङ्क संकलन गरी त्यस्ता बालबालिकाहरुको शिक्षा, स्वास्थ्य तथा दैनिक जिवन निर्वाहको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने नीति अङ्गिकार गरीनेछ ।

३.बालबालिकलाई जवरजस्ती काममा लगाउने पद्धति र कार्यको अन्त्य गरी विरुवा गाउँपलिकालाई चालु आ. व. मा वालश्रम मुक्त गाउँपालिका घोषणा गरीने र सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने नीति लिईनेछ ।

झ. अपाङ्ग

१. अपाङ्गता भएका व्याक्तिहरुको लागि उनिहरुको क्षमता अनुसारका सीपमुलक तालिमहरु प्रदान गरी आत्मनिर्भर बनाउने नीति लिइने छ ।

ञ. जेष्ठनागरिक

१. जेष्ठ नागरिकहरुको स्वास्थ्य अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै हरेक तीन तीन महिनामा घरमै गई स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । समुदायस्तरमा रहेका जेष्ठनागरिक दिवा सेवा केन्द्र, सामुदायिक भवन तथा आमा समुहका भवनहरुलाई जेष्ठ नागरिक मिलन केन्द्रको रुपमा विकास गरी ति केन्द्रहरुमा मनोरञ्जनको लागि संस्कृति अनुसारका मनोरञ्जनका साधनहरुको व्यवस्था गर्ने नीति लिईनेछ ।

२. जेष्ठनागरिकका ज्ञान सीप तथा अनुभवहरु नयाँ पुस्तामा पुस्तान्तरण गर्नको लागि त्रैमासिक रुपमा हरेक वडामा "**अध्यक्षसँग जेष्ठ वृद्ध**" कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।

३. परिवारका सदस्य बिहिन एकल जेष्ठ नागरिकको तथ्याङ्क संकलन गरीनेछ । त्यस्ता व्यक्तिहरुको जीवनयापन सहज होस भन्ने उद्देश्यले नेपाल सरकारले दिँदै आएको सामाजिक सुरक्षा भत्तामा पालिकाको तर्फबाट थप गर्ने व्यवस्था गर्न अध्ययन गर्ने नीति लिईनेछ ।

४. पूर्वाधार विकास

१. पूर्वाधारका योजनाको निर्माण तथा सञ्चालनमा निजीक्षेत्र संगको साझेदारीमा विभिन्न आयोजना तयार गरी कार्यान्वयन गरीनेछ ।

२. विभिन्न कालखण्डमा गाउँपालिकामा निर्माण भएका पूर्वाधारका संरचना (पूँजीगत) को लागत तयार तथा अद्यावधिक मूल्याङ्कन गरी सम्पत्ति प्रभावकारी उपयोग सम्बन्धी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (Asset Management Information System) तयार गरी लागु गर्ने नीति लिईनेछ ।

३. गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको भौतिक संरचनाहरुको आवधिक रुपमा मर्मत सम्भार गर्ने नीति लिईनेछ ।

४. पूर्वाधारका आयोजनाहरुमा गुणस्तर कायम गर्न प्राविधिक ल्यावको निर्माण गरी गुणस्तर परीक्षणमा आधारित भुक्तानी प्रणाली लाई निरन्तरता दिने नीति लिईनेछ ।

क. स्थानीय सडक तथा झोलुङ्गेपुल

१. पूर्वाधार निर्माणका आयोजनाहरु संचालन गर्दा लाभ लागत विश्लेषणका आधारमा उच्च नतिजा एवं प्रतिफल दिने, समतामुलक विकासको आधारको रुपमा रहने, पिछडिएका र कम विकसित क्षेत्र तथा समूदायलाई मूलप्रवाहीकरणमा ल्याउन सहयोग गर्ने आयोजनाहरु पहिचान गरी **"आयोजना बैंक"** तयार गरीनेछ। सो बैंकमा समाविष्ट आयोजनाहरुमा मात्र बजेट विनियोजन गर्ने नीति लिइने छ।

२. दीर्घकालीन लगानी मार्गदर्शनका लागि गाउँपालिका सडक गुरुयोजना समायानुकुल परिस्कृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।

३. गाउँपालिकाको विकासमा रुपान्तरणकारी परिवर्तन ल्याउन सक्ने केही ठुला आयोजनाहरु पहिचान गरी गाउँपालिका गौरव आयोजनाका रुपमा कार्यान्वयन गर्ने र त्यस्ता आयोजनामा स्रोतको अभाव हुन नदीने नीति निरन्तरता दिईनेछ ।

४. **"एक वडा, एक पार्क"** निर्माण नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ।

५. निर्माण सम्पन्न गाउँपालिका बसपार्कलाई आगामी आ.व. बाट प्रयोगमा ल्याईनेछ ।

६. स्थानीय सडकहरुको आवश्यकता ,महत्व तथा प्रयोग र त्यसले समेट्ने क्षेत्रको आधारमा गाउँपालिकाका रणनीतिक सडक छनौट गरी विशेष महत्वका साथ अगाडी बढाउने नीति लिईनेछ । गाउँपालिका रणनीतिक सडकमा कम्तिमा तत्काल पक्की नाला सहित ग्राभेल र दीर्घकालमा कालोपत्रे गर्ने नीति लिईनेछ ।

७. संघीय सरकार र प्रदेश सरकार सँगको सहकार्यमा जिल्ला सदरमुकाम जोड्ने प्रथम रणनीतिक सडकको रुपमा राङखोला -धोवादी -विरुवा सडकको राङखोला धोवादी- खण्डलाई आगामी वर्ष भित्र कालोपत्रे गरीनेछ ।

८. ज्यागदी करिडोरलाई विरुवाको गौरवको सडकको रुपमा विकास गर्ने नीति लिदै ४ वर्षभित्र कालोपत्रे सहित स्तरोन्नती गर्ने लक्ष्य लिईनेछ ।

९. प्रथम रणनीतिक सडक ,गौरवको सडक र रणनीतिक सडकमा पर्ने ठूला खोला र नदीमा मोटरेबल पूल निमार्णको नीति लिईनेछ । सोको लागि संघीय सरकार र प्रदेश सरकार सँग सहकार्य गर्ने ४ वर्ष भित्र डि.पि.आर.सम्पन्न भएका विभिन्न पुलहरुको निर्माण गरी सक्ने नीति लिईनेछ ।

१०. ३० मिनेट भन्दा बढी समय यात्रा छोटीने स्थानमा झोलुङ्गे पुलको अवधारणा विकास गरी संघीय ,प्रदेश सरकार र विभिन्न संघ सस्था संगको समन्वय ,सहकार्य र साझेदारीमा निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ ।

११. **"जनताको योजना, जनताकै साझेदारी"** विरुवा गाउँपालिकाका वजार उन्मूख बस्तिहरु जस्तै विरुवा बजार, चिन्नेबास ,मेथाभुरुङ ,कुसुमभञ्याङका भित्री सडक गाउँपालिकाको

७० प्रतिशत र सम्बन्धित उपभोक्ताको ३० प्रतिशत साझेदारीमा ढलान गर्ने नीति लिईनेछ ।

१२. गाउँपालिकाको सीमा क्षेत्र यकिन गरी गाउँपालिका सीमानामा कलात्मक तथा गाउँपालिकाको ऐतिहासिक मौलिकता झल्किने गरी स्वागतद्वारहरुको निर्माण गरीनेछ।

ख. सिंचाई

१. **"कृषि भूमिमा पानी, सिंचाईमा लगानी"** भन्ने अवधारणा अनुरुप गाउँपालिका भित्रका खेतीयोग्य जमिनहरुमा सिंचाईंको प्रबन्ध मिलाउने नीति लिईनेछ । चिन्नेबास ,गैरी , विरुवा ,सामडाँडा लगायतका फाँटहरुमा ५ वर्ष भित्र बाह्रै महिना सिंचाई सूविधा पुर्याउने नीति लिईनेछ ।

२. खोला नदीबाट सिचाई सुविधा पुर्याउन कठिनाई हुने स्थानमा लिफ्टीङ सिंचाई योजना संचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।

ग. भवन तथा सहरी विकास

१. गाउँपालिकाको भूउपयोग क्षेत्र निर्धारण गरी बस्ती विकास योजना सहित भौतिक विकास गुरूयोजना तयार गरी आवास तथा बस्ती विकास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण लगायत पूर्वाधार निर्माण कार्य व्यवस्थित र गुणस्तरीय रूपमा सञ्चालन गर्ने नीति लिईनेछ ।

२. आवासको हकलाई सुनिश्चत गर्न सुरक्षित तथा रोजगारीको समेत व्यवस्था हुन सक्ने स्थानमा जग्गा प्राप्त गरी सहुलियत आवास योजना कार्यान्वयन गरीनेछ । यसका लागि निजीक्षेत्र संग साझेदारी समेत गर्ने नीति लिईनेछ ।

३. एकिकृत शहरी तथा बस्ती विकास योजनाद्वारा निर्दिष्ट गरेका पूर्वाधारहरुको निर्माण कार्यका लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र साझेदारहरु सँगको सहकार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।

४. नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता २०६०, बस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड २०७२, राष्ट्रिय भूउपयोग नीति-, भवन तथा योजना मापदण्ड २०५६ लगायतका राष्ट्रिय प्रादेशिक एवं स्थानीय भूमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन सम्बन्धी ऐन, मापदण्ड तथा निर्देशिकाहरुलाई कडाईका साथ लागु गरी सुरक्षित एवं व्यवस्थित निर्माण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

५. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र बन्ने संस्थागत सार्वजनिक तथा व्यापारिक भवनहरुमा पार्किङ्ग स्थलको अनिवार्य व्यवस्था गर्नु पर्ने नीति लिइने छ। आवासीय भवनमा **"एक घर, एक बिरुवा"** नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।

६. भवन निर्माण अनुमति प्रकृयालाई प्रविधिमा आधारित तुल्याई सहजीकरण गरीनेछ। गाउँपालिका भित्र भू उपयोग नीति लागु गर्दै जाने नीति लाई निरन्तरता दिईनेछ ।

७. **दीगो र पर्यावरण मैत्री विकास, हरियालीयुक्त बस्ती र सुरक्षित आवास भन्ने कार्यक्रम**लाई आत्मसाथ गर्दै गाउँपालिका सदरमुकाम लगायत सबै वडामा रहेका आवासयोग्य स्थानहरुमा एकीकृत वस्ती विकासको कार्यक्रमलाई अघि बढाउँदै साना शहरको रुपमा विकास गर्ने नीति लिईनेछ । यसरी वस्ती विकास गर्दै गर्दा जैविक विविधताको संरक्षण, जलवायु प्रणालीलाई सन्तुलित र प्राकृतिक स्रोतहरुको दीगो व्यवस्थापनका लागि स्थानीय समुदायलाई परिचालित गरीनेछ ।

८. गाउँपालिका र वडा कार्यालयका अत्याधुनिक ,सेवाग्राहीमैत्री ,अपाङ्गमैत्री प्रशासनीक भवन निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ । आगामी आ.व .मा वडा कार्यालय नभएका र जीर्ण भएका वडाको अत्याधुनिक वडा कार्यालय भवन निर्माण गर्ने नीति लिदै कम्तिमा २ वटा वडा कार्यालयका अत्याधुनिक वडा कार्यालय भवन निर्माण गरीनेछ ।

९. खोला किनार, खोल्सी, पहाडको फेदी तथा सडकको मापदण्ड निर्धारण गरी भवन निर्माणको मापदण्ड तथा आचार संहिताको पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन गरिएको छ । भवन मापदण्ड तथा आचारसंहिताको उलङ्घन गरेमा गाउँपालिकाबाट प्रदान गरीने सेवामा रोक लगाउने नीति लिईनेछ । आगामी आ.व. देखी घरनक्सा पास अनिवार्य गर्न विशेष व्यवस्था गर्ने नीति लिईनेछ ।

१०. **"जनताको योजना, जनताकै साझेदारीमा"** मागका आधारमा लाभान्वित समुदायको कम्तिमा ४० प्रतिशत साझेदारी रहने गरी विपद व्यवस्थापनमा समेत सहयोग पुग्ने गरी सामुदायीक भवनहरु निर्माणको नीति लिईने र सो को लागि पूर्वाधार साझेदारी कार्यक्रम संचालन गरीने नीति लिईनेछ ।

११. विरुवा गाउँपालिका भित्र हुने सभा ,गोष्ठी ,सेमीनार ,तालिम लगायत कार्यको लागि **बहुउपयोगी सुविधा सम्पन्न सभाहल**को व्यवस्था गरीनेछ।

१२. सामूदायिक भवन, पदमार्ग, सडक लगायत पूर्वाधार विकास र निर्माणमा व्याक्तिगत, जातिगत र सानो समूहगत लाभ भन्दा पनि समग्र सार्वजनिक लाभ र ठुलो क्षेत्र एवं समूदायको लाभलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।

घ. उर्जा

१. सामुदायिक विद्युतीकरणलाई राष्ट्रिय विद्युत प्रशारणमा लाने नीति लिईनेछ । सो को लागि संघीय सरकार सँग विशेष पहल गरी ५ वर्ष भित्र गाउँपालिका भित्रका सबै वडाहरुलाई राष्ट्रिय विद्युत प्रशारण लाईनमा जोड्ने नीति लिईनेछ ।
२. विभिन्न स्थानहरुमा सुरक्षित सडक र उन्नत बस्तीको विकास गर्न सडक बत्ती जडानको नीति लिईनेछ । ५ वर्ष भित्र गाउँपालिका भित्रका कम्तीमा २५ प्रतिशत मुख्य सडकहरुमा सडक बत्तीको सुविधा पुर्याउने नीति लिईनेछ ।
३. गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालय, वडा कार्यालय एवं अन्य सरकारी कार्यालयहरुमा वैकल्पिक एवं नविकरणीय उर्जा प्रणाली जडान गर्ने नीति लिईनेछ । घर घरमा वायोग्यास र सुधारिएको चुलो जडान कार्यलाई प्राथमिकता दिने नीति लिईनेछ ।

ङ. सञ्चार

१. गाउँपालिका भित्रका सबै बस्तीहरुमा सूचना तथा सञ्चार र प्रविधिको पहुँच पुर्याउन आवश्यक प्रबन्ध मिलाउनुका साथै सार्वजनिक निजि साझेदारी मोडलमा सामूदायिक रेडियो संचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।

५. वन, वातावरण, जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन

क. वन, वातावरण, जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन

१. जलवायु परिवर्तनको प्रतिकूल प्रभावहरूलाई अनुकूलन गर्न गाउँपालिकाको क्षमता बढाउने साथै खाद्य उत्पादनलाई प्रतिकूल असर नपर्ने किसिमले जलवायु उत्थानशीलता वृद्धि गर्ने, न्यून हरित ग्यास उत्सर्जन गर्ने किसिमको विकास गर्न प्रेरित गर्ने र सो सम्बन्धी अनुभव आदान प्रदान गरी गाउँपालिकाको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने नीति लिईनेछ ।
२. पूर्वाधारका ठुला आयोजनाहरुको कार्यान्वयन गर्दा त्यस्ता आयोजनाहरुले वातावरणमा पार्ने असर न्यूनिकरणको लागि संक्षिप्त वातावरणिय अध्ययन (BES) प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) र वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (EIA) अध्ययन गर्ने नीति लिईनेछ ।
३. खाली जग्गामा वृक्षारोपण, हरियाली प्रवर्द्धन तथा वनको संरक्षण र हैसियतमा सुधार गरी जल, जमीन तथा वातावरणको संरक्षण र जीवीकोपार्जनको अवसरमा वृद्धि गर्ने नीति लिईनेछ ।
४. पोखरी संरक्षण, पहिरो तथा गल्छि नियन्त्रण, विकासका पूर्वाधारको संरक्षण र नदी नियन्त्रण गरी जल, जमिन तथा जलाधारको संरक्षण तथा उत्पादनमा वृद्धि गर्ने नीति लिईनेछ ।
५. विपद जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा गरी सो अनुसार विपद पूर्व तयारी, न्यूनीकरण, प्रतिकार्य र पुनर्स्थापनाको कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउने नीति लिईनेछ ।

६. ढुंगा गिट्टी बालुवा जस्ता नदीजन्य पदार्थ र अन्य प्राकृतिक श्रोतहरुको अनाधिकृत एवं अवैज्ञानिक दोहनलाई नियन्त्रण गर्ने नीति लिईनेछ ।

७. सार्वजनिक निजी साझेदारीमा निर्माण पूर्वाधार निर्माण गरी फोहोर मैला प्रशोधन केन्द्रलाई व्यावसायीक रुपमा संचालन गर्न नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्था गरी फोहोर मैला संकलन, व्यवस्थापन र उपयोगको नीति लिइने छ।

८. भुकम्पीय जोखिम न्यूनीकरणको लागि भुकम्प प्रतिरोधि भवन तथा संरचना निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ।विपद् जोखिम व्यवस्थापन कोषमा रकम अभिवृद्धि गर्दै प्रभावकारी श्रोत परिचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।

९. गाउँपालिकाको विपद् जोखिम नक्साङ्कन गरी सोही आधारमा विशिष्ट प्रकृतिका विपद् जोखिम प्रतिकार्य तथा पुनर्उत्थान कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।सम्वेदनशील जलाधार क्षेत्रका जमिनहरुको अतिक्रमण नियन्त्रण गर्ने नीति लिईनेछ ।

१०. विभिन्न स्रोतहरुको नक्साङ्कन (Resource Mapping) गरी स्रोतहरुलाई खेर जान नदिने र अधिकतम परिचालन तथा उपयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।

११. सामूदायिक बन उपभोक्ता समितिहरुको अभिलेखिकरण गरी नियमानुसार करको दायरामा ल्याईने नीति लिईनेछ ।

६. सुशासन, सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास

क. क्षमता विकास सेवा प्रवाह र सुशासन

१. प्रभावकारी सेवा प्रवाह ,पारदर्शिता ,जवाफदेहीता तथा प्रशासनिक सुशासनको पूर्ण रुपमा अभ्यास गर्दै यस विरुवा गाउँपालिका र वडा कार्यालयबाट संचालन गरीने सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाईनेछ। गाउँपालिकाको क्षमता विकास योजना बनाई सबै कर्मचारीहरुलाई सेवाकालिन तथा क्षमता विकास तालिम उपलब्ध गराईनेछ। साथै विषयगत रुपमा आवाश्यक तालिम ,अभिमुखीकरण तथा अध्ययन भ्रमण जस्ता क्षमता विकास कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने नीति लिईनेछ ।

२. सार्वजनिक सुनुवाई ,सामाजिक परीक्षण ,सार्वजनिक परीक्षण लगायतका सार्वजनिक उत्तरदायित्वका औजारहरु प्रयोग गरी जवाफदेही शासन प्रणालीको स्थापना गरीनेछ । सार्वजनिक सेवा प्रवाहको दीगो सुदृढीकरणका लागि संस्थागत स्वमूल्याङ्कन (LISA) , लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण (GESI AUDIT) तथा वित्तीय जोखिम मूल्याङ्कन (FRA) कार्यलाई निरन्तरता दिँदै सो क्रममा निर्माण गरीएका कार्ययोजनाहरुको कार्यान्वयनमा जोड दिने नीति लिईनेछ ।

३. गाउँपालिका अन्तर्गत कार्यरत स्थायी ,अस्थायी एवं करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरुको सेवाको सुरक्षा एवं स्थायित्वका लागि कर्मचारी कल्याण कोषलाई निरन्तर बृद्धि गर्दै लगिनेछ। गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह गुणस्तरलाई थप प्रभावकारी बनाउन तथा सो बारेमा समिक्षा गर्न कार्यपालिका ,शाखा प्रमुख तथा वडा सचिब लगायत अन्य सरोकारवालाको सहभागितामा चौमासिक समिक्षा बैठक संचालन गरीनेछ।

४. गाउँपालिकाको भौगोलिक अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै पालिका तथा अन्य संघसंस्थासंगको समन्वयमा **नागरिकता ,घटना दर्ता ,विभिन्न परिचयपत्र वितरण ,योजना सम्झौता लगायतका विभिन्न कार्यक्रम संचालनका लागि वडागत रुपमा शिविर तथा एकीकृत घुम्ती** सेवा संचालन गरी नागरिकलाई सहज र सुलभ रुपमा सार्वजनिक सेवा पुर्याउने नीति लिईनेछ । सामाजिक सुरक्षाको विद्युतिय प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउन बायोमेट्रिक भेरिफिकेसनमा लैजाने संघीय सरकारको नीतिलाई कार्यान्वयन गर्दै राष्ट्रिय परिचयपत्र प्राप्तिकालागि सहजिकरण गर्न जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा प्रत्येक वडामा राष्ट्रिय परियच पत्र वितरण सम्बन्धी घुम्ती शिविर सञ्चालन नीति लिईनेछ ।

५. आम नागरिकको सुचनामा सहज पहुँच सिर्जना गर्न गाउँपालिकाका सम्पूर्ण सुचनाहरु वेभसाईटमा अद्यावधिक गरीनेछ। गाउँपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण कार्यालयहरुमा नागरिक वडापत्रको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिने नीति लिईनेछ ।

६. अन्य स्थानीय निकायहरुले गरेको नमुना विकासका मोडेलहरुको अध्ययन भ्रमण गरी सिकाई कार्यान्वयन गर्नका लागि अध्ययन भ्रमण तथा अनुसन्धानमूलक कार्य संचालनार्थ आवश्यक बजेट व्यवस्था गरीनेछ। कर्मचारीको काम गर्ने वातावरणमा उच्च मनोवल कायम गर्न उचित प्रोत्साहनको व्यवस्था गर्ने नीति लिईनेछ ।

७. गाउँपालिका लगायत अन्तर्गतका कार्यालयमा कर्मचारी दरबन्दी व्यावस्थापन गर्न भएको O & M Survey बमोजिम दरबन्दी मिलान तथा कर्मचारीको व्यवस्था गरी सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।

८. गाउँपालिकाबाट हुने सबै प्रकृतिका भुक्तानीलाई फेसलेस र पेपरलेस बनाई विद्युतीय प्रणाली मार्फत भुक्तानी दिने व्यवस्था मिलाउने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

९. जनप्रतिनिधि ,कर्मचारी ,शिक्षक ,विद्यार्थी एवं आम नागरिकको ज्ञानको दायरा विस्तार गर्न विरुवा गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवनमा सुविधा सम्पन्न पालिका स्तरीय पुस्तकालयको स्थापना गर्ने नीति लिईनेछ ।

१०. विपद् व्यवस्थापन, उद्दार, शान्ती सुरक्षा र सेवा प्रवाहमा सहजीकरण गर्नको लागि पालिका प्रहरीको व्यवस्था गरी परिचालन गर्ने नीति लिइने छ ।

११. सम्रग गाउँपालिकाको योजना निर्माण, बजेट तर्जुमा लगायतका पक्षहरुमा आवश्यक सल्लाह सुझाव लिने प्रयोजनको लागि विज्ञसमुह गठन गरी परामर्श लिने नीति लिइने छ ।

१२. सभाबाट हालसम्म निर्माण भएका ऐन कानूनहरुलाई संग्रहित गरी स्थानीय कानून संग्रह प्रकाशन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

१३. गाउँपालिका भित्र रहेका स्रोत साधन, सेवा केन्द्र लगायत सम्पूर्ण नागरिकहरुको पेशा व्यवसाय, सामाजिक आर्थिक अवस्था, रोजगारीको अवस्था सहितका विवरणहरु समावेश गरी विद्युतीय स्थानीय तह पार्श्व चित्र (Digital LG Profile) तयार गरिएको छ। सो को निरन्तर अद्यावधिक गर्ने नीति लिईनेछ ।

१४. गाउँपालिका भित्रका नागरिकहरुको गुनासो तथा सेवा सम्बन्धी जिज्ञासा सुन्ने र सो को सम्बोधन अनलाईन प्रणाली कै माध्यमबाट गर्ने गरी नागरिक गुनासो सुनुवाई प्रणाली (Citizen Grievances Response App) तयार गरी लागु गरीनेछ।

१५. आर्थिक तथा प्रशासनिक अनुशासन कायम गर्ने सम्बन्धमा बाँकीको बक्यौता, पेश्की, बेरुजु लगत विवरण अद्यावधिक गरी कडाईका साथ असुल उपर एवम् फछ्यौट गर्ने कार्य अगाडि बढाईनेछ ।

१६. प्रत्येक महिनाको आय/ व्ययको मास्केवारी गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयको सूचनापाटी तथा वेवसाइटमा प्रकाशित गर्ने नीति लाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१७. गाउँपालिका कार्यालयको मानव संशाधन पर्याप्त नभएको क्षेत्रमा सम्बन्धित विषयका विज्ञहरुलाई सहजकर्ता वा विशेषज्ञको रुपमा प्रयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरीनेछ ।
१८. जनप्रतिनिधिहरु तथा कर्मचारीहरुको सीप तथा क्षमता अभिवृद्धिको लागि आवश्यक तालिम, गोष्ठी तथा अध्ययन अवलोकन भ्रमण कार्यक्रमलाई परिणाममुखी बनाईनेछ ।
१९. गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सम्पूर्ण सेवा र विकास निर्माणमा हुनसक्ने भ्रष्टाचार, अपारदर्शिता तथा ढिलासुस्तीमा शुन्य सहनशीलताको नीति अख्तियार गरीनेछ । सो कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक वडा कार्यालय र सार्वजनिक स्थानहरुमा गाउँपालिकाको तर्फबाट सुझाव पेटिकाहरु राखिनेछ ।
२०. गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने योजना, लेखा, नक्सापास, राजश्व लगायत सबै सेवाहरुमा सफ्टवेयर निर्माण गरी कागजविहीन प्रणाली बनाउन विद्युतीय प्रणालीलाई जोड दिईनेछ ।
२१. गाउँपालिकाको काम कारबाहीलाई व्यवस्थित, पारदर्शी तथा सम्पुर्ण नागरिक समक्ष पुर्याउन “हाम्रो विरुवा” नामक मोबाइल एप्स निर्माण गरी वडा पत्रहरु, सूचनाहरु र गाउँपालिका प्रोफाईल आदिको जानकारी प्रदान गर्ने साथै फ्रि वाईफाई जोन बनाउने-नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
२२. प्रशासन संयन्त्रको उत्प्रेरणा प्रवर्द्धनका लागि संघ र प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराउने सेवा र सुविधाको परिपुरकका रुपमा खाजा भत्ता, पर्यटन भ्रमण काज जस्ता अन्य सेवा सुविधा प्रदान गर्ने नीति लिइने छ।
२३. गाउँपालिकाको सुरक्षालाई चुस्तदुरुस्त एवम् प्रभावकारी बनाउन वडाका विभिन्न ठाउँ, पर्यटकीय स्थल तथा सुरक्षा संवेदनशील क्षेत्रहरुमा सि.सि.टि.भि. क्यामेरा जडान गर्ने नीति लिईनेछ ।
२४. आधारभुत वस्तु तथा सेवाको सहज आपूर्ति र गुणस्तर कायम गर्न नियमित रुपमा बजार अनुगमन गर्ने र यस्तो अनुगमनमा उपभोक्ताहरुलाई समेत संलग्न गराइनेछ।
२५. गाउँपालिका भित्रका सार्वजनिक तथा सरकारी जग्गाहरुको मिहिन ढंगले खोज तथा अध्ययन गरी अभिलेख राखी त्यस्ता जग्गाहरुको संरक्षण गर्ने नीति लिईनेछ ।
२६. सार्वजनिक खर्चलाई वैज्ञानिक, अनुमान योग्य र नतिजामुखि तुल्याउन मध्यमकालिन खर्च संरचना (MTEF) पद्धति प्रयोग गर्ने नीति लिईनेछ ।
२७. संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र अन्य स्थानीय तहहरुसँग आपसी सहकार्य र समन्वयको लागि अन्तर सरकार समन्वय तथा सहकार्य नीति तर्जुमा गरीनेछ।

२८. पालिका क्षेत्रभित्र रहेका कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीहरुलाई पेशागत दक्षता अभिवृद्धि गरी संस्थाको आवश्यकता र दक्षताको आधारमा आन्तरिक रुपमा चक्रिय सरुवा प्रणाली लागु गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

ख. सूचना तथा संचार प्रविधिः

१.गाउँपालिकाको जनसांङख्यिक, प्राकृतिक, आर्थिक, समाजिक, सांस्कृतिक, भौतिक पूर्वाधार, रोजगारीको अवस्था, कुल ग्राहस्थ उत्पादन, प्रतिव्यक्ति आय, मानव विकास तथा लैङ्गिक सशक्तीकरण सूचकाङ्क, सार्वजनिक सम्पत्ति, सामुदायिक भवन, सडक, पसल, व्यवसायको विवरण सहितको तथ्याङ्क अभिलेख संकलन गरी **डिजिटल भिलेज प्रोफाइल** तयार गरीएकोमा सोको निरन्तर अद्यावधिक गर्ने तथा प्रभावकारी प्रयोग गर्ने नीति लिईनेछ ।

२.सेवा प्रवाहलाई अझ चुस्त, दुरुस्त र पारदर्शी बनाउन ८ वटै वडा कार्यालयहरुमा डिजिटल नागरिक वडापत्रको व्यवस्था गर्ने नीति लिईनेछ ।

३.मोबाइल टेलिफोन नेटवर्कमा सुधार गर्न टेलिफोन टावर स्थापनाका लागि सेवा प्रदायकसँग समन्वय गरी गुणस्तर विकास गरीनेछ । दूरसंचार प्रणालीलाई सबै वडामा सर्वसुलभ बनाउन पहल गरीनेछ । ICT प्रणालिलाई आधुनिकतम उपकरण उपयोग गरी प्रत्येक नागरिकलाई शुसूचित गरीनेछ ।

४.सूचना माग्ने र पाउने आम नागरिकको नैसर्गिक अधिकार भएकोले सोको प्रत्याभूति गर्न गाउँपालिकाले आफ्ना गतिविधिहरुलाई विभिन्न माध्यामबाट सहज र सर्वसुलभ रुपमा प्राप्त गर्ने सक्ने गरी सार्वजनिक गर्ने, वेवसाईट का साथै सोसल मिडियाहरु मार्फत सूचना प्रवाहको व्यवस्था मिलाईनेछ । स्थानीय पत्रिका, एफएम रेडियो, केवल र टेलिभिजन मार्फत गाउँपालिकाका गतिविधिहरु आवश्यकता अनुसार प्रकाशन र प्रसारण गरीनेछ । साथै आगामी आर्थिक वर्ष देखि गाउँपालिकाले त्रैमासिक रुपमा आफ्नै एक सूचना पत्र प्रकाशित गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

५.सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनको लागि सबै वडामा रहेका अनलाईन प्रणालिलाई अझ भरपर्दो, गुणस्तरीय र विश्वसनीय बनाइनेछ ।

६.गाउँपालिकाले लिने विभिन्न दस्तुर तथा करहरु पेमेन्ट गेटवे मार्फत भुक्तानीको व्यवस्था मिलाईनेछ । कर्मचारीहरुको ई-हाजिरी व्यवस्थापन प्रणाली प्रयोग गरी मुल्याङ्कन गर्ने विधिलाई अझ व्यवस्थित गरीनेछ ।

७.विरुवा गाउँपालिका कार्यालय र यस अन्तर्गतका वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्थाका कर्मचारीहरुलाई सूचना तथा संचार प्रविधि सम्बन्धि नविनतम् ज्ञान र सीप विकासको लागि सो सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गर्ने नीति लिईनेछ ।

८.डाटा सुरक्षा तथा साईवर सुरक्षाको व्यवस्था मिलाई कुनैपनी किसिमको साईवर हमला हुनबाट बचाइनेछ । आफ्नै माइक्रो लेभल डाटा सेन्टरको व्यवस्थापनका साथै गभर्मेन्ट क्लाउड बाट सबै ICT सिस्टमहरु संचालन गर्ने नीति लिईनेछ ।

९. पत्रकार महासंघको सहकार्यमा स्थानीय सञ्चार गृहको स्थापना गर्दै संचार सस्था र गाउँपालिकाको सहकार्यमा जनहितकारी सूचनाहरु सम्प्रेषण गर्ने, गाउँपालिकाका निर्णय तथा सूचनाहरुमा सञ्चार संस्थाहरुको पहुँच बढाई खुल्ला सरकारको नीति लिइने छ।

१०.विज्ञापन तथा सूचनामा स्थानीय संचार संस्थाहरुलाई प्राथमिकता दिइनेछ।नागरिकहरुको सूचनाको हकको सम्मान गर्दै गाउँपालिकालाई सूचनामैत्रि बनाइनेछ।

ग. न्याय, कानून तथा मानव अधिकार

१.न्यायिक समिति मार्फत संविधानले दिएको क्षेत्रधिकार भित्र रहि न्यायिक मेलमिलाप र निरुपण गरीनेछ। मेलमिलाप कर्ताको छनोट र तिनिहरुको क्षमता विकास गरी समुदायस्तरमा मेलमिलाप तथा विवाद रहित समाज निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ ।न्ययिक समितिलाई तालिम तथा मेलमिलाप कर्ताकोलागि मेलमिलाप र न्यायिक निरुपण सम्बन्धि तालिम तथा क्षमता विकासको व्यवस्था मिलाईने छ।

२.न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र भित्रका विवादहरुको शीघ्र निरुपण गरी प्रभावकारी न्याय सम्पादन गर्न आवश्यक नीति तथा कानूनहरुको प्रबन्ध मिलाईनेछ।

३.न्यायिक समितिका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुको विषयगत ज्ञान र क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरीनेछ। प्रदेश सरकार सँगको साझेदारीमा अधिकृतस्तरको न्यायीक सहजकर्ताको व्यवस्था गर्ने नीति लिईनेछ ।

४.मानव अधिकारको सम्मान, संरक्षण, सम्वर्द्धन र प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक नीति तथा कानून तर्जुमा गरी प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गरीनेछ।

५.न्याय सम्पादनको कार्यलाई थप व्यवस्थित गर्न यस सम्बन्धी सम्पुर्ण प्रक्रियालाई **डिजिटल जस्टिस सिस्टम** तयार गरी लागु गरीनेछ ।

७. राजस्व तथा आन्तरिक श्रोत परिचालन

१. आन्तरिक आय व्यवस्थापन, प्राकृतिक स्रोत बिक्रि सम्बन्धी ऐन तथा नियमावली समयानुकुल परिमार्जन गरी राजस्व परिचालनलाई थप व्यवस्थित तुल्याइनेछ।

२. आन्तरिक आयका स्रोतहरूको सम्भाव्यता अध्ययन, राजश्व बाँडफाँड, अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण, तथा गैससको स्रोत परिचालनको लागि स्थानीय सरोकारवाला, प्रदेश सरकार र नेपाल सरकारका निकाय तथा गैसस र विकास साझेदार संग परामर्श, समन्वय र साझेदारी गर्ने नीति लिईनेछ ।

३. करको दर सम्भव भएसम्म न्यूनतम गर्दै करको दायरा विस्तार गर्ने नीति लिइने छ। प्रगतिशिल कर प्रणाली अवलम्बन गरी नागरिकहरु बिच रहेको असमानता न्यूनीकरण गर्दै लगिनेछ।सोको लागि गाउँपालिकाको आन्तरिक राजस्व अभिवृद्धिका लागि करका नयाँ सम्भाव्य क्षेत्रहरु पहिचान गर्ने नीति लिईनेछ ।

४. वडा कार्यालयहरुसँग समन्वय गरी घरवहाल करमा रहेको चुहावट नियन्त्रण गर्न घरधनी र वहालमा रहनेहरुको अभिलेख अध्यावधिक राख्ने प्रणाली विकास गर्ने नीति लिईनेछ ।

५. चालु आ.व. मा तयार भएको राजश्व सुधार योजनाले दिएका सुझावहरु कार्यान्वयन गर्न आवश्यक व्यवस्था सँगै करका दायरा विस्तार गरी पालिकाको आन्तरीक आम्दानीमा गुणात्मक वृद्धि गर्ने नीति लिईनेछ ।

६. करदाताहरुको अभिलेख व्यवस्थापन सुदृढ गर्दै उत्कृष्ट करदाताहरुलाई पुरस्कृत तथा सम्मान गर्ने नीति लिइने छ । कर प्रशासनलाई सूचना प्रविधिमैत्री एवं करदातामैत्री तुल्याउदैं लगिनेछ ।

७. करदाताको कर लगतलाई व्यवस्थित, पारदर्शी र प्रभावकारी रूपमा उपयोग गर्न, करदातालाई कर सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्न डिजीटल कर प्रणाली लागु गर्ने नीति लिईनेछ ।

धन्यवाद । जय विरुवा गाउँपालिका ।

सूर्य बहादुर कुँवर
अध्यक्ष
विरुवा गाउँपालिका, स्याङ्जा
मितिः २०८१।०३।०७

विरुवा गाउँपालिकाको गाउँसभाको १५ औँ अधिवेशनमा
उपाध्यक्ष श्री भगवती शर्मा ज्यूले प्रस्तुत गर्नुभएको

बजेट वक्तब्य
आ.व. २०८१।०८२

गाउँ सभाबाट पारित मिति
२०८१।०३।१०

विरुवा गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री उपाध्यक्ष भगवती शर्मा ज्यूले गाउँसभाको १५ औं अधिवेशनमा प्रस्तुत गर्नुभएको आ.व. २०८१।०८२ को बजेट वक्तव्यः

सभाका अध्यक्ष ज्यू,

नेपालको संविधान धारा २३० बमोजिम विरुवा गाउँ कार्यपालिकाले आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान गाउँ सभामा पेश गर्ने व्यवस्था भए बमोजिम यस विरुवा गाउँपालिकाको उपाध्यक्षको हैसियतले गाउँ सभाको १५ औ अधिवेशनमा आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को लागि बजेट प्रस्तुत गरिरहँदा गौरवको महसुस गरेको छु । यस महत्वपुर्ण अवसरमा मुलुकलाई संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको युगमा ल्याउने क्रममा जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पुर्ण महान सहिदहरु तथा राष्ट्रप्रति समर्पित दिवङ्गत आदरणीय व्यक्तित्वहरुमा भावपूर्ण श्रदाञ्जली अर्पण गर्दछु । राष्ट्रियता र स्वाधिनताको रक्षा गर्दै न्यायपुर्ण समाज निर्माण र समृद्धिको मार्गमा एकताबद्ध रहेका यस विरुवावासी जनता र राजनीतिक नेतृत्व प्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्न चाहान्छु ।

१. यस विरुवा गाउँपालिकाले यस अघि ७ आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गरी पुर्ण रुपमा कार्यान्वयन भईसकेको छ । यस अवस्था सम्म आईपुग्दा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको समन्वय र सहकार्यबाट श्रोत, साधन र अवसरको अधिकतम परिचालन गर्दै समृद्धि तर्फ अघि बढ्ने आधारशिला तयार भएको छ । विरुवा गाउँपालिकाको आवधिक योजनाले तय गरेको **"समृद्ध विरुवा, सुखी विरुवा बासी"** दिर्घकालिन सोच हासिल गर्ने मार्गमा दृढताका साथ अघि बढेको अवस्थामा विरुवा गाउँपालिकाले समेत सामाजिक न्याय सहितको तीब्र विकास, सुशासन सहितको जनउत्तरदायी स्थानीय सरकार र सभ्य, सुसंस्कृत एवं कर्तव्यनिष्ठ समाज निर्माण गर्दै पूर्ण लोकतन्त्र तथा समाजवाद उन्मुख स्थानीय अर्थव्यवस्था निर्माणका लागि विरुवा गाउँ कार्यपालिका प्रतिवद्ध छ ।

२. गण्डकी प्रदेशमा अवस्थित यस विरूवा गाउँपालिका प्राकृतिक श्रोत साधन, कृषि तथा पशुजन्य विकास, पर्यटनको विकासमा अद्वीतिय सम्भावना रहेको गाउँपालिका हो । सोही अनुरुप विरुवा गाउँपालिकाका जनताको जीवनस्तर वृद्धि र यस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका श्रोत साधनको अधिकतम तथा दिगो परिचालन तथा उपलब्ध अन्य अवसर र सम्भावनाहरुको उपयोग गरी पूर्वाधार विकासका साथसाथै आर्थिक सामाजिक विकासको निम्ति आधारशीला तयार भएको छ । चालु आर्थिक वर्षको विरुवा गाउँपालकाको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनबाट सुशासन, विकास र समृद्धिको आधारशिला निर्माण तथा विरुवावासीको जीवनस्तरमा त्यसको सकरात्मक प्रतिफल देखिन थालेको छ । स्थानीय स्तरमा रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गरी

गरिबी, विपन्नता, निरक्षरता र पछौटेपनको अन्त्य गर्न गाउँपालिका प्रतिवद्ध रहेको छ । विरुवा गाउँपालिका अन्तर्गत आधारभूत शिक्षा तथा प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँच र सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभूति सुनिश्चित हुँदै गएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको लागि योजना तथा कार्यक्रमहरूको तर्जूमा गर्दा अपनाइएका मुख्य मुख्य आधार तथा विधिहरूको यहाँहरू समक्ष संक्षेपमा विवेचना गर्न चाहन्छु ।

३. नेपालको केन्द्रीकृत शासन व्यवस्थालाई संघीय शासन व्यवस्थामा रूपान्तरण गर्ने गरी नेपालको संविधान जारी भई लागू भएको हामीहरू सबैलाई विदितै छ । सोही शिलशिलामा केन्द्रमा रहेका अधिकार स्थानीय सरकारहरूमा हस्तान्तरण भईरहेको विद्यमान अवस्था छ । स्थानीय सरकारहरूको गठन पश्चात प्रत्येक वर्ष आषाढ १० गते भित्र स्थानीय सरकारहरूले आगामी आर्थिक वर्षका लागि नीति, योजना तथा कार्यक्रमरू आ-आफ्नो सभामा पेश गर्नु पर्ने कानूनी व्यवस्था भएकोले आज मिति २०८१।०३।१० गते बसेको गाउँ सभाको १५ औ अधिवेशनको दोस्रो बैठकमा आगामी आ.व. २०८१।८२ को बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहान्छु ।

४. आगामी आर्थिक वर्षका लागि बस्तीस्तरबाट योजना तथा कार्यक्रमहरू तयार भई वडा समितिहरूले ती योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई विषयगत समितिको बैठकमा समेत छलफल भई प्राथमिकीकरण गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जूमा समितिमा पठाउने व्यवस्था मिलाइएको छ । सो कार्यपूर्व गाउँपालिकाले संघ तथा प्रदेश सरकारबाट यस गाउँपालिकाको लागी समानीकरण, सशर्त, विशेष, समपुरक अनुदान र राजश्व बाँडफाँड मार्फत आगामी आ.व. को लागि सिलिङ उपलब्ध गराएको थियो । उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा रहेको राजश्व परामर्श समितिबाट करका दरहरू सहित आगामी आर्थिक वर्षका लागि आन्तरिक आयको प्रक्षेपण भएको छ । श्रोत अनुमान समितिको आन्तरिक आय प्रक्षेपण तथा संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेट सिलिङको दायरामा रही गाउँपालिकाका अध्यक्षको संयोजकत्वमा रहेको श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले आगामी आर्थिक वर्षका लागि कूल सिलिङ निर्धारण गरेको छ । गाउँ कार्यपालिकामा बजेट निर्माणका लागि विभिन्न विषयगत समितिहरू तथा विषयगत क्षेत्र समूहहरूको गठन गरिएको छ । वडा स्तरबाट प्राथमिकीकरण गरि पठाएका योजनाहरूलाई कार्यपालिका अन्तर्गतका विभिन्न समितिहरू तथा समूहरूमा छलफल गरी प्राप्त सुझावहरुलाई समेत समेटी बजेट तथा कार्यक्रम

तर्जुमा समितिबाट आगामी आर्थिक वर्षको लागि बजेट तर्जूमा गरी कार्यपालिकाको बैठकबाट पारित भई छलफलका लागि आजको यस गरिमामय सभामा पेश गरिएको छ ।

५. आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम तयार पार्दा निम्नानुसारका कानून/ नीति तथा दस्तावेजहरूको सहयोग लिइएको छ ।

- नेपालको संविधान
- नेपाल सरकारको सोह्रौ योजना
- विरुवा गाउँपालिकाको आवधिक योजना (२०८०/८१-२०८४/८५)
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४
- विरुवा गाउँपालिकाको सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०७६
- स्थानीय तहको वार्षिक योजना, बजेट तर्जूमा दिग्दर्शन(परिमार्जित),२०७८
- नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम
- नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष२०८१/०८२ को बजेट वक्तव्य
- गण्डकी प्रदेश सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम
- गण्डकी प्रदेश सरकारको वजेट वक्तव्य
- विरुवा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम
- विरुवा गाउँपालिकाको त्रिवर्षीय मध्यमकालीन खर्च संरचना
- नेपाल सरकारले बेला बेला गरेका नीतिगत निर्णयहरू
- आर्थिक कार्यविधि तथा बित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६
- आर्थिक कार्यविधि तथा बित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७
- सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययीता र प्रभावकारिता कायम गर्ने सम्बन्धी नीतिगत मार्गदर्शन, २०७५
- दिगो विकास लक्ष्यहरू
- बजेट तर्जूमा सम्बन्धी प्रचलित नेपाल कानूनका सान्दर्भिक दफा तथा नियमहरू ।
- नेपाल सरकारले अन्तराष्ट्रिय स्तरमा जनाएका प्रतिवद्धताहरु ।

<u>अध्यक्ष महोदय</u>

६. अब म चालु आ.व.को बजेट कार्यान्वयनको बारे विवेचना गर्न चाहान्छु । नेपालको वर्तमान अवस्थामा देखिएको वित्तीय समस्याहरुका कारण अर्थतन्त्र संकुचित हुन पुग्यो । विश्व व्यापार र आर्थिक गतिविधमा आएको शिथिलता र रोजगारीको अवसरहरु न्यून हुन पुगे । रोजगारी र

आयमा कमि आए सँगै गरिबी र असमानता वृद्धि भई कम आय भएका मानिसहरुको दैनिक जीवनयापन कष्टकर हुन पुग्यो। विश्व अर्थतन्त्रमा भएको आर्थिक शिथिलताको कारणबाट विश्व अर्थतन्त्र ३.२ प्रतिशतले मात्र विस्तार हुने प्रक्षेपण अन्तराष्ट्रिय मुद्रा कोषले गरेको छ ।नेपालको अर्थतन्त्र २०८१/२०८२ मा ६ प्रतिशतले विस्तार हुने अनुमान तथा प्रक्षेपण संघीय अर्थ मन्त्रालयले गरेको छ ।

७. विरुवा गाउँपालिकाले चालु आ.व.मा गाउँपालिकाको मुख्य प्रशासकीय भवन निर्माण सम्पन्न भई सेवा प्रवाहमा थप सरलीकृत तथा चुस्तदुरुस्त भएको छ । यस आर्थिक वर्षमा विरुवा गाउँ कार्यपालिका र अन्तर्गतका वडा कार्यालयका काम कारवाहीलाई सुचना प्रविधि मैत्री बनाउने कार्यमा अत्यन्तै सफलता प्राप्त भएको छ । सम्पुर्ण वडामा ईन्टरनेटको पहुँचको व्यवस्था मिलाई व्यक्तिगत घटनादर्ता प्रणालीलाई पुर्णतया अनलाईन मा आधारित गराईएको छ ।आन्तरिक कर संकलन कार्यको निम्ति पुर्ण रुपले अनलाईन वेब बेसमा आधारित सफ्टवेयर जडान गरी सम्बन्धित कर्मचारीलाई तालिम समेत प्रदान गरी सञ्चालनमा ल्याईएको छ । लेखा प्रणालीलाई थप व्यवस्थित बनाउदै भुक्तानी प्रकृयामा सुत्र प्रणाली मार्फत विद्युतीय कारोबार (EFT) संचालनमा ल्याईएको छ । साथै सामाजिक सुरक्षा भत्ता समेत विद्युतीय कारोबार (EFT) मार्फत गरि विद्युतिय शासनको अवधारणा अवलम्वनगरिएको छ ।

८. यस गाउँपालिका अन्तर्गत आधारभुत शिक्षा, प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चितताको निम्ति यथेष्ठ कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ । पालिका भित्रका ६ वटा स्वास्थ्य चौकीमा ल्याव स्थापना गरी स्वास्थ्य सेवालाई थप प्रभावकारी बनाईएको छ । कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षा पालिका स्तरवाट संचालन भएको छ तथा चालु आ.व.मा थप ६ गरि पालिका भित्रका १६ वटा विद्यालयमा नमूना बाल विकास केन्द्र निर्माण गरिएको छ । यस आ.व. मा अधिकांश बजेट पूर्वाधार निर्माण कार्यमा विनियोजन गरेको तथा जनताका आकंक्षा समेत पूर्वाधार तर्फ सडक निर्माणमा रहेकोले ठूलो आकारको बजेट स्थानीय पूर्वाधार सडक निर्माण कार्यमा खर्च भएको छ ।

९. पशु तथा कृषि विकास सम्बन्धि कार्यक्रमहरु, उपाध्यक्ष महिला उद्यमशील कार्यक्रम, युवा सीप विकास तथा रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम, प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालनमा ल्याई रोजगारी सृजना गरिएको छ ।

१०. पर्यटनको विकास गरी यस गाउँपालिकालाई पर्यटकीय गन्तव्यको रुपमा विकास गर्न योजना सञ्चालनमा ल्याईएको छ । यसै गाउँपालिकाको पर्यटकीय सम्भावना भएको मनकामना मन्दिरको

पुनर्निर्माणको कार्यलाइ अगाडी बढाउदै पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि उक्त मन्दिर नजिकै गहते मनकामना र सपाउदे होमस्टे सञ्चालनमा आएको छ ।

११. यस आ.व.मा अति विपन्न परिवार, दलित, आदिवासी जनजाती, महिला बालबालिका, जेष्ठ नागरिक लक्षित कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याईएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म आर्थिक बर्ष २०८१/०८२ को बजेटका उदेश्य तथा प्राथमिकताहरु यस सभा समक्ष पेश गर्दछु ।

बजेटका उदेश्यहरुः

क. स्वास्थ्य, शिक्षा, यातायात, वातावरण संरक्षण लगायतका नागरिकका मौलिक हकहरुको परिपुर्ति गर्दै विरुवा गाउँपालिका बासिको जीवनस्तरमा गुणात्मक सुधार ल्याउने ।

ख. गाउँपालिकामा उपलब्ध सिमित स्रोत, साधन, जनशक्ति तथा क्षमताको अधिकतम सदुपयोग गर्दै सामाजिक न्याय सहितको समतामुलक समाजको निर्माण गर्ने ।

ग. आधारभूत भौतिक, सामाजिक तथा आर्थिक पूर्वाधारहरुको विकास गरि "**समृद्ध विरुवा, सुखि विरुवाबासी**" को लक्ष्य हासिल गर्ने ।

बजेटका उदेश्यहरु हासिल गर्न तपसिल बमोजिमका प्राथमिकताहरु निर्धारण गरेको छु ।

क. कृषक, कृषक समूह तथा सहकारीहरुको परिचालन मार्फत कृषिको व्यावसायीकरण गरि कृषिजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउने ।

ख. युवा परिचालन, उद्यमशिलताको विकास, साझेदारी तथा स्वरोजगारका कार्यक्रम मार्फत रोजगारी अभिवृद्धि गर्ने ।

ग. गाउँपालिकालाई जिल्ला सदरमुकाम जोड्ने र गाउँपालिकालाई वडा कार्यलयसंग जोड्ने रणनीतिक महत्वका सडक पूर्वाधारको विस्तार र संरक्षण गर्ने ।

घ. स्वास्थ्य संस्थाहरुको स्थापना, स्तरोन्नती, पूर्वाधार विकास र आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था गरि गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने ।

ङ. विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधारको सुधार, प्रविधिमैत्री शिक्षण सिकाईको प्रवर्द्धन तथा निरन्तर अनुगमन निरीक्षण मार्फत गुणस्तरीय शिक्षाको प्रदान गर्ने ।

च. सार्वजनिक सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक भौतिक पूर्वाधार, सुचना प्रविधि र तालिमको व्यवस्था गरि सार्वजनिक सेवालाई छिटो, छरितो ,गुणस्तरीय र पारदर्शी बनाई सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने ।

छ. समाजमा बञ्चितीकरणमा परेका वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई सम्बोधन हुने गरि सामाजिक सुरक्षा तथा पूर्वाधारहरु विकास गरि गरिबी निवारणमा सहयोग पुर्याउने ।

ज. सडक, खानेपानी, पुल, भवन जस्ता पूर्वाधारहरुको निर्माण गरी आर्थिक विकास र समृद्धि हासिल गर्ने ।

<u>**अध्यक्ष महोदय,**</u>

१२. अब म चालु आर्थिक बर्ष २०८०।८१ को अन्त्यसम्ममा भएको आय-व्ययको विवरण पेश गर्न अनुमति चाहान्छु । चालु आर्थिक वर्षमा नेपाल सरकार सशर्त अनुदान तर्फ रु **२१ करोड ८५** लाख प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा रु **२१ करोड ७३ लाख** प्राप्त भएको छ । चालु आर्थिक वर्षमा गत आर्थिक बर्षबाट खर्च नभई हस्तान्नतरण भएको रकम रु **५ करोड १९ लाख ७० हजार** प्राप्त भएको छ ।त्यस्तै नेपाल सरकार समानीकरण अनुदान तर्फ रु **८ करोड ५३ लाख**, संघीय सरकार राजश्व बाँडफाँड तर्फ रु **७ करोड ४१ लाख ८२ हजार**, गण्डकी प्रदेश समानीकरण अनुदान तर्फ रु **१ करोड ०७ लाख ३० हजार**, गण्डकी प्रदेश सवारी साधन कर बाँडफाँड तर्फ रु **४८ लाख ८५ हजार** , संघीय समपूरक अनुदान तर्फ **रु ५० लाख**, संघीय विशेष अनुदान तर्फ रु **१ करोड ८० लाख,** गण्डकी प्रदेश समपुरक अनुदान तर्फ ५० **लाख** र गण्डकी प्रदेश शसर्त अनुदान तर्फ रु **५० लाख** प्राप्त हुने अनुमान गरेकोमा सोही अनुसार अनुदानहरु प्राप्त भई रहेता पनि नेपालको अर्थतन्त्रमा देखिएको विभिन्न वित्तीय समस्याहरुका कारणले गर्दा संघ तथा प्रदेश सरकारको वित्तीय समानिकरण अनुदान तर्फको करिब २६ **प्रतिशत** रकम कटौती भएको र संघीय तथा प्रदेश सरकारवाट प्राप्त हुने राजश्व वाडँफाड तर्फको रकम अनुमान गरे अनुसारको सवै रकम प्राप्त हुने अवस्था रहेन । यस वाट गाउँपालिकाले तय गरेका केही योजना तथा कार्यक्रमहरु सम्पन्न भई सक्दा समेत कार्यालयले उपभोक्ता समिति/ निर्माण व्यावसायीलाई भुक्तानी गर्न सकेको छैन ।

१३. जेष्ठ नागरिक दीर्घ सेवा सम्मान र सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको लागि **१३ करोड ५८ लाख ३२ हजार**, गरिब सँग विश्वेश्वर कार्यक्रमको लागि ४ **लाख १५ हजार** अनुदानहरु प्राप्त भएका छन । यसरी अन्य अनुदान तर्फ कुल **१३ करोड** ६२ **लाख** ४७ **हजार** रकम प्राप्त भएको छ ।

१४. चालु आ.व. मा आन्तरिक आम्दानी तर्फ **रु . १ करोड** प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा २०८१ जेठ मसान्त सम्म **रु ४८ लाख ५० हजार ९ सय ६६** मात्र संकलन भएको र असार मसान्त

सम्म आन्तरिक आम्दानि लक्ष्य अनुसार संकलन हुने अवस्था देखिदैन। संघीय तथा प्रदेश समानिकरण र राजश्व बाँडफाडमा निकासा कम हुने अवस्था देखिएकोले चालु आर्थिक वर्षको कार्यान्वयन नभएका योजना तथा कार्यक्रमहरुबाट बचत रकम परिचालन गरी राजश्व बाँडफाड र संघीय तथा प्रदेश समानिकरण शिर्षकमा विनियोजित योजना तथा कार्यक्रममा खर्च भुक्तानी गर्ने र त्यसबाट समेत भुक्तानी हुन नसकेमा आगामि आ. व. मा दायित्व सार्ने व्यवस्था मिलाएको छु । जसबाट आगामि आ. व. मा **रु. १ करोड २० लाख १९ हजार** दायित्व सृजना हुन गएको छ । त्यसरी सृजित दायित्व र भुक्तानी गर्नु पर्ने पक्षको विवरण सहित अनुसूचीमा संलग्न गरेको छ। सम्पुर्ण प्राप्त अनुदानहरु, आन्तरिक आम्दानी तथा गत वर्षको अल्या बचत रकम गरी चालु आर्थिक बर्षमा विरुवा गाउँपालिकाको कुल बजेट रु. **४८ करोड ८८ लाख ६७ हजार** कायम हुन आएको देखिन्छ।

१५. अब म यस आर्थिक वर्षमा हुने व्ययको अनुमान पेश गर्न अनुमति चाहान्छु । यस बर्षमा सशर्त अनुदान र अन्य अनुदानमा प्राप्त भएको बजेट अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण सहित जम्मा रु **४८ करोड ८८ लाख ६७ हजार ६ सय** मध्ये चालु तर्फ **३३ करोड ६० लाख ८२ हजार** र पुँजीगत तर्फ **१५ करोड २७ लाख ८५ हजार** बिनियोजन भएकोमा हालसम्म चालु तर्फ **रु २४ करोड ५९ लाख ६२ हजार** खर्च भएको छ, जुन **७३.१८** प्रतिशत हुन आउँछ । त्यस्तै हाल सम्ममा पुजिगत तर्फ रु **१० करोड १२ लाख ५० हजार** खर्च भएको छ, जुन विनियोजित रकमको **६६.२७** प्रतिशत हुन आउँछ । त्यस्तै चालु /पुँजीगत गरी जम्मा **रु ३४ करोड ७२ लाख १२ हजार** खर्च भएको छ, जुन कुल विनियोजित रकमको **७१.०२** प्रतिशत हुन आउँछ ।

१६. चालु आ.व.मा संघीय सरकारको समपुरक अनुदान रु. **५० लाख** र गाउँपलिकाको **रु. ५० लाख** गरि **रु. १ करोडको** बेलघारी मेथाभुरुङ्ग सपाउदे सडक, प्रदेश सरकारको शसर्त अनुदान **रु ५०** लाखको विरुवा विरुवा खाली सडक, संघीय विशेष अनुदानको वास्तराखोला मेमखोला ज्याग्दीखोला नदि नियन्त्रण योजनाको लागि **रु. १ करोड** लागत अनुमान तयार भई ठेक्का प्रकृया मार्फत सम्झौता गरी निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ । प्रदेश समपुरक अनुदानको रु. **५० लाख** र गाउँपालिकाको रु **३४ लाख** गरि रु. **८४ लाख** बजेटमा सुरुङ्ग क्वादी चिन्नेबास लगायतका योजनाहरुको ठेक्का प्रकृया मार्फत सम्झौता भई निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ । साथै राङभाङ्ग स्वास्थय चौकी बहुवर्षीय योजनाको रुपमा संचालित छ। यसैगरी पालिकाले

छनौट गरेका रणनितिक सडकहरुमा पालिकाले आफ्नो बजेट मार्फत विभिन्न रणनीतिक महत्वका सडकहरुलाई प्राथमिकता दिई निर्माण कार्य अगाडी बढाइरहेको छ ।

१७. आयोजनाको आवश्यकता, महत्व र त्यसबाट प्राप्त हुने उपलब्धिको आधारमा योजनाहरुको प्राथमिकता निर्धारण गरि सोको आधारमा बजेट व्यवस्था र कार्यान्वयनको लागि आवधिक योजना तथा विषय क्षेत्रगत योजना निर्माण गरि योजनाबद्ध, मापनयोग्य, सूचकमा आधारीत विकास गर्ने नीति अनुरुप विरुवा गाउँपालिकाको आवधिक योजना बनाई कार्यान्वयन गरिएको छ । आवधिक योजना र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम बिच तादतम्यता कायम गर्न मध्यमकालिन खर्च संरचना समेत निर्माण गरि आवधिक योजनाको लक्ष्य पुरा गर्ने दिशामा वार्षिक बजेटलाई केन्द्रित गरिएको छ । यसले आगामी आ.व बाट बजेट निर्माण र सोको कार्यान्वयनमा थप टेवा पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । साथै गाउँपालिकाको कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन लगायतका सबै तथाङकहरु संकलनतथा विश्लेषण गरी तथ्याङकमा आधारित विकास र कार्य सम्पादन गर्नको लागि गाउँपालिकाको डिजिटल प्रोफाईल निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ जसलाई आगामी आर्थिक वर्षहरुमा निरन्तर अद्यावधिक गर्दै लगिने छ ।

<u>अध्यक्ष महोदय,</u>

१८. अब म यस गरिमामय सभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को लागि अनुमानित आय व्यय पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु । आगामी आर्थिक वर्षको लागि अनुमानित कूल बजेट **रू. ४९ करोड ४६ लाख ४७ हजार** कायम हुने प्रारम्भिक अनुमान छ । जस मध्ये नेपाल सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अनुदान तर्फ **८ करोड ६३ लाख**, नेपाल सरकारबाट सशर्त अनुदान तर्फ **२२ करोड ८६ लाख ९१ हजार**, संघीय राजश्व बाँडफाँड तर्फ **७ करोड ८८ लाख**, प्रदेश वित्तीय समानीकरण अनुदान तर्फ **१ करोड ०६ लाख ६९ हजार**, प्रदेश राजश्व बाँडफाँड तर्फ **४५ लाख ८७ हजार**, प्रदेश समपुरक अनुदान तर्फ **रु. ७० लाख**, प्रदेश विशेष अनुदान **रु ३० लाख**, संघीय विशेष अनुदान तर्फ **रु २ करोड ६० लाख** र संघीय समपुरक तर्फ **रु ७५ लाख** यस आ.व. मा बचत **रु ३ करोड ११ लाख** र आन्तरिक आयश्रोत तर्फ **१ करोड १० लाख** रकम प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ । झट्ट हेर्दा आन्तरिक आयश्रोतको प्रक्षेपण केही महत्त्वाकांक्षी देखिएतापनि यसलाई सार्थक बनाउन सबै गाउँपालिकाबासी लाई हार्दिक अनुरोध गर्दछु । साथै आगामि आ.व. देखी आन्तरिक आयमा वृद्धि गर्न राजश्व सुधार कार्ययोजनाले औंल्याएका क्षेत्रमा करको दायरा बिस्तार गर्दै लैजाने छु ।

१९. आगामी आर्थिक वर्षका लागि चालू खर्च तर्फ कूल **रु. ३३ करोड २७ लाख २३ हजार** प्रस्ताव गरेको छु । यस मध्येबाट गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका सम्पूर्ण कर्मचारीहरू र शिक्षकहरुको तलब भत्ता तथा कार्यालय सञ्चालन खर्च समेत प्रस्ताव गरिएको छ । साथै चालु खर्च तर्फ नै जनप्रतिनिधिहरुको सेवा सुविधा समेत प्रस्ताव गरिएको छ ।

२०. आगामी आर्थिक वर्षका लागि पुंजीगत खर्च तर्फ आर्थिक विकास क्षेत्रमा **१२.१५ प्रतिशत**, सामाजिक विकास क्षेत्रमा **२६.८५ प्रतिशत**, भौतिक पूर्वाधार विकास क्षेत्रमा **४५.७९ प्रतिशत**, वन वातावरण तथा विपद व्यव्यस्थापनमा **८.६५** प्रतिशत , संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह क्षेत्रमा **६.५६ प्रतिशत** गरी कूल **रु. १६ करोड १९ लाख २४ हजार** रकम विनियोजन गरेको छु ।

२१. आगामी आर्थिक वर्षमा थुप्रै योजनाहरू संघ र प्रदेश सँगको सहकार्यमा सम्पन्न हुनेछन् । त्यस्ता ठूला खालका योजनाहरूमा संघ/ प्रदेश तथा स्थानीय तहको लागत साझेदारी रहने छ । लागत साझेदारीका आयोजनाहरू सम्पन्न गर्नका लागि छुट्टै समपूरक कोषमा **रू १ करोड ४४ लाख** बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

२२. गाउँपालिकाको योजना निर्माण प्रकृयालाई विकेन्द्रीत तथा वडाहरूलाई समेत विकास योजनाहरू छनौट गर्न स्वायत्तता मिलोस भनी प्रत्येक वडालाई न्युनतम **रू ३४ लाख देखी अधिकतम रु ४१ लाख**का दरले आयोजना तथा कार्यक्रम छनौट गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ । ती आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको लागि कूल **रु. २ करोड ९४ लाख** बजेट विनियोजन गरेको छु । प्रत्येक वडालाई उपलब्ध भएको श्रोत सुनिश्चितताबाट प्राप्त आयोजनालाई अनुसुचीमा संलग्न गरेको छु ।

भवन पूर्वाधार

२३. आगामि आर्थिक बर्षमा **वडा नं. १ र ३ को वडा कार्यालय भवन** निर्माणको लागि **रु. ३० लाख** बजेट विनियोजन गरेको छु । विपन्नताको कारणबाट हाल सम्म पनि खरको छाना विस्थापन गर्न नसकेका व्यक्तिहरुको फुसको छाना विस्थापन गर्न **रु. १० लाख** बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सडक पूर्वाधार

२४. **राङखोला धोवादी सडकको ६.२ कि.मी.** लाई **पालिका सदरमुकाम र जिल्ला प्रदेश सदरमुकाम जोड्ने प्रथम प्राथमिकताको सडक** को रुपमा विकास गर्ने निति अनुरुप सो सडकको स्तरोउन्नी सहित कालोपत्रे र ज्याग्दी खोलाको गैरीघाट मोटरेवल पुल र राउसेघाट मोटरेवल पुल निर्माण

गर्नको लागि प्रदेश सरकारबाट ठेक्का भई निर्माणको चरणमा रहेको र विरुवा हुदै हरिनास जोड्ने सडकको करिब २ कि.मि. कालोपत्रे हुने गरि प्रदेश सरकारबाट ठेक्का रहेको सम्मानित सभा समक्ष जानकारी गराउँदै सो कार्यको लागि गण्डकी प्रदेश सरकारलाइ हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।साथै गाउँपालिकाको केन्द्रबाट वडा कार्यालय जोड्ने गाउँपालिकाका रणनीतिक सडकहरु बाह्रै महिना यातायात संचालन गर्न **बेलघारी मेथाभुरुङ एलादी रत्ने सडकका लागि रु १ करोड ५० लाख, भुवान चिन्नेवास राम्कीथुम्की सडक स्तरोउन्नती रु १ करोड १७ लाख, खाली बिरुवा सडकका लागि रु २० लाख, ललाङ तर्ले कुसुमभन्ज्याङ सडकका लागि रु २० लाख, बिरुवा शिखरशिहं दह सडक स्तरोन्नतीका लागि रु २० लाख, भन्ज्याङ बाहु विरुवा सडक स्तरोउन्नती रु २० लाख** विनियोजन गरेको छु । **रहखोला मिलनचोक दम्सिदि बगरिबोट सडक रु ७ लाख, लाटापिपल धरादी सडक रु १० लाख, धोवादी खाली सडक स्तरउन्नती रु ९ लाख, टोकराङ्ग खाङराङ्ग ज्यामिरे सडकलाई रु ८ लाख, र पूर्वाधार साझेदारी कार्यक्रमको लागि रु २० लाख** बजेट विनियोजन गरेको छु । साथै वडा कार्यालयबाट कम्तिमा १ वटा **वडाको रणनीतिक सडक** छनौट गरी प्रत्येक रणनीतिक सडकका लागि कम्तिमा **रु ५ लाख** बजेट विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । साथै अन्य सहायक सडक निर्माण, विस्तार तथा स्तरउन्नतिको निम्ति आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

२५. **जनताको योजना जनताकै साझेदारी कार्यक्रम संचालन गरी** विरुवा गाउँपालिका वजार उन्मूख बस्तिहरु जस्तै विरुवा बजार, चिन्नेबास, मेथाभुरुङ, कुसुमभञ्याङका भित्री सडक गाउँपालिकाको ५० प्रतिशत र सम्बन्धित उपभोक्ताको ५० प्रतिशत साझेदारीमा ढलान कार्य गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

कृषि तथा पशुपक्षि विकास

२६. विरुवा गाउँपालिकाको समग्र विकासका लागि कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार क्षेत्रको विकास नै पहिलो शर्त हो । त्यसैले कृषि क्षेत्रको प्रवर्द्धन तथा परम्परागत कृषि प्रणालीमा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी कृषि क्षेत्रको विकासमा टेवा पु-याउने कार्यक्रमहरू लागू गर्ने प्रस्ताव गरेको छु । वडा स्तरबाट श्रोत सुनिश्चित भएका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरताको लागि बजेटको व्यवस्था गरेको छु । कृषि कार्यक्रम को लागि **रु १० लाख**, बजेटको प्रबन्ध मिलाएको छु । वास्तविक कृषकहरुको पहिचान गरी कृषि उत्पादनलाई थप प्रभावकारी बनाउन कृषक अनुदान मा **रु. १५ लाख,** बाख्रा पकेट कार्यक्रम मा रु. **१५ लाख, ५० प्रतिशत** अनुदानमा कृषि विउविजन वितरण,

अध्यक्ष उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार, साथै पशु औषधी तथा कार्यक्रमको निम्ति आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छ । कृषकलाई सूचना प्रवाह र विद्युतिय माध्यमबाट सेवा प्रवाह गर्ने आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छ ।

२७. घरेलु मदिरालाई व्यवस्थित गर्न कानूनी प्रक्रिया पूरा गरि उत्पादन र विक्रि वितरण कार्यमा सहजिकरण मार्फत स्थानीय आय आर्जन वृद्धि गर्न घरेलु मदिरा ब्रान्डिङ्गको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छ ।

पर्यटन

२८. विरुवा गाउँपालिकामा पर्यटक आगमनलाई प्रवर्द्धन गर्न विशेष कार्यक्रमको प्रस्ताव गरेको छ । पर्यटन पर्वद्धन कार्यक्रममा **रु ५ लाख** बजेट विनियोजन गरेको छ ।

शिक्षा

२९. विरुवा गाउँपालिकाको शिक्षालाई गुणस्तरीय, प्रर्तिस्पर्धी, व्यावसायिक बनाउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ । यस वर्ष नमुना बाल विकास केन्द्र स्थापनालाई निरन्तरता दिदै आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छ ।

३०. **हामी बनाउछौं हाम्रो बिद्यालय राम्रो बिद्यालय"** अभियान सञ्चालन गरि सबै गाउँबासिलाइ सामुदायिक बिद्यालयको विकासको लागि जवाफदेही, जिम्मेवार र उत्प्रेरित गर्न आवश्यक व्यवस्था गरेको छ।

३१. शिक्षा अत्यन्तै महत्वपुर्ण क्षेत्र हो । माध्यामिक तहसम्मको शिक्षाको व्यवस्थापनको अधिकार तथा कर्तव्य स्थानीय तहको हो । आगामी वर्षमा यस गाउँपालिका अन्तर्गत सम्पुर्ण विद्यालयलाई विद्यालय व्यवस्थापन सुचना प्रणालीमा आवद्द गरी गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट नै नियन्त्रण, अनुगमन, मुल्याङ्कन,तथ्याङ्क प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाएको छ । गत आ.व.मा प्रारम्भिक बालबिकास कक्षाका सहजकर्ताहरुको प्रोत्साहनको लागि संघीय सरकारले प्रदान गरेको **रु ८ हजार** तलबमानमा **रु ७ हजार** थप गरी न्युनतम पारिश्रमिक सुनिश्चिततालाई निरन्तरता दिईएको छ । विद्यार्थीलाई प्रोत्साहन गरि पोषणयुक्त खाजा व्यवस्था गर्न कक्षा १-५ सम्मका विद्यार्थीलाई संघीय सरकारले तोकेको दरमा वृद्धि गर्न दिवा खाजा मा रु. **१८ लाख** बजेट विनियोजन गरेको छु ।आदिवासी जनजातीको वाहुल्यता रहेको यस गाउँपालिका मा उनीहरुको भाषा संस्कृति संरक्षणको निम्ति जनप्रिय पिपलभञ्ज्याङ आ.वि., बाहुँमा मगर भाषा कक्षा सञ्चालनको निरन्तरताको व्यवस्था मिलाएको छ । साथै अन्य विद्यालयको क्षमता वृद्धि तथा शैक्षिक गुणस्तर अभिबृद्धिको निम्ति आवश्यक बजेट व्यवस्था मिलाएको छ । विद्यालय सँग सम्बन्धीत विभिन्न तालिमको लागि

बजेटको व्यवस्था मिलाएको छ । साथै विद्यार्थीलाई अतिरिक्त बाह्य क्रियाकलापमा समेत सक्रिय गराउन तथा उत्कृष्ट शिक्षक, बिद्यार्थी तथा बिद्यालयलाई प्रोत्साहनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छ ।

भाषा तथा संस्कृति

३२. चालु आ.व.मा विरुवा प्रज्ञा प्रतिष्ठान गठन भएकोमा उक्त प्रतिष्ठानलाई व्यवस्थित र सकृय बनाउदै स्थानीय कला, धर्म, भाषा- संस्कृति प्रवर्द्धनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छ ।

स्वास्थ्य

३३. यस गाउँपालिका अन्तर्गत सबै स्वास्थ्य चौकीमा अति आवश्यक औषधिहरुको सहज उपलब्धता हुने गरि बजेट विनियोजन गरेको छु । साथै आकष्मिक रुपमा बिरामीलाई उच्च स्तरको स्वास्थ्य केन्द्रमा लैजानको निम्ति एम्बुलेन्स संचालनमा आई सेवा प्रवाह गरिरहेको छ । महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकालाई प्रोत्साहनका लागि **रु ९ लाख** साथै सरसफाई कार्यक्रमको निम्ति आवश्यक बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।

३४. एक वडा एक स्वास्थ्य चौकीको अवधारणा अनुरुप आगामी आ.व.मा राङभाङ स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण कार्यको लागी संघीय सरकार विशेष अनुदान मार्फत **रु १ करोड १० लाख** बजेट सुनिश्चता भएको जानकारी गराउदछु ।

<u>अध्यक्ष महोदय,</u>

महिला बालबालिका जेष्ठ नागरिक

३५. लक्षित वर्गको क्षमता विकास, सामाजिक उत्थान, समावेशीकरण, लक्षित कार्यक्रमको निम्ति बजेटको व्यवस्था गरेको छु । दलित वर्ग, अशक्त अपाङ्ग, जेष्ठ नागरिक, आदिवासी जनजाती, लैङ्गिक रुपमा पिछडिएको वर्ग, महिला विकास तथा बालबालिका सम्बन्धि कार्यक्रमको निम्ति आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु । साथै पालिका भित्रका अभिभावक विहिन बालबालिकाहरुको अभिभावकत्व गाउँपालिकाले ग्रहण गरी कक्षा १२ सम्मको निशुल्क शिक्षाको व्यवस्था मिलान आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छू ।

३६. दलित, आदिबासी जनजाति, गरिब तथा आर्थिक र सामाजिक रुपले पछाडि परेका युवाहरुलाई सरकारी सेवामा आकर्षित **गरी एक टोल एक सरकारी जागिर कार्यक्रम** संचालन गर्न आवास्यक बजेटको ब्यावस्था गरेको छु ।

३७. जेष्ठ नागरिकका ज्ञान सिप तथा अनुभवहरु नयाँ पुस्तामा पुस्तान्तरण गर्नको लागि त्रैमासिक रुपमा हरेक वडामा **जेष्ठ नागरिक संग एक दिन** कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवस्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

युवा तथा खेलकुद

३८. युवा वर्गमा उद्यमशिलता जागृत गराउनको निम्ति युवा आयआर्जन कार्यक्रम र युवा स्वरोजगार कार्यक्रमको निम्ति आवश्यक बजेट व्यवस्था मिलाएको छु । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई स्थानीय तहका योजना तथा कार्यक्रममा आबद्ध गर्दै लैजान आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ । खेलकुद विकास को निम्ति अध्यक्ष कप खेलकुद तथा विद्यालय स्तरीय स्काउट कार्यक्रम समेत गरी **रु १० लाख** र राट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिताको निम्ति **रु ५ लाख** बजेट व्यवस्था गरेको छु । विभिन्न खेल मैदान निर्माण र स्तरोन्नतीको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु ।

श्रम रोजगार

३९. प्रधानमन्त्री कार्यक्रम मार्फत वेरोजगार सूचीमा सूचीकृत १०० दिन बराबरको रोजगारी प्रदान गरिएको छ उक्त कार्यक्रममा साझेदारीको लागि रु. **८ लाख** बजेट व्यवस्था गरेको छु । अनौपचारीक क्षेत्रका रेहेका श्रमिक तथा कामदारलाई सामाजिक सूरक्षा कोषमा आवद्धता गर्नको लागि **रु. ५ लाख** बजेट व्यवस्था गरेको छु ।

संस्थागत सुशासन र सेवा प्रबाह

४०. गाउँपालिका लगायत अन्तर्गतका कार्यालयमा कर्मचारी दरबन्दी व्यवस्थापन गर्न यसै आर्थिक बर्षमा O & M Survey भई सांगठनिक पुर्नसंरचना गरिएको छ । साथै आगामी आ.व.मा कर्मचारी / जनप्रतिनिधि क्षमता विकास तालिमका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

४१. कार्यालयका काम कार्बाहीलाई सुचना प्रविधिमैत्री बनाई विद्युतीय सुशासन अभिवृद्धि गर्नको निम्ति आवश्यक बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।

४२. जनताका गुनासाहरु प्रत्यक्ष रुपमा सम्बोधन गर्ने प्रयोजनको निम्ति जनतासँग जनप्रतिनिधी कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याउन आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु । साथै योजना संचालनमा सहयोग होस भन्ने उदेश्यले उपभोक्ता समितिलाई तालिमको व्यवस्थाको लागि वजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

विपद् व्यवस्थापन

४३. नदिजन्य जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणको लागि संघीय सरकार बाट विशेष अनुदानको रुपमा विरुवा गाउँपालिकाका मुख्य खोलाहरु बास्तारा खोला, म्याङ खोला तथा ज्याग्दी खोला नदी नियन्त्रणको लागि **रु १ करोड ५० लाख** बजेट व्यवस्था गरेको छु । प्रकोप व्यवस्थापनको लागि रू **५ लाख** र आकस्मिक परिस्थितिजन्य निर्माण उद्धारको लागि रू **१० लाख** बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

<u>अध्यक्ष महोदय,</u>

४४. आगामी आर्थिक वर्षका लागि क्षेत्रगत रुपमा प्रस्तावित आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई छुट्टाछुट्टै अनुसूचीमा प्रस्तुत गरेको छु । विस्तृत विवरण अनुसूचीहरूबाट लिन सकिनेछ ।

<u>अध्यक्ष महोदय,</u>

प्रस्तुत बजेट तर्जुमाको लागि मार्ग निर्देशन गर्नुहुने गाउँपालिका अध्यक्ष ज्यू, गाउँ र बस्तिहरुमा योजना छनौट गर्न सहयोग पुर्याउने वडा अध्यक्ष ज्यू, कार्यपालिका सदस्य ज्यूहरु, वडा सदस्य ज्यूहरु, राजनैतिक दलहरु, टोल विकास संस्थाहरु,नागरिक समाज, विभिन्न संघ संस्थाहरु, पत्रकार मित्रहरु, सबै क्षेत्रका विशिष्टीकृत महानुभावहरु एवं राष्ट्र सेवक कर्मचारीहरुमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहान्छु ।

प्रस्तुत आर्थिक विधेयक तथा बिनियोजन विधेयक र बजेटलाई गाउँ सभाबाट पारीत गरी प्रस्तुत बजेटको सफल कार्यान्वयनमा सकारात्मक सहयोग गर्नुहुन सम्पुर्ण गाउँ सभा सदस्यज्यूहरुलाई हार्दिक अनुरोध गर्दछु । साथै बजेटको सफल कार्यान्वयनको क्रममा आवश्यक सहयोगको लागि राजनैतिक दलहरु, विभिन्न संघ संस्थाहरु, पत्रकार मित्रहरु, सबै क्षेत्रका विशिष्टीकृत महानुभावहरु एवं राष्ट्र सेवक कर्मचारीहरुमा विशेष अनुरोध गर्दछु । धन्यवाद ।

भगवती शर्मा

उपाध्यक्ष

मितिः २०८१।०३।१०

विरुवा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
स्याङ्जा, गण्डकी प्रदेश

आर्थिक ऐन २०८१

गाउँ सभाबाट पारित मिति
२०८१।०३।१०

प्रस्तावनाः विरुवा गाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०८१।२०८२ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनिय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम मिति २०८१।०३।१० गतेको विरुवा गाउँपालिका गाउँ सभाको १५ औं अधिवेशनले यो विधेयक बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

(१) यस ऐनको नाम **"विरुवा गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०८१"** रहेको छ ।

(२) यो ऐन २०८१ साल श्रावण १ गते देखी विरुवा गाउँपालिका क्षेत्रमा लागू हुनेछ ।

२. सम्पति करः गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (१) बमोजिमएकिकृत सम्पति कर (घर र घरले चर्चेको) जग्गामा एकिकृत सम्पति कर लगाइने र असूल गरिनेछ ।

३. भूमिकर (मालपोत): गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका अन्य जग्गामा अनुसूचि (२) बमोजिम भूमिकर (मालपोत) लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

४. घर/जग्गा बहाल करः गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम टहरा ,छप्पर, जग्गा वा पोखरी पुरै वा आंशिक तवरले बहालमा दिएमा अनसूचि (३) बमोजिम घर जग्गा बहाल कर लगाइने र असूल गरिनेछ ।

५. व्यवसाय करः गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार व्यवसाय वा सेवामा पूँजिगत लगानी र आर्थिक कारोबारका आधारमा अनुसूचि(४) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

६. जडीबुटी, कवाडी र जीवजन्तु करः गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानुनले निषेध गरिएको जिवजन्तु बाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाख, छाला जस्ता बस्तुको व्यवसायिक कारोबार गरे बापत अनुसूचि (५) बमोजिमको कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।

७. सवारी साधन करः गाउँपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूचि(६) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । तर प्रदेश कानुन स्वकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुनेछ ।

८. विज्ञापन करः गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूचि (७) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । तर प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुनेछ ।

९. मनोरन्जन करः गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरन्जन व्यवसाय सेवामा अनुसूचि (८) बमोजिम मनोरन्जन कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । तर प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुनेछ ।

१०. बहाल बिटौरी शुल्कः गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गाउँपालिका आफुले निर्माण रेखदेख वा संचालन गरेको हाटबजार अन्य संरचना वा अन्य व्यक्ति संघसंस्थाको उपभोगमा रहेको तर स्वामित्व नभएका जमिन अनुसूचि (९) मा उल्लेख भए अनुसार बहाल बिटौरी शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

११. पार्किङ शुल्कः गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए बापत अनुसूचि (१०) बमोजिम पार्किङ शुल्क गलाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

१२. ट्रेकिङ कोयोकिङ क्यानोइङ बन्जी जिपफ्लायर र्याफ्टीङ शुल्कः गाउँपालिका आफ्नो क्षेत्रभित्र ट्रेकिङ, कोयोकिङ, क्यानोइङ, बन्जी जम्पिङ, जिपफ्लायर र र्याफ्टीङ सेवा वा व्यवसाय संचालन गरे बापत अनुसूचि (११) बमोजिमको शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

१३. सेवा शुल्क दस्तुर दण्ड जरिवानाःगाउँपालिकाले निर्माण संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूचि (१२) मा उल्लेखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचिमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क दस्तुर गाउँपालिकाबाट लागु भए गरेका निति कानुनको उल्लघंनमा कानुन बमोजिम दण्ड जरिवाना लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

१४. पर्यटन शुल्कः गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र प्रवेश गर्ने पर्यटकहरुबाट अनुसूचि (१३) मा उल्लेखित दरमा पर्यटन शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । तर प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुनेछ ।

१५. कर छुटः यस ऐनबमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिईने छैन ।

१६. कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधिः यो ऐनमा भृएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

अनुसुचि- १
दफा -२ सगँ सम्बन्धित

क्र.स.	शिर्षक	चालु आ.व.को दर	जरिवाना	कैफियत
१	**सम्पति कर**			
	कर योग्य सम्पतिको मुल्य	बार्षिक कर	बक्यौता रकमको २० प्रतिशत	
१.१	५ लाख सम्म	एकमुष्ठ १००		
१.२	६ लाख देखि १५ लाख सम्म	प्रति लाख २५		
१.३	१६ लाख देखि ३० लाख सम्म	प्रति लाख ३५		
१.४	३१ लाख देखि ५० लाख सम्म	प्रति लाख ५०		
१.५	५१ लाख देखि १ करोड सम्म	प्रति लाख ६५		
१.६	१ करोड १ लाख देखि २ करोड सम्म	प्रति लाख ८०		
१.७	२ करोड १ लाख देखि ३ करोड सम्म	प्रति लाख १००		
१.८	३ करोड १ लाख देखि ४ करोड सम्म	प्रति लाख १२५		
१.९	४ करोड १ लाख देखि ५ करोड सम्म	प्रति लाख १५०		
२.१०	५ करोड भन्दा माथी	प्रति लाख २००		

अनुसूचि २
दफा ३ सँग सम्बन्धित

क्र.स.	**शिर्षक**	**चालु आ.व.को दर**	**जरिवाना**	**कैफियत**
२	**भूमिकर (मालपोत)**		जरिवाना	कैफियत
२.१	५ लाख सम्म	एकमुष्ठ १००	बक्यौता रकमको २० प्रतिशत	
२.२	६ लाख देखि १५ लाख सम्म	प्रति लाख २५		
२.३	१६ लाख देखि ३० लाख सम्म	प्रति लाख ३५		
२.४	३१ लाख देखि ५० लाख सम्म	प्रति लाख ५०		
२.५	५१ लाख देखि १ करोड सम्म	प्रति लाख ६५		
२.६	१ करोड १ लाख देखि २ करोड सम्म	प्रति लाख ८०		
२.७	२ करोड १ लाख देखि ३ करोड सम्म	प्रति लाख १००		
२.८	३ करोड १ लाख देखि ४ करोड सम्म	प्रति लाख १२५		
२.९	४ करोड १ लाख देखि ५ करोड सम्म	प्रति लाख १५०		
२.१०	५ करोड भन्दा माथी	प्रति लाख २००		

अनुसूचि -३

दफा -४ सँग सम्बन्धित

३	**घरबहाल कर**	घरधनी वा जग्गाधनीले लगाउने बहाल रकमको १० प्रतिशतले हुन आउने रकम ।
		जरिवाना
		बक्यौता रकमको २० प्रतिशत

अनुसूचि-४

दफा -५ सँग सम्बन्धित

४	**व्यवसाय कर**	**चालु आ.ब.को नविकरण दर**	**नविकरण शुल्क**	**दर्ता शुल्क**	**कैफियत**
४.१	डिलरसिप सबै प्रकारका	१५००	१५००	२५००	**चालु आ.ब. को असोज मसान्त सम्म नविकरण गर्ने अवधि साथै असोज महिना भन्दा पछि २० प्रतिशत जरिनावा लाग्नेछ ।**
४.२	डिपार्टमेन्टल स्टोर	१५००	२०००	३०००	
४.३	सवारी साधन विक्रेता				
४.४	साइकल	१०००	१०००	२०००	
४.५	मोटर साइकल	३०००	३०००	४०००	
४.६	निर्माण सामग्री, कम्प्यूटर, विद्युत सामान, क्यामेरा,टेलिभिजन, रेडियो, कार्पेट,पेट्रोलियम पदार्थ	१०००	१०००	२०००	
४.७	पेट्रोल पम्प	२५००	२५००	३५००	
४.८	हार्डवयर पसल सबै भाडाबर्तन	३०००	३०००	४०००	
४.९	फेन्सी जुत्तापसल समेतका मिश्रीत पसल	२०००	२०००	३०००	
४.१०	दैनिक उपभोग्य सामान	१०००	१०००	२०००	
४.११	दैनिक उपभोग्य सामानको थोक विक्रेता	२०००	२०००	३०००	
४.१२	साना किराना पसल खुद्रा	८००	८००	१८००	
४.१३	फलफूल तथा तरकारी पसल	५००-१०००	१५०० देखि २५००	१५०० देखि २५००	
४.१४	मिनी फेन्सी पसल	१०००	१०००	२०००	
४.१५	सून पसल/ ज्वेलरी पसल	३,०००	३०००	४०००	
४.१६	पोभिजन स्टोर्स	१,५००	१,५००	२५००	
४.१७	फर्निचर पसल	१,५००	१,५००	२५००	
४.१८	कम्प्युटर/फोटोकपी पसल	१,५००	१,५००	२५००	

	निर्माण व्यवसाय				
	गाउँपालिका क्षेत्रमा प्रधान कार्यालय भएका निर्माण व्यवसायी				
४.१९	**घ** वर्ग	२२००	५०००	२००००	
	उत्पादनमूलक उद्योग				
४.२०	साना घरेलु उद्योग मैनवत्ती बेसार मसला दुना टपरी	५००	५००	१५००	
४.२१	कापी उद्योग	२०००	२०००	३०००	
४.२२	चाउमिन उद्योग	१०००	१०००	२०००	
	कृषि तथा वनजन्य उद्योग				
४.२३	तोरी पेल्ने मील	१०००	१०००	२०००	
४.२४	कुटानी पिसानी घरायसी २ फेज बाट चल्ने मिल	५००	५००	१५००	
४.२५	कुटानी पिसानी मिल सहित तेल पेल्ने मिल	२०००	२०००	३०००	
४.२६	कुटानी पिसानी मिल	१०००	१०००	२०००	
४.२७	फर्निचर उद्योग	३०००	३०००	४०००	
४.२८	पशु दाना उद्योग	१५००	१५००	२५००	
४.२९	पोल्ट्री फर्म उच्च	१५००	१५००	२५००	
४.३०	पोल्ट्री फर्म सानो	१५००	१५००	२५००	
४.३१	वंगुर पालन	१५००	१५००	२५००	
४.३२	भैंसी पालन व्यवसाय	१५००	१५००	२५००	
४.३३	गाई पालन व्यवसाय	१५००	१५००	२५००	
४.३४	वाख्रा पालन व्यवसाय	१५००	१५००	२५००	
४.३५	माछापालन व्यवसाय	१५००	१५००	२५००	
४.३६	स- मील	३०००	३०००	४०००	
	पर्यटन उद्योग				
४.३७	होटल मध्ययम	१५००	१५००	२५००	
४.३८	होटल सानो	१०००	१०००	२०००	
४.३९	अन्य स-साना चिया खाजा तथा खाना पसल	८००	८००	१८००	
४.४०	रेष्टुरेन्ट एण्ड वार	१५००	१५००	२५००	
४.४१	लज	३०००	३०००	४०००	
४.४२	गजल/ दोहोरी रेष्टुरेन्ट	३५००	३५००	४५००	

४.४३	मेला/महोत्सव इजाजत शुल्क	२०००	२०००	३०००	
	सेवा उद्योग				
४.४४	अपसेट प्रेस	२५००	२५००	३५००	
४.४५	लेटर प्रेस	१३००	१३००	२३००	
४.४६	चलचित्र भिडियो	१०००	१०००	२०००	
४.४७	सार्वजनिक परिवहन सेवा/ गाउँपालिका भित्र प्रधान कार्यालय भएको	५०००	५०००	६०००	
४.४८	सार्वजनिक परिवहन सेवा/ गाउँपालिका भित्र शाखा कार्यालय भएको	३०००	३०००	४०००	
४.४९	फोटोग्राफी	१०००	१०००	२०००	
४.५०	प्रयोग शाला	१२००	१२००	२२००	
	निर्माण उद्योग		०		
४.५१	सिमेन्ट ब्लक उद्योग	१५००	२०००	३०००	
४.५२	मेटल/ ग्रील उद्योग	३०००	३०००	४०००	
४.५३	इट्टा उद्योग/ चिम्नी भट्टा	३५००	३५००	४५००	
४.५४	इट्टा उद्योग/ साधारण भट्टा	३०००	३०००	४०००	
४.५५	अन्य उद्योग	१३००	१५००	२५००	
	सञ्चार सेवा				
४.५६	निजी मोबाइल सेवा केन्द्र	१०००	१०००	२०००	
४.५७	निजी टेलिफोन तथा फ्याक्स सेवा	१०००	१०००	२०००	
४.५८	फ्याक्स फोटोकपी तथा प्रिन्टिङ्	१०००	१०००	२०००	
४.५९	मोवाइल फोन विक्री, मर्मत	१५००	१५००	२५००	
४.६	कुरियर सेवा	५००	५००	१५००	
४.६१	साइवर सेवा	१२००	१२००	२२००	
४.६२	छपाई तथा प्रकाशन	१०००	१०००	२०००	
४.६३	फोन इनक्काएरी	८००	८००	१८००	
४.६४	मोबाइल टावर	२०००	२०००	१००००	
४.६५	इन्टरनेट सेवा प्रदायक	३०००	३०००	५०००	
	वित्तीय सेवा				
४.६६	आर्थिक कारोबार समेत गर्ने वित्तीय कम्पनीको मुख्य कार्यालय	१००००	१००००	११०००	
४.६७	वित्तीय कम्पनीको शाखा/ उपशाखा कार्यालय	५०००	५०००	६०००	
४.६८	वाणिज्य बैंक क वर्ग शाखा	७५००	७५००	८५००	

४.६९	विमा कम्पनी	५५००	५५००	६५००	
४.७०	विदेशी मुद्रा सटही	२०००	२०००	३०००	
४.७१	मनी ट्रान्सफर	३०००	३०००	४०००	
४.७२	धितो पत्र कारोबार	१५००	१५००	२५००	
४.७३	सहकारी संस्था ३ करोड बढी वार्षिक कारोबार हुने	४०००	४०००	५०००	
४.७४	सहकारी संस्था अन्य	२५००	२५००	३५००	
४.७५	निजी क्षेत्रका बाणिज्य बैकहरू	७५००	७५००	८५००	
४.७६	निजी क्षेत्र समेतको स्वामित्वमा रहेका बैंकका शाखा कार्यालयहरू	५०००	५०००	६०००	
४.७७	विमा कम्पनीका शाखा वा सम्पर्क कार्यालयहरू	२५००	२५००	३५००	
४.७८	सर्भेयर सेवा केन्द्र	१३००	१३००	२३००	
	स्वास्थ्य सेवा				
४.७९	गैह् सरकारी अस्पताल	५०००	५०००	६०००	
४.८०	सामुदायिक अस्पताल	३०००	३०००	४०००	
४.८१	निजीस्तरका अस्पताल तथा रिसर्च सेन्टर	५०००	५०००	६०००	
४.८२	नर्सिङ होम	५०००	५०००	६०००	
४.८३	ल्याव तथा क्लिनिक	२०००	२०००	३०००	
४.८४	होमियोप्याथी तथा प्राकृतिक चिकित्सा क्लिनिक	१०००	१०००	२०००	
४.८५	औषधी पसल थोक	२५००	२५००	३५००	
४.८६	औषधी पसल खुद्रा	१५००	१५००	२५००	
४.८७	औषधी पसल आयुर्वेद	१२००	१२००	२२००	
४.८८	औषधी पसल पशुस्वास्थ्य	१२००	१२००	२२००	
४.८९	पशु पंक्षी दाना पसल	१३००	१३००	२३००	
४.९०	जडी बुटी पसल	५५०	५५०	१५५०	
	विशेषज्ञ सेवा तथा अन्य व्यवसायिक सेवा				
४.९१	चिकित्सक	२०००	२०००	३०००	
४.९२	दन्त चिकित्सक रिसर्च	१५००	१५००	२५००	
४.९३	पशु चिकित्सक	१०००	१०००	२०००	
४.९४	कविराज	७००	७००	१७००	
४.९५	इन्जिनियर	१५००	१५००	२५००	

४.९६	कानून व्यवसायी	१५००	१५००	२५००	
४.९७	लेखापरिक्षक				
४.९८	क वर्ग	१५००	१५००	२५००	
४.९९	ख वर्ग	१२००	१२००	२२००	
४.१००	ग वर्ग	९००	९००	१९००	
४.१०१	घ वर्ग	७००	७००	१७००	
४.१०२	विमा एजेण्ट	५००	५००	१५००	
४.१०३	सर्भेयर	१०००	१०००	२०००	
४.१०४	अनुवादक	७००	७००	१७००	
४.१०५	नोटरी पव्लिक सेवा	७००	७००	१७००	
४.१०६	अनुसन्धानकर्ता तथा परामर्श दाता/ भाषा अनुवादक समेत	१०००	१०००	२०००	
४.१०७	कम्प्यूटर एनालिष्ट तथा प्रोग्रामर	१०००	१०००	२०००	
४.१०८	शेयर प्रतिनिधी	१०००	१०००	२०००	
४.१९	सामान ढुवानी कर्ता कम्पनी	२०००	२०००	३०००	
४.११०	संस्थागत पेन्टर	५२००	५२००	६२००	
	शिक्षा सेवा				
४.१११	निजी क्षेत्रका स्कूल, क्याम्पस, विश्वविद्यालय				
४.११२	निजी क्षेत्रका क्याम्पस र प्लस टू	३०००	३०००	४०००	
४.११३	निजी क्षेत्रका मा.वि. स्कूल	२५००	२५००	३५००	
४.११४	निजी क्षेत्रका आधारभूत विद्यालय	१५००	१५००	२५००	
४.११५	निजी क्षेत्रका पूर्व प्राथमिक विद्यालय	१५००	१५००	२५००	
४.११६	निजी क्षेत्रका होस्टेलहरू	१५००	१५००	२५००	
४.११७	तालीम तथा अनुसन्धान केन्द्र	२०००	२०००	३०००	
४.११८	निजी प्राविधिक शिक्षालय	२०००	२०००	३०००	
४.११९	टाइपिङ, कम्प्यूटर तथा भाषा प्रशिक्षण केन्द्र संस्था	१०००	१०००	२०००	
४.१२०	टाइपिङ	१५००	१५००	२५००	
४.१२१	कम्प्यूटर टाइपिङ	१०००	१०००	२०००	
४.१२२	ट्यूसन तथा कोचिङ सेन्टर	२०००	२०००	३०००	
४.१२३	भाषा प्रशिक्षण केन्द्र	२०००	२०००	३०००	
	कक्षाथप अनुमति				
४.१२४	मन्टेश्वरी	२०००	२०००	३०००	
	सामुदायिक				

४.१२५	आधारभुत विद्यालय	५००	५००	१५००	
४.१२६	माध्यामिक विद्यालय	१०००	१०००	२०००	
	संस्थागत			१०००	
४.१२७	आधारभुत विद्यालय	१०००	१०००	२०००	
४.१२८	माध्यामिक विद्यालय	२०००	२०००	३०००	
४.१२९	संस्था वा समिति दर्ता	५००	५००	१०००	
	मर्मत संभार केन्द्र				
४.१३०	हेभी इक्यूप्मेन्ट मर्मत केन्द्र	३०००	३०००	४०००	
४.१३१	बस,ट्रक,कार	३०००	३०००	४०००	
४.१३२	मोटर साइकल	१५००	१५००	२५००	
४.१३३	साइकल तथा अन्य	१०००	१०००	२०००	
४.१३४	रेडियो टिभी मर्मत केन्द्र	१५००	१५००	२५००	
४.१३५	रेडियो तथा घडी मर्मत केन्द्र	१५००	१५००	२५००	
४.१३६	घडी मर्मत केन्द्र	१०००	१०००	२०००	
४.१३७	प्रेसर कुकर, हिटर, टेलिफोन सेट, सिलाई मेशीन मर्मत	८००	८००	१८००	
४.१३८	कम्प्यूटर, विजुलीका सामान, क्यामेरा, रेडियो, टेलिभिजन, फर्निसिङ पसल	२४००	२४००	३४००	
४.१३९	फोटोकपी/ कम्प्यूटर विक्री तथा मर्मत	२५००	२५००	३५००	
४.१४०	अन्य इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स मर्मत	१४००	१४००	२४००	
	अन्य सेवा				
४.१४१	विज्ञापन एजेन्सी	१५००	१५००	२५००	
४.१४२	वैदेशिक रोजगार सेवा	२५००	२५००	३५००	
४.१४३	स्वदेशी रोजगार सेवा	१५००	१५००	२५००	
४.१४४	हाउजिङ कम्पनी तथा घर जग्गा खरिद विक्री/ रियलस्टेट	४०००	४०००	५०००	
४.१४५	ब्यूटी पार्लर, केश श्रृंगार	१०००	१०००	२०००	
४.१४६	ड्राई क्लिनर्स	७००	७००	१७००	
४.१४७	फोटो स्टुडियो	१०००	१०००	२०००	
४.१४८	साइन्बोर्ड पेन्टिङ सेवा	१२००	१२००	२२००	
४.१४९	पशु वधशाला	३०००	३०००	४०००	
	मासु विक्रेता				
४.१५०	कुखुरा	१०००	१०००	२०००	
४.१५१	खशी/ बोका	१५००	१५००	२५००	
४.१५२	रांगा/ बुंगुर	१०००	१०००	२०००	
४.१५३	माछा	१०००	१०००	२०००	
४.१५४	टेलर्सः कपडा सहितको	२०००	२०००	३०००	

४.१५५	सिलाई केन्द्रः २ भन्दा बढी मेशीन भएको	१०००	१०००	२०००	
४.१५६	सिलाई प्रशिक्षण केन्द्र	१०००	१०००	२०००	
४.१५७	कवाडी	२०००	२०००	३०००	
	माथिको वर्गीकरणमा नपरेका विविध सेवा र व्यवसाय तथा कारोबारहरु				
४.१५८	कपडा जुत्ता पसल	१५००	१५००	२५००	
४.१५९	छाला जुत्ता पसल उच्च	२०००	२०००	३०००	
४.१६०	छाला जुत्ता पसल साधारण	१०००	१०००	२०००	
४.१६१	छाला जुत्ता निर्माण तथा मर्मत केन्द्र	१०००	१०००	२०००	
४.१६२	भाडा पसलः उच्च	२५००	२५००	३५००	
४.१६३	भाडा पसलः मध्यम	१५००	१५००	२५००	
४.१६४	भाडा पसलः साधारण	१०००	१०००	२०००	
४.१६५	चुरा पसलः टंकीमा राखेको	६००	६००	१६००	
४.१६६	चुरा पसल	८००	८००	१८००	
४.१६७	काठ तथा स्टिल फर्निचर पसल	२५००	२५००	३५००	
४.१६८	चस्मा पसल	१०००	१०००	२०००	
४.१७९	मेशीनरी पार्ट पूर्जा	२५००	२५००	३५००	
४.१७०	हजाम पसल	५००	५००	१५००	
४.१७१	ड्राइभिङ इन्स्टिच्यूट	२५००	२५००	३५००	
४.१७२	डिजिटल कलर ल्याव	३५००	३५००	४५००	
४.१७३	डिजिटल कलर ल्याव मध्ययम	२५००	२५००	३५००	
४.१७४	फ्लेक्स प्रिन्टर सेवा	१५००	१५००	२५००	
४.१७५	कलर ल्याब	१०००	१०००	२०००	
४.१७६	अडियो तथा भिडियो सेन्टर	१०००	१०००	२०००	
४.१७७	दुग्धडेरी/ सहकारी संघ	१३००	१३००	२३००	
४.१७८	दुग्धडेरी	१०००	१०००	२०००	
४.१७९	दुग्ध चिस्यान केन्द्र	२५००	२५००	३५००	
४.१८०	स्यानीटरी सामानको पसल	१५००	१५००	२५००	
४.१८१	प्लाष्टिक मेच कुर्सी तथा अन्य सामाग्रीको पसल	१०००	१०००	२०००	
४.१८२	ग्याँस सिलिण्डर विक्रेता	१५००	१५००	२५००	
४.१८३	कोल्ड ड्रिङ्क्स पसल	१०००	१०००	२०००	
४.१८४	ऊन पसल	९००	९००	१९००	
४.१८५	होजीयारी उद्योग उच्च	१४००	१४००	२४००	
४.१८६	होजीयारी उद्योग मध्यम	९००	९००	१९००	
४.१८७	होजीयारी उद्योग साधारण	७००	७००	१७००	
४.१८८	कस्मेटीक पसल उच्च	२५००	२५००	३५००	

४.१८९	कस्मेटीक पसल मध्यम	१५००	१५००	२५००	
४.१९०	कस्मेटीक पसल साधारण	१०००	१०००	२०००	
४.१९१	स्टेशनरी होलसेल	३०००	३०००	४०००	
४.१९२	स्टेशनरी खुद्रा	१०००	१०००	२०००	
४.१९३	पत्र/पत्रिका पसल	९००	९००	१९००	
४.१९४	चिया पसल	६५०	६५०	१६५०	
४.१९५	मिठाई पसलः मिष्ठान्न भण्डार	१५००	१५००	२५००	
४.१९६	मःम / रेष्टुराँ	११००	११००	२१००	
४.१९७	भोजनालय	१५००	१५००	२५००	
४.१९८	कन्सल्टेन्सी तथा परामर्श सेवा	२०००	२०००	३०००	
४.१९९	Manpower company शाखा कार्यालय	३०००	३०००	४०००	
४.२००	कृषि फलफूल तथा वन नर्सरी व्यवसाय	१०००	१०००	२०००	
४.२०१	केवल लाइन प्रसारण	३५००	३५००	४५००	
४.२०२	एफ.एम रेडियो प्रसारण	५०००	५०००	६०००	
४.२०३	इन्टरनेट सेवा प्रदायक	१५००	१५००	२५००	
४.२०४	केवल तथा इन्टरनेट सेवा प्रदायक	५०००	५०००	६०००	
४.२०५	एफ.एम रेडियो सामुदायिक	२५००	२५००	३५००	
४.२०६	पुल हाउस/ इस्नुकर	१०००	१०००	२०००	
४.२०७	ट्रान्सपोर्ट सेवा	३५००	३५००	४५००	
४.२०८	ठेका भाँडा	८००	८००	१८००	
४.२०९	माटाका भाँडा	८००	८००	१८००	
४.२१०	मादल	८००	८००	१८००	
४.२११	डाला, नाङ्ला पसल	८००	८००	१८००	
४.२१२	दाना तथा आलु/ प्याज थोक विक्री पसल	१५००	१५००	२५००	
४.२१३	सोलार पावल सप्लायर्स	२०००	२०००	३०००	
४.२१४	खेलौना तथा उपहार सामग्री पसल	१०००	१०००	२०००	
४.२१५	चस्मा मर्मत तथा विक्री केन्द्र	१०००	१०००	२०००	
४.२१६	मदिराजन्य पसल	५०००	५०००	६०००	
४.२१७	पेपर हेण्डीक्राफ्ट सम्बन्धी पसल	८००	८००	१८००	
४.२१८	जडिबुटी पसल	८००	८००	१८००	
४.२१९	पाँच वा सोभन्दा बढी व्यवसाय रहेको प्रा.लि.	५०००	५०००	६०००	
४.२२०	अन्य प्रकारका प्रा.लि.	३५००	३५००	४५००	

४.२२१	दुई देखि ४ वटा व्यवसाय भएको प्रा.लि.	३५००	३५००	४५००	
४.२२२	फ्याक्स तथा प्रिन्टर सेवा	१५००	१५००	२५००	
४.२२३	प्लास्टिक मेच कुर्ची पसल	१५००	१५००	२५००	
४.२२४	प्लाष्टिक अन्य पसल	१०००	१०००	२०००	
४.२२५	चाउमिन उद्योग	५००	५००	१५००	
४.२२६	मिनरल वाटर उद्योग	२५००	२५००	३५००	
४.२२७	मिनरल वाटर होलसेल पसल	१५००	१५००	२५००	
४.२२८	आल्मुनियम उद्योग	२५००	२५००	३५००	
४.२२९	फेन्सी पसल/ प्रति पसल	४५०	४५०	१४५०	
४.२३०	ठेका भाँडा प्रति पसल	३००	३००	१३००	
४.२३१	माटोको भाँडा पसल/ प्रति पसल	१००	१००	११००	
४.२३२	प्रोभिजनल प्रति पसल	२५०	२५०	१२५०	
४.२३३	मादल प्रति पसल	२००	२००	१२००	
४.२३४	औजार भाँडा प्रति पसल	१२५	१२५	११२५	
४.२३५	सून चाँदी प्रति पसल	५००	५००	१५००	
४.२३६	चिया नास्ता प्रति पसल	१५०	१५०	११५०	
४.२३७	डाला नाङ्ला प्रति पसल	२००	२००	१२००	
४.२३८	चुरापोते प्रति पसल	२००	२००	१२००	
४.२३९	जिरामसला प्रति पसल	४००	४००	१४००	
४.२४०	जडिबुटी प्रति पसल	२००	२००	१२००	
४.२४१	सिरक डसना	४००	४००	१४००	
४.२४२	भाडा वर्तन	४००		१०००	
४.२४३	अन्य पसल	१००-५००	१००-५००	१५००	
	पटकेकर(विक्री वितरणको लागि ल्याउने र घुम्ती पसल)				
४.२४४	भैंसी, राँगा,प्रति गोट प्रति पटक रू.	२५	२५		
४.२४५	खसी, बोका, प्रति गोटा प्रति पटक रू.	१०	१०		
४.२४६	हाँस कुखुराः चल्ला बाहेक प्रति गोटा प्रति पटक रू	५	५		
४.२४७	घुम्ती व्यवसायः फेन्सी प्रति पटक	१००	१००		
४.२४८	घुम्ती व्यवसायः अन्य प्रति पटक	१००	१००		
४.२४९	लत्ता कपडा सामानहरु गाडीबाट बेच्ने प्रति पटक	१००	१००		
४.२५०	खाद्यायन्न तरकारी तथा फलफुल गाडीबाट बेच्ने प्रति पटक	१००	१००		

४.२५१	मोटरसाइलमा बेच्ने प्रति पटक	५०	५०		
४.२५२	पोका तथा झोलामा बेच्ने प्रति पटक	५०	५०		
	पशु निकासी कर पटके कर	यस गा पा बाट निर्यात हुने पशुहरुमा देहाय बमोजिमको कर लाग्नेछ। (प्रति गोटा)			
४.२५३	भैंसी रागाँ गोरु प्रति गोटा	५०			
४.२५४	पाडा पाडी बाच्छा बाच्छी	५०			
४.२५५	बंगुर सुगुर	५०			
४.२५६	बंगुर सुगुरको पाठा पाठी	२५			
४.२५७	खसी बोका	५०			
४.२५८	कुखुरा हाँस परेवा	१०			
४.२५९	कुकाठ प्रति क्यु फिट	२			
४.२६०	कवाडी प्रति के जी	१			
४.२६१	दाउरा प्रति क्विन्टल	१०			
	पशुपंक्षी सेवा बापतको राजश्व				
	पशु उपचार	**गा पा भित्र**	**गा पा बाहिर**		
४.२६२	गाई/भैंसी	१०	२०		
४.२६३	कुकुर/बिरालो/खरायो/जंगली जनावर	३०	५०		
४.२६४	भेडा/बाख्रा/बंगुर/कुखुरा/हाँस/माछा तथा अन्य पशुपंक्षी	५	५०		
	ल्याव परिक्षण सेवा				
४.२६५	गोबर परिक्षण सबै जनावर	२०	३०		
४.२६६	दुध परिक्षण	२०	५०		
	बन्ध्याकरण सेवा				
४.२६७	बोका/थुमा	१५	२५		
४.२६८	साँढे/राँगो/वीर	५०	१२०		
	सर्जरी				
४.२६९	माइनर(सिस्ट,एब्सेस आदि)	३५	१००		
४.२७०	मेजर(कुकुर बिरालो बन्ध्याकरण सिजरियन सेक्सन)	३००	५००		
	शव परिक्षण(पोस्ट मोर्टम)				
४.२७१	पंक्षी/माछा	१०	२०		
४.२७२	भेडा/बाख्रा/बंगुर	५०	१००		
४.२७३	गाई/भैंसी/कुकुर/बिरालो	१००	२००		
	प्रजनन सेवा				
४.२७४	कृतिम गर्भाधान				

४.२७५	गाई/भैसी	१००	२००		
४.२७६	भेडा/बाख्रा/बंगुर	५०	१००		
४.२७७	गर्व परिक्षण	१००	२००		
४.२७८	डिस्टोसिया रिटेन्सन अफ प्लासेन्टा आदि	१००	२००		
	दहत्तरबहत्तर (प्रदेश सरकारले तोके अनुसार)				
४.२७९	माटो (स्वीकृत खानी क्षेत्र बाहेक)	प्रति घनफिट रु. ३.५०।			
४.२८०	ढुंगा चुन ढुंगा गिट्टी खरिढुंगा ग्राभेल रोडा र बालुवा प्रतिघन फिट	प्रतिघन फिट रु.९।			
४.२८१	स्लेट (स्वीकृत खानी क्षेत्र बाहेक)	प्रति वर्ग फिट रु.९।			
४.२८२	ढुंगा गिट्टी र बालुवा प्रतिघन मिटर	रु. ३१८।		प्रदेश राजपत्र अनुसार	

अनुसूचि-५

दफा-६ सँग सम्बन्धित

५	जडीबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर				

अनुसूचि-६

दफा-७ सँग सम्बन्धित

६	**सवारी कर**				
६.१	डोजर, एक्साभेटर,	३०००	३०००		
६.२	जेसीबी	२०००	२०००		
६.३	बस,ट्रक,लहरी तथा अन्य हेभी गाडी	२०००	२०००		
६.४	भाडाका कार,जीप,भ्यान र ट्याक्टर	१०००	१०००		
६.५	भाडाका टेम्पो,पावर टेलर	५००	५००		
६.६	भाडाका मिनीबस/ मिनीट्रक	५००	५००		
६.७	निजी कार तथा टेम्पो,मिनी बस,ट्रक	५००	५००		
६.८	स्कुटर,मोटरसाइकल तथा अन्य सवारी साधन	२००	२००		
६.९	ठेला गाडा तथा रिक्सा	५०	५०		
६.१०	दर्ता तथा सञ्चालन इजाजत दस्तुरः ठेला,रिक्सा,टाँगा दर्ता गरी नम्बर दिए बापत	१००	१००		
	सडक उपयोग मर्मत शुल्क				
६.११	ठूलो सवारी साधन(ट्रक,ट्रिपर र डोजर)	रु.२००।	प्रतिट्रिप		
६.१२	ट्र्याक्टर	रु.१००।			
६.१३	बस तथा मिनि बस	रु.१००।			
६.१४	सानो सवारी साधन कार जीप ट्याक्सी	रु.५०।			
६.१५	अटो टेम्पो	रु.२५।			

अनुसूचि-७

दफा-८ सँग सम्बन्धित

७	विज्ञापन कर				

अनुसूचि-८

दफा -९ सँग सम्बन्धित

८	**मनोरञ्जन कर** (मनोरञ्जन साधन)				
८.१	सिनेमा हल,भिडियो हल, साँस्कृतिक प्रदर्शन स्थल, थिएटर संगीत तथा मनोरञ्जन प्रदर्शन स्थलको प्रवेश शुल्कमा				
८.२	जादु, सर्कस, चटक आदिमा प्रतिदिन	५००	५००		
८.३	व्यवसायिक भिडियो कर	२५०	२५०		

अनुसूचि-९

दफा -१० सँग सम्बन्धित

९	बहाल बिटौरी शुल्क				

अनुसूचि-१०

दफा-११ सँग सम्बन्धित

१०	**पार्किङ शुल्क**				

अनुसूचि-११

दफा-१२ सँग सम्बन्धित

११	**ट्रेकिङ कोयोकिड क्यानोइङ बन्जी जम्पिङ जिपफ्यार र्याफ्टिङ शुल्क**				

अनुसूचि-१२

दफा-१३ सँग सम्बन्धित

१२	**सेवा शुल्क दस्तुर दण्ड जरिवाना**				
१२.१	घर अभिलेखीकरण	घर नक्सा पास दस्तुरको दर लागु हुनेछ ।			
१२.२	नक्सापास निवेदन फारामको रू.	१०००			
१२.३	विरुवा बजार क्षेत्र आसपास	५			प्रति वर्ग फिट
१२.४	विरुवा भित्री बजार क्षेत्र आसपास	४			
१२.५	वडा नं २ र ३ को मुख्य सडक आसपास	३			
१२.६	चिन्नेबास बजार क्षेत्र				
१२.७	मालमुल बजार क्षेत्र				
१२.८	करिडोर क्षेत्र आसपास (आम्बोट देखि बहाचौर)				
१२.९	भुवान बजार क्षेत्र आसपास				
१२.१०	ओरष्टे बजार क्षेत्र	२.५			
१२.११	मेथाभुरुङ बजार क्षेत्र				
१२.१२	लामाखेत बजार क्षेत्र				
१२.१३	कुसुमभङ्याङ बजार क्षेत्र				
१२.१४	अन्य क्षेत्रहरु (माथी उल्लेखित बाहेकका अन्य क्षेत्रहरु)	२			
	अस्थायी घरको हकमा				
१२.१५	बजार क्षेत्र	रु.१०००	प्रतिघर		
१२.१६	ग्रामिण क्षेत्र	रु.५००	प्रतिघर		
	माथि उल्लेखित दररेट जमिन तलाको लागि लागु हुनेछ । त्यस बाहेकको पहिलो तलाको लागीप्रति वर्गफिट थप रु. १ । र बाकी तलाहरुको लागी प्रति वर्गफिट समान रु. २ । थप लाग्नेछ ।				
	सिफारीश दस्तुर				कैफियत
१२.१७	वंशजको नागरिकता सिफारिसः निवेदन दस्तुर समेत	२००		०	
१२.१८	जन्मको आधारमा गरिने नागरिकता सिफारिस	५००		०	
१२.१९	अंगिकृत नागरिकता सिफारिस	५००		०	
१२.२०	नागरिकताको प्रतिलिपी सिफारिस	३००		०	
१२.२१	नागरिकताको संशोधन सिफारिस	३००		०	
१२.२२	नाता प्रमाणित नेपाली	३००		०	
१२.२३	नाता प्रमाणित अंग्रेजी	५००		०	
१२.२४	विद्यूत जडान सिफारिस	३००		०	
१२.२५	विद्यूत जडान थ्रिफेज	५००		०	
१२.२६	नाम संशोधन, नाम छुट तथा दुई नाम एकै सिफारिस	३००		०	
१२.२७	जन्ममिति प्रमाणित नेपाली	३००		०	

१२.२८	स्थाई वा अस्थाई वसोवास सम्बन्धी सिफारिस	२५०	०	
१२.२९	नामथर जन्ममिति संशोधन सिफारिस	३००	०	
१२.३०	घरजग्गा नामसारी सिफारिस	५००	०	
१२.३१	सम्बन्ध विच्छेद भएको सिफारिस	३००	०	
१२.३२	फुकुवा सिफारिस	३००	०	
१२.३३	पेन्सन गार्ड वा सो सम्बन्धी अन्य सिफारिस	४००	०	
१२.३४	हकवाला संरक्षक सिफारिस	३००	०	
१२.३५	अविवाहित प्रमाणिकरण सिफारिस	३००	०	
१२.३६	नक्कल प्रमाणित दस्तुरः मालपोत रसीद समेत	१००	०	
१२.३७	व्यवसाय दर्ता प्रमाणपत्रको नक्कल	२००	०	
१२.३८	व्यवसाय दर्ता लगत कट्टाको सिफारिस	२००	०	
१२.३९	घरनक्सा नामसारी	४००	०	
१२.४०	घर निर्माण सम्पन्न सिफारिसः आरसिसी	१०००	०	
१२.४१	घर निर्माण सम्पन्न सिफारिसः कच्ची	५००	०	
१२.४२	निजी क्षेत्रमा रुख कटान सिफारिस	३००	०	
१२.४३	मिलापत्र दस्तुर	२५०	०	
१२.४४	नावालक परिचयपत्र सिफारिस	३००	०	
१२.४५	व्यक्तिगत घटना दर्ता ३५ दिनसम्म	निःशुल्क	निःशुल्क	
१२.४६	व्यक्तिगत घटना दर्ता ३५ दिन पछि	१००	०	
१२.४७	दलित,जनजाति,आदिवासी सिफारिस	३००	०	
१२.४८	कर क्लियर सिफारिसः नेपाली	३००	०	
१२.४९	पारिवारिक विवरण सिफारिस	३००	०	
१२.५०	खानेपानी जडान सम्बन्धी सिफारिस	३००	०	
१२.५१	आय प्रमाणित	प्रति हजार रु.१	०	
१२.५२	धितो मुल्याङकन	प्रति हजार रु.१	०	
१२.५३	कन्सुलर प्रमाणित	प्रति गोटा	०	
	उद्योग दर्ताको लागि सिफारिस	०	०	
१२.५४	क. साना	५००	०	
१२.५५	ख. मझौला	१०००	०	
१२.५६	ग. ठूला	१५००	०	
	निजी विद्यालय सञ्चालन तथा कक्षा थप अनुमतिको सिफारिस	०	०	
१२.५७	क. वाल विकास केन्द्र सञ्चालन अनुमति	१०००	०	
१२.५८	ख. आधारभूत विद्यालय	१२००	०	
१२.५९	ग. मा.वि.	१५००	०	
१२.६०	घ. स्नातक/ स्नातकोत्तर	२०००	०	
	सामुदायिक विद्यालय सञ्चालन तथा कक्षा थप सम्बन्धी सिफारिस	०	०	
१२.६१	क. वाल विकास केन्द्र सञ्चालन अनुमति	५००	०	
१२.६२	ख. आधारभूत विद्यालय	७००	०	

१२.६३	ग. मा.वि.	१०००	०	
१२.६४	घ. स्नातक/ स्नातकोत्तर	१२००	०	
१२.६५	अंग्रेजी भाषामा गरिने प्रति सिफारिस दस्तुर	५००	०	
१२.६६	चारकिल्ला प्रमाणित	३००	०	
१२.६७	ग्रामिण क्षेत्रमा घरबाटो सिफारिस	३००	०	
१२.६८	शहरी क्षेत्रमा घरबाटो सिफारिस	५००	०	
१२.६९	संस्था दर्ता सिफारिस	३००	०	
१२.७०	घर ढलान गर्दा वाटो प्रयोग सम्बन्धी सिफारिस	३००	०	
१२.७१	माथि उल्लेख भएका बाहेक सबै प्रकारका सिफारिस	३००	०	
१२.७२	नक्शा प्रमाणित	१०००	०	
१२.७३	भवन निर्माण अनुमतिपत्रको प्रतिलिपी	५००	०	
१२.७४	व्यवसाय दर्ता सिफारिस	५००	०	
१२.७५	मुचुल्का प्रमाणित	३००	०	
१२.७६	न्यायीक समितिमा उजुरी दर्ता	२००	०	
१२.७७	मिलापत्र दस्तुर	२५०	०	
१२.७८	सामदायिक वन सुचिकरण	१०००	०	
१२.७९	सुचिकरण	५००	०	
१२.८०	शिक्षक सरुवा सिफारिश	५००	०	
१२.८१	निजी क्षेत्र रुख कटान सिफारिश	५००	०	
१२.८२	नियुक्ति समर्थन सिफारिश	५००	०	

अनुसूचि -१३

दफा-१४ सँग सम्बन्धित

१३	**पर्यटन शुल्क**			

नोट:	
१	उपरोक्त व्यवसाय दर्ता गर्दा अन्य संघीय वा प्रदेश कानुनले व्यवस्था गरेकोमा सोही बमोजिम हुने र त्यस्तो व्यवस्था नभएको हकमा उल्लेखित दरमा दर्ता सरह दस्तुर लागु हुने ।
२	उल्लेखित वर्गीकरणमा नपर्ने उद्योग तथा संस्थाको प्रकृति हेरी दर्ता शुल्क नविकरण दस्तुर तथा वार्षिक कर , दण्ड जरिवाना लगाउने निर्णय कार्यपालिकाले गर्नेछ ।
३	उल्लेखित दररेटमा थपघट गर्नु परेमा वा थप कर तथा शुल्क लगाउनु परेमा कार्यपालिकालाई अधिकार दिइनेछ ।

आगामी आर्थिक बर्ष २०८१।०८२ को लागी अनुमानित कर तथा गैर कर राजश्व रकम रु. हजारमा

सि नं	राजश्वको क्षेत्रहरु	गत आ ब को यथार्थ रकम	चालु आ.ब.को अनुमान	आगामी आ ब को अनुमान	कैफियत
१	व्यसाय दर्ता	विभिन्न शिर्षकबाट संकलन भएको रकम रु.६८५८।	४००	४०५	
२	व्यवसायी कर		१२५	१३०	
३	निर्माण व्यवसाय		४०	४५	
४	उत्पालन मुलक उद्योग		९	१०	
५	कृषि तथा बनजन्य उद्योग		८०	८५	
६	पर्यटन उद्योग		१२	१३	
७	सेवा मुलक उद्योग		११	१२	
८	संचार सेवा		४०	४५	
९	निर्माण उद्योग		१२	१२	
१०	वित्तिय सेवा		८५	९०	
११	दैनिक उपभोग्य सामान तथा व्यवसाय कर		३१०	३५०	
१२	विशेषक्ष परामर्श तथा व्यवसीक सेवा		१२	१५	
१३	शिक्षा सेवा		२२	३५	
१४	मर्मत संभार		१६	३०	
१५	अन्य आय		१०८	१००	
१६	हाट बजार		८	१०	
१७	सवारी कर		२८	१०	
१८	मनोरञ्जन कर		६	७	
१९	सम्पति मुल्याङ्कन		९००	१०००	
२०	सिफारीश दस्तुर		१०००	१२००	
२१	व्यक्तिगत घटना दर्ता		५००	६००	
२२	विज्ञापन कर		७	८	
२३	मालपोत/एकीकृत सम्पतिकर		२५००	३०००	
२४	पटके व्यवसाय कर		७	८	
२५	नक्सापास /अभिलेखीकरण		८००	५००	
२६	बहालकर		८००	९००	
२७	जि स स श्रोत उपयोग बाँडफाँड		६०	४०	
२८	मालपोत रजिष्ट्रेशन बाँडफाँड		५००	६००	
२९	नदिजन्य पदार्थ ठेक्का		७००	१३००.२०	
३०	पशु निकासी कर		६	७	
३१	सडक मरम्तसम्भार पटके कर		८७०	४००	
३२	वन उपभोक्ता समिति		६	१७	
३३	न्यायीक समित उजुरी दर्ता		४	३	
३४	दहत्तर बहत्तर ढुङ्गा गिट्टी बालुवा		१६	१३	
	कुल आन्तरिक आय प्रक्षेपण		**१००००**	**११०००**	

विरुवा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
स्याङ्जा, गण्डकी प्रदेश

विनियोजन ऐन २०८१

गाउँ सभाबाट पारित मिति
२०८१।०३।१०

बिरुवा गाउँपालिका, स्याङ्जा को आर्थिक बर्ष २०८१/८२ को सेवा र कार्यहरुको लागि स्थानीय सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन ।

सभाबाट पारित मिति : २०८१/०३/१०

प्रस्तावना : बिरुवा गाउँपालिका, स्याङ्जा २०८१/८२ को सेवा र कार्यहरुको लागि सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनियोजन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२९ को उप–धारा (२) बमोजिम बिरुवा गाउँपालिका, स्याङ्जाको गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :**

(१) यस ऐनको नाम "बिरुवा गाउँपालिका, स्याङ्जाको विनियोजन ऐन," रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को निमित्त सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने अधिकार :**

(१)आर्थिक वर्ष २०८१/८२को निमित्त गाउँ कार्यपालिका, वडा समिति, विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुका निमित्त अनुसूची १ मा उल्लिखित चालू खर्च, पूँजिगत खर्च र बित्तिय व्यवस्थाको रकम समेत गरी जम्मा रकम ४९,४६,४७,०००.०० (अक्षेरुपी रुपैयाँ उनन्चास करोड छयालिस लाख सत्चालिस हजार मात्र |) मा नबढाई निर्दिष्ट गरिए बमोजिम सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न सकिनेछ ।

३ . **विनियोजन :**

(१) यस ऐनद्धारा सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न अधिकार दिइएको रकम आर्थिक वर्ष २०८१/८२को निमित्त बिरुवा गाउँपालिका, स्याङ्जाको गाउँ कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरेको रकममध्ये कुनैमा बचत हुने र कुनैमा अपुग हुने देखिन आएमा गाउँ कार्यपालिकाले बचत हुने शीर्षकबाट नपुग हुने शीर्षकमा रकम सार्न सक्नेछ । यसरी रकम सार्दा एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा रकमको १० प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुबाट अर्को एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुमा रकम सार्न तथा निकासा र खर्च जनाउन सकिनेछ । पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थातर्फ विनियोजित रकम साँवा भुक्तानी खर्च र व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्य चालू खर्च शीर्षकतर्फ सार्न र बित्तीय व्यवस्था अन्तर्गत साँवा भुक्तानी खर्चतर्फ बिनियोजित रकम ब्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्यत्र सार्न सकिने छैन । तर चालु तथा पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको खर्च व्यहोर्न एक स्रोतबाट अर्को स्रोतमा रकम सार्न सकिनेछ ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा स्वीकृत रकमको १० प्रतिशत भन्दा बढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढीशीर्षकहरुमा रकम सार्न परेमा गाउँ सभाको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

अनुसूची १

दफा २ (१) सँग सम्बन्धित

नेपालको संविधानको धारा (२२९ -२) बमोजिम

सञ्चित कोषबाट विनियोजन हुने रकम

रू. हजारमा

आ.व. : २०८१/८२

शीर्षक	आ.व. २०८१/८२ को अनुमान	स्रोत						
		आन्तरिक श्रोत	अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण			ऋण	जनसहभागिता	बैदेशिक
			नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	स्थानीय तह			
व्यय	४९४६४७	१२५४८७	३४८४९१	२०६६९	०	०	०	०
चालु खर्च	३३२७२३	१०८४३२	२२३२९१	१०००	०	०	०	०
पूंजीगत खर्च	१६१९२४	१७०५५	१२५२००	१९६६९	०	०	०	०

विरुवा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
विरुवा, स्याङ्जा
कार्यालय कोडः ८०४४३५०५३००
कार्यक्रम/परियोजना अनुसार बजेट विनियोजन
आ.व. २०८१।०८२

विनियोजन रु. हजारमा

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
८०४४३५०५१०१ बिरुवा गाउँपालिका						
१	पुर्व प्राथामिक बालविकास सहजकर्ता तथा विद्यालय कर्मचारी र मगर भाषा शिक्षक पारिश्रमिक	शिक्षा	२११११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	७०,०५
२	पारिश्रमिक कर्मचारी	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	१,४०,००
३	पारिश्रमिक कर्मचारी	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११११	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	९०,००
४	पदाधिकारी सेवा सुविधा	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२१११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	९५,००
५	पोशाक	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११२१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	७,००
६	महंगी भत्ता	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११३२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	१०,००
७	फिल्ड भत्ता	अनुगमन तथा मूल्यांकन	२११३३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	१०,००
८	बैठक भत्ता तथा करार सेवा परीक्षा संचालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११३४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	१५,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
९	कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११३५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	१०,००
१०	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका प्रोत्सहान भत्ता	स्वास्थ्य	२११३५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	९,००
११	अन्य भत्ता	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११३९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	५,००
१२	पदाधिकारी बैठक भत्ता	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२११४१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	१२,००
१३	सामाजिक सुरक्षा कोष आवद्धता कार्यक्रम	श्रम तथा रोजगारी	२१२१९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	५,००
१४	पानी तथा बिजुली	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२१११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	५,००
१५	संचार महसुल	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२११२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	१५,००
१६	इन्धन (पदाधिकारी)	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	१५,००
१७	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	१५,००
१८	सवारी साधन मर्मत खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	२५,००
१९	पशु तथा कृषि बिमा कार्यक्रम	पशुपन्छी विकास	२२२१४	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	३,००
२०	बिमा तथा नवीकरण खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	५,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२२१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	१०,००
२२	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२३१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	२,००
२३	कक्षा ८ तथा अन्य परिक्षा संचालन(शिक्षा सम्मान कार्यक्रम-१०० समेत)	शिक्षा	२२३११	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	४,५०
२४	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	३०,००
२५	पुस्तक तथा सामग्री खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१३	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	गाउँपालिका	५,००
२६	स्थानीय पाठ्यक्रम पुनरावलोकन तथा पाठ्यपुस्तक छपाई	शिक्षा	२२३१३	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	४,००
२७	इन्धन - अन्य प्रयोजन	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	२,००
२८	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन तथा भित्तेपात्रो छपाइ खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	१०,००
२९	मिडिया सम्प्रेषण तथा सूचना प्रकाशन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१५	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	५,००
३०	अन्य कार्यालय संचालन तथा व्यवस्थापन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	७,००
३१	सेवा र परामर्श खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२४११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	५,००

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
३२	सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२४१२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	४,००
३३	करार सेवा शुल्क	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२४१३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	८०,००
३४	सरसफाईसेवा शुल्क सफाइ कर्मचारी पारिश्रमिक समेत	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२४१४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	२,८५
३५	अन्य सेवा शुल्क	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२४१९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	२,००
३६	कर्मचारी क्षमता विकास तालिम	मानब संशाधन विकास	२२५११	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	४,००
३७	अगुवा कृषक, कृषि पशु कर्मचारी तालिम र कृषि विउविजन वितरण	कृषि	२२५१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	४,००
३८	उपाध्यक्ष महिला विकास कार्यक्रम	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	१०,००
३९	उपाध्यक्ष महिला ससक्तीकरण कार्यक्रम	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	४,००
४०	पशुपक्षिं सम्बन्धि विभिन्न तालिमहरु	पशुपन्छी विकास	२२५१२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	३,००
४१	यूवा आय आर्जन कार्यक्रम	युवा तथा खेलकुद	२२५१२	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	५,००
४२	कार्यक्रम खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	गाउँपालिका	१५,००
४३	दिवस समारोह उद्घाटन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	२,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
४४	सुत्केरी बाटो खर्च	स्वास्थ्य	२२५२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	२,००
४५	अतिथि सत्कार खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	३,१५
४६	अध्यक्षकप खेलकुद	युवा तथा खेलकुद	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	१०,००
४७	अन्य संघ संस्था सहायता कार्यक्रम	प्रशासकीय सुशासन	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	२,००
४८	असक्त अपाङ्ग कार्यक्रम	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	३,००
४९	आदिवासी जनजाति कार्यक्रम	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	५,००
५०	कृषि कार्यक्रम (अध्यक्ष उत्कृष्ठ कृषक पुरस्कार-२०० समेत)	कृषि	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	१०,००
५१	घरेलु मदिरा ब्रान्डिङ कार्यक्रम	उद्योग	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	३,००
५२	दलित समुदाय आय आर्जन कार्यक्रम	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	५,००
५३	दलित स्वरोजगार कृषि कार्यक्रम	कृषि	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	३,००
५४	राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता संचालन	शिक्षा	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	५,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
५५	लैङगिक हिसा निवारण कोष	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	१,००
५६	वालबालिका सम्बन्धी कार्यक्रम (लागु औषध दुर्व्यसन तथा हिंसाविरुद्धको अभियान संचालन-१०० समेत)	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	३,००
५७	वास कार्यक्रम	खानेपानी तथा सरसफाई	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	२,००
५८	वित्तिय साक्षरता कार्यक्रम	सहकारी	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	१,००
५९	विद्यालय स्तरीय कार्यक्रम (विषयगत समिति परिचालन तथा पुर्नगठन -१०० समेत)	शिक्षा	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	४,००
६०	विविध कार्यक्रम खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	गाउँपालिका	२,५०
६१	शिक्षा सँग सम्वन्धित विभिन्न तालिमहरु (प्रअ बैठक भत्ता तथा खाजा खर्च -२०० समेत)	शिक्षा	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	४,००
६२	सरसफाई कार्यक्रम (विरुवा बजार सरसफाई-१०० समेत)	खानेपानी तथा सरसफाई	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	३,००
६३	सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम	शासन प्रणाली	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	३,००
६४	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	अनुगमन तथा मूल्यांकन	२२६११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	२०,००
६५	भ्रमण खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२६१२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	१५,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
६६	आपतकालिन बाल उद्धार कोष (अनाथ बालबालिका शिक्षा)	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२२७११	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	३,००
६७	मगर भाषा पर्वद्धन कार्यक्रम	भाषा तथा संस्कृति	२२७११	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	३,००
६८	विविध खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२७११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	२०,००
६९	सभा सञ्चालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२७२१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	१०,००
७०	दिवा खाजा थप	शिक्षा	२५३११	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	१८,००
७१	भुरुङ चौकी मा. वि. कक्षा ११/१२ अनुदान	शिक्षा	२५३११	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	विरुवा ८	५,८०
७२	भुरुङ्गचौकी मा. वि. प्राविधिक शिक्षालय प्रवर्द्धन	शिक्षा	२५३११	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ८	५,००
७३	सुनौला हजार दिन आमा पोषण तथा पोषिलो झोला कार्यक्रम (स्वास्थ्य आमा समुह कार्यक्रम संचालन -२०० समेत)	स्वास्थ्य	२५३१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	५,००
७४	स्वास्थ्य प्रयोगशाला ब्यवस्थापन	स्वास्थ्य	२५३१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	३,००
७५	विरुवा प्रज्ञा प्रतिष्ठान अनुदान	भाषा तथा संस्कृति	२५३१५	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	५,००
७६	जनता संग जनप्रतिनिधी तथा जेष्ठ बृद्ध कार्यक्रम	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२७११२	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	५,००
७७	विपद व्यवस्थापन/प्रकोप नियन्त्रण	विपद व्यवस्थापन	२७२१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	५,००
७८	पशु औषधी खरिद	पशुपन्छी विकास	२७२१३	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	६,००

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
७९	स्वास्थ्य कार्यक्रम /औषधी खरिद आयूर्वेद १०० समेत	स्वास्थ्य	२७२१३	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	६,००
८०	अन्य सामाजिक सहायता	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२७२१९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	३,००
८१	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका अवकास सुविधा	मानब संशाधन विकास	२७३१२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	२,००
८२	जग्गाको भाडा	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२८१४१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	गाउँपालिका	३७
८३	घरभाडा	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२८१४२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	१०,००
८४	सवारी साधन तथा मेशिनर औजार भाडा	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२८१४३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	४,००
८५	अन्य भाडा	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२८१४९	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	१०,००
८६	खरको छाना विस्थापन कार्यक्रम	पुनर्निर्माण	३११११	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	१०,००
८७	१ नं. वडा कार्यालय भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा १	१३,९०
८८	१ नं. वडा कार्यालय भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,१०
८९	३ नं. वडा कार्यालय भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	१५,००
९०	चिन्नेवास भुजेल समाज भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	३,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
९१	द्धारेडाडा सामुदायिक भवन	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	३,००
९२	प्रशासकीय भवन निर्माण तथा व्यवस्थापन	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	४,००
९३	पुष्प मदन बहुउदेश्शीय भवन खानेपानी व्यवस्थापन	खानेपानी तथा सरसफाई	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	३,००
९४	पुष्पलाल स्मृति भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	३,००
९५	माथिल्लो बलेउ सामुदायिक भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	८,००
९६	मोचाबारी सामुदायिक भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	३,००
९७	वेल बहादुर स्मृति भवन	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	५,००
९८	विपि स्मृति भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१०,००
९९	सपाउदे गुरुङ्ग समाज भवन निर्माण	भाषा तथा संस्कृति	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	३,००
१००	नमुना बाल विकास केन्द्र निर्माण	शिक्षा	३१११३	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	६,००
१०१	समाज कल्याण आमा समूह भवन स्तरोन्नती	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११३	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	३,००
१०२	चार पाङ्ग्रे सवारी साधन खरिद	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३११२१	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	६०,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
१०३	दुइ पाङ्ग्रे सवारी साधन	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३११२१	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	६,००
१०४	नवज्योति मा. वि. प्राविधिक शिक्षालय पर्वद्धन	शिक्षा	३११२१	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा १	५,००
१०५	कृषि सामाग्री खरीद (५० प्रतिशत साझेदारी)	कृषि	३११२२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	५,००
१०६	बायोमेट्रिक उपकरण खरिद	प्रशासकीय सुशासन	३११२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	२,००
१०७	मेशिनरी तथा औजार	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३११२२	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	२०,००
१०८	फर्निचर तथा फिक्चर्स	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३११२३	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	४,००
१०९	फर्निचर तथा फिक्चर्स मर्मत	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३११२३	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	३,१५
११०	रुम टु रिड संगको साक्षरता साझेदारी कार्यक्रम	शिक्षा	३११२३	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	५,००
१११	आलु पर्वद्धन कार्यक्रम(आ.पि.एम.)	कृषि	३११३१	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	१,००
११२	कृषक अनुदान	कृषि	३११३१	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	१५,००
११३	कृषि डिजिटाइजेशन कार्यक्रम	प्रशासकीय सुशासन	३११३४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	२,००
११४	गाउँपालिकाको Digital Village Profile अद्यावधिक	योजना तर्जुमा र कार्यन्वयन	३११३४	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	३,००
११५	विभिन्न सफ्टवेयर प्रणाली व्यवस्थापन	प्रशासकीय सुशासन	३११३४	राजस्व बाँडफाँड — स्थानीय - नगद	गाउँपालिका	५,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
११६	विभिन्न खोला तथा नदीको वातावरणिय प्रभाव मुल्याङ्कन(IEE)	यातयात पूर्वाधार	३११३५	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	५,००
११७	अर्चले झागडि वोडिखोला विरुवा सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	३,००
११८	आ.व. २०८०।८१ को दायित्व भुक्तानी पूर्वाधार विकास	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	८३,७४
११९	आ.व. २०८०।८१ को दायित्व भुक्तानी पूर्वाधार विकास	यातयात पूर्वाधार	३११५१	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	३,९६
१२०	आ.व. २०८०।८१ को दायित्व भुक्तानी पूर्वाधार विकास	यातयात पूर्वाधार	३११५१	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	५,१९
१२१	आरुपाटा खेताघर सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	३,००
१२२	ओक्ततेपानी तर्ले सिमलगैरा लामाखेत सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	३,००
१२३	ओडार गैरा धर्तीपाटे खोपचरा घडेरी कृषि सडक	कृषि	३११५१	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	३,००
१२४	कुसुन्दे खुर्सानीडाँडा रोजीखोला सडक विरुवा खण्ड	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५१	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	३,००
१२५	गाउँपालिका भित्रका बाटो सरसफाई (हेरालु)	यातयात पूर्वाधार	३११५१	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	५,००
१२६	टोक्रराङ्ग सिउडि खाङराङ ज्यामिरे सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	११,००
१२७	तिरतिरे शवदाह गृह जाने बाटो	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	३,००
१२८	धरादी सुरुङ्ग सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	३,००
१२९	धोबादी खालि सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	९,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
१३०	धोवादी अरनिको मा. वि सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	३,००
१३१	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सँग साझेदारी	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	८,००
१३२	प्राविधिक शिक्षालय देउराली मलडाडा सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	४,००
१३३	पेल्का कुशुमभञ्याङ्ग यादी वलेउ सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	४,००
१३४	पाट्ने ऐसेलुस्वाँरा शेरा सालडाँडा घोप्टे सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुव ४	४,००
१३५	फौदी टुटुङ्गा सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	३,००
१३६	बाह्रहाते मनकामना मन्दिर सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	४,००
१३७	भञ्याङ्ग बाहु विरुवा सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १ र ४	२०,००
१३८	भुवन चिनन्नेवास राम्की थुम्की सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	गण्डकी प्रदेश - समपुरक अनुदान पुँजीगत	विरुवा ६	७०,००
१३९	भोर्ले पोखरी भञ्याङ्ग देखी डाडा घर सम्म सडक स्तरोन्नती तथा व्यवस्थापन	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	५,००
१४०	यादी देखी यादी भञ्याङ्ग सडक स्तरोन्नति	यातयात पूर्वाधार	३११५१	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	३,००
१४१	ललाङ तर्ले कुसुमभञ्याङ सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १, ८ र ७	२०,००
१४२	लाटापिपल धरादी आमडाँडा लेवा सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	१०,००
१४३	लिउडि जोगिचौर सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	३,६०

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्वयन स्थान	जम्मा
१४४	लिउडि जोगिचौर सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ३	१,००
१४५	लिउडि जोगिचौर सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	४०
१४६	विभिन्न सडक मर्मत तथा सरसफाई	यातयात पूर्वाधार	३११५१	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	१०,००
१४७	विरुवा खालि सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १ र ३	२०,००
१४८	श्रीडाँडा गौखा तुलसीचौर दारा सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	४,००
१४९	समपुरक कोष	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	२२,००
१५०	समपुरक- बेलघारी मेथाभुरुङ सपाउदे सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १, ८ र ७	७५,००
१५१	समपुरक- भुवन चिनन्नेवास राम्की थुम्की सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	४७,००
१५२	सिंखरसिङ दह सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	२०,००
१५३	हेलि प्याड निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	३,००
१५४	स्वास्थ्य संस्था वैकल्पिक उर्जा	उर्जा	३११५३	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	६,००
१५५	टोकराङ्ग पहिरो नियन्त्रण	विपद व्यवस्थापन	३११५४	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	३,००
१५६	विरुवा बजार ढल व्यवस्थापन	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५४	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	५,००
१५७	सन्तेखोलेटो देखी ललाङ्ग जाने बाटो सम्म सिंचाई कुलो निर्माण	जलश्रोत तथा सिंचाई	३११५५	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	३,००
१५८	सिचाई योजना मर्मत तथा व्यवस्थापन	जलश्रोत तथा सिंचाई	३११५५	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	५,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
१५९	अरनिको मा.वि. खानेपानी योजना	शिक्षा	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	२,००
१६०	एक घर एक धारा कार्यक्रम झाक्रिडाँडा भञ्याङ्ग	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	३,००
१६१	खानेपानी योजना मर्मत तथा व्यवस्थापन	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	४,००
१६२	गोमल्टु लिफ्टिङ्ग खानेपानी योजना मर्मत	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	३,००
१६३	तल्लो सिंखरसिङ्ग खानेपानी योजना	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	३,००
१६४	दिव्य प्रकाश मा. वि खानेपानी योजना	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	३,००
१६५	बजाती खानेपानी ट्याङ्की निर्माण	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	३,००
१६६	आ. व. २०८०/८१ को दायित्व भुक्तानी आर्थिक विकास पूर्वाधार	कृषि	३११५८	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	५,००
१६७	आ. व. २०८०/८१ को दायित्व भुक्तानी आर्थिक विकास पूर्वाधार	कृषि	३११५९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	१,०४
१६८	आ. व. २०८०/८१ को दायित्व भुक्तानी सामाजिक विकासको पूर्वाधार	भाषा तथा संस्कृति	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	२१,२५
१६९	आकस्मिक परिस्थिती जन्य निर्माण उद्धार	विपद व्यवस्थापन	३११५९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	५,००
१७०	कुशुमभञ्याङ्ग खेल मैदान स्तरोन्नती	युवा तथा खेलकुद	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	५,००
१७१	कृषि संकलन केन्द्र तथा बजारीकरण	कृषि	३११५९	आन्तरिक श्रोत - नगद	गाउँपालिका	३,००
१७२	खुदि खेल मैदान	युवा तथा खेलकुद	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	५,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
१७३	गाउँपालिका स्तरीय फूटकर योजना	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	१०,००
१७४	गाँबुडाडा बहुउदेश्शीय सामुदायीक भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	४,००
१७५	गोत्रे खोला आमा समूह भवन स्तरोन्नती	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	३,००
१७६	चिन्नेबास शिव मन्दिर ट्रष्ट निर्माण	भाषा तथा संस्कृति	३११५९	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	३,००
१७७	तर्ले भञ्याङ्ग प्रतिक्षालय तथा तारजाली	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	३,००
१७८	तल्लो बलेउ सामुदायिक भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	५,००
१७९	न्यायीक समिति इजालस निर्माण (न्यायिक समिति र मेलमिलाप कर्ताको अध्ययन अवलोकन-१०० समेत)	कानुन तथा न्याय	३११५९	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	३,००
१८०	पर्यटन पर्वद्धन कार्यक्रम	पर्यटन	३११५९	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	५,००
१८१	प्रवेशद्धार निर्माण	पर्यटन	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	५,००
१८२	पुर्वाधार साझेदारी कार्यक्रम	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	२०,००
१८३	भञ्याङ्ग देखी लाम पोखरा सम्म सडक स्तरोन्नती-२०० र भञ्याङ्ग प्रतिक्षालय-१००	यातयात पूर्वाधार	३११५९	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	३,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
१८४	मगरात जनसेवा बहुउदेश्शीय भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	४,००
१८५	मणि शिव मन्दिर	भाषा तथा संस्कृति	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	३,००
१८६	मनकामना मन्दिर गौशाला तथा गुफा	पर्यटन	३११५९	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	३,००
१८७	मिनाहम गुफा संरक्षण	भाषा तथा संस्कृति	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	३,००
१८८	ललाङ्ग खेलमैदान स्तरोन्नती	युवा तथा खेलकुद	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	३,००
१८९	विभिन्न पूर्वाधार निर्माण कार्यक्रम(श्रृजना आमा समुह शौचालय-१५०,जनजागृती आ.वि खोल्छि नियन्त्रण-१५०, बहाचौर पार्क संरक्षण-१००)	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	४,००
१९०	श्रीडाँडा प्रतिक्षालय र वोडि दोभान संशानघाट १५० र १५०	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	३,००
१९१	सामडाँडा लाकुरी पार्क निर्माण	पर्यटन	३११५९	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	३,००
१९२	गाउँपालिकाको सभाहल व्यवस्थापन	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११६१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	५,००
१९३	विभिन्न प्रयोजनका DPR	योजना तर्जुमा र कार्यन्वयन	३११७२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	गाउँपालिका	१०,००
८०४४३५०५१०२ कर्मचारी कल्याण कोष						
१९४	कर्मचारी कल्याण कोष	मानब संशाधन विकास	२१२१४	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार - नगद	गाउँपालिका	२०,००
८०४४३५०५२०१ बिरुवा गाउँपालिकावडा नं.१						

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
१९५	पानी तथा बिजुली	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२१११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा १	८
१९६	संचार महसुल	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२११२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा १	२५
१९७	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा १	२५
१९८	सवारी साधन मर्मत खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१३	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा १	३०
१९९	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२२१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा १	३०
२००	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा १	७५
२०१	वडा समिति टोल संयोजक तथा वडा कर्मचारी सिकाई भ्रमण	मानब संशाधन विकास	२२५११	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा १	१,००
२०२	कृषि कार्यक्रम	कृषि	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा १	४,००
२०३	युवा तथा खेलकुद कार्यक्रम	युवा तथा खेलकुद	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा १	१,००
२०४	सामाजिक क्षेत्रमा विविध कार्यक्रम खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा १	१,००
२०५	विविध खर्च तथा अतिथि सत्कार खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२७११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा १	५७
२०६	कार्कीडाँडा थानीमाई मन्दिर निर्माण	भाषा तथा संस्कृति	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,००
२०७	भुजेल समाज भवन संरक्षण	भाषा तथा संस्कृति	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
२०८	भयरथान प्रतिक्षालय निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,००
२०९	जनजागृति आ.वि. भवन मर्मत	शिक्षा	३१११३	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,५०
२१०	आपको फेदबाट भिरकोट सिमाना सम्म गोरेटो बाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,००
२११	वडा भित्रका मोटरबाटो मर्मत तथा सरसफाई	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,५०
२१२	विरुवा बजार भुजेडाँडा जाने सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	५,००
२१३	श्रृजना आमा समुह भवन देखी गाउँ जाने ठाडो बाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,५०
२१४	१ नं. वडा भित्रका खानेपानी मर्मत तथा सरसफाई योजना	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,५०
२१५	कृष्णचोक देखि रण बहादुर श्रेष्ठ चोक सम्म पदमार्ग निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,५०
२१६	च्याङनास देखी भयरथान सम्म सडक बत्ती योजना	उर्जा	३११५९	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा १	१,००
२१७	तल्लो बजार म्याङखोला झो. पु. मर्मत तथा पदमार्ग	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,५०
२१८	नेवार सिं कृषि सडक ढल नियन्त्रण	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,००
२१९	बहाचौर भवन शौचालय निर्माण	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,००
२२०	भयरथान खोल्सी नियन्त्रण	विपद व्यवस्थापन	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,५०
२२१	मनखन्ने देखी तिलडाँडा जाने गोरेटो बाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्वयन स्थान	जम्मा
२२२	राधेश्याम आमा समूह शौचालय निर्माण	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,००
२२३	रिमालगाउँ पानीधारा देखी ठुलो काउरो जोड्ने गोरेटोबाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,००
२२४	विरुवा फाँट सिंचाई कुलो निर्माण	जलश्रोत तथा सिंचाई	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,५०
२२५	श्री ईन्द्रेणी युवा क्लब खेल मैदान निर्माण	युवा तथा खेलकुद	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा १	१,००
८०४४३५०५२०२ बिरुवा गाउँपालिकावडा नं.२						
२२६	पानी तथा बिजुली	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२१११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा २	६
२२७	संचार महसुल	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२११२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा २	२५
२२८	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा २	३५
२२९	सवारी साधन मर्मत खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१३	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा २	२५
२३०	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२२१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा २	२५
२३१	मौरी पर्वद्धन कार्यक्रम	कृषि	२२३१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा २	२,००
२३२	स्मारीका प्रकासन २ नं. वडा	भाषा तथा संस्कृति	२२३१३	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा २	१,००
२३३	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा २	८०
२३४	जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा टोल विकास संस्था सिकाई भ्रमण	मानब संशाधन विकास	२२५११	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा २	१,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
२३५	सामाजिक क्षेत्रमा विविध कार्यक्रम खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा २	१,००
२३६	विविध खर्च तथा अतिथि सत्कार खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२७११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा २	५४
२३७	गौखा सामुदायिक भवन निर्माण	भाषा तथा संस्कृति	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	४,००
२३८	२ नं. वडा भित्रका सडक मर्मत तथा सरसफाई	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	१,५०
२३९	अर्चले गावु आर्किकोट सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	४,००
२४०	अर्चले घडेरी गोरेटो बाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	१,००
२४१	आले बरकाली थर गोरेटो बाटो	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	२,००
२४२	तुलसिचौर चम्पाडाँडा गोरेटोबाटो	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	१,००
२४३	मोचावारी चुमकिला गोरेटोबाटो	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	२,००
२४४	रातोडाँडा गोरेटो बाटो	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	१,००
२४५	अर्चले भञ्याङ्ग ग्राउन्ड बाटो मर्मत	यातयात पूर्वाधार	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	१,००
२४६	आर्केकोट दुर्गा देवी मन्दिर संरक्षण	भाषा तथा संस्कृति	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	२,००
२४७	गोब्रेखोला प्रतिक्षालय निर्माण	भाषा तथा संस्कृति	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	१,५०
२४८	बेसारडाँडा बहुउदेश्यीय सामुदायिक भवन निर्माण	भाषा तथा संस्कृति	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	६,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
२४९	मद्धतकार्य आमा समूह भवन मर्मत	भाषा तथा संस्कृति	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	२,००
२५०	संगम युवा क्लब स्टेज निर्माण	युवा तथा खेलकुद	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा २	१,००
८०४४३५०५२०३ बिरुवा गाउँपालिकावडा नं.३						
२५१	पानी तथा बिजुली	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२१११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ३	७
२५२	संचार महसुल	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२११२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ३	२५
२५३	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ३	२६
२५४	सवारी साधन मर्मत खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१३	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ३	३०
२५५	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२२१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ३	३०
२५६	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ३	७७
२५७	युवा तथा महिला सचेतना कार्यक्रम	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ३	१,००
२५८	सामाजिक क्षेत्रमा विविध कार्यक्रम खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ३	१,००
२५९	विविध खर्च तथा अतिथि सत्कार खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२७११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ३	५५

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
२६०	नवदुर्गा सामुदायिक भवन निर्माण	भाषा तथा संस्कृति	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	१,००
२६१	माथिल्लो खाली ट्रष्ट निर्माण	भाषा तथा संस्कृति	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	३,००
२६२	फलफुल तरकारी बाली पर्वद्धन कार्यक्रम	कृषि	३११३१	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ३	२,००
२६३	बाखा पालन कार्यक्रम	पशुपन्छी विकास	३११३१	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ३	२,००
२६४	३ नं. वडा भित्रका मोटरबाटो सरसफाई	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	३,००
२६५	खाङराङ टोल भित्र पदमार्ग	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	२,००
२६६	खाली टोकराङ खाङराङ सिउदि आर्चाङ्वास राङभाङ सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	५,००
२६७	टोकराङ पदमार्ग निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	३,००
२६८	धम्पालीथर भंचुर थुम्मा मोटरबाटो स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	३,००
२६९	पुलामीथर पदमार्ग	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	२,००
२७०	खाली खानेपानी योजना	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	५,५०
२७१	तल्लो खाली टोल विकास संस्था ट्रष्ट भवन निर्माण	भाषा तथा संस्कृति	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	१,५०
२७२	राङभाङ सार्वजनिक शौचालय निर्माण	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	१,००
२७३	धोवादी भञ्याङ्ग आ. वि. रेलिङ्ग निर्माण	शिक्षा	३११६१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ३	१,००
८०४४३५०५२०४ बिरुवा गाउँपालिकावडा नं.४						

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
२७४	पानी तथा बिजुली	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२१११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ४	१२
२७५	संचार महसुल	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२११२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ४	२५
२७६	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ४	३०
२७७	एम्बुलेन्स मर्मत संभार	स्वास्थ्य	२२२१३	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,००
२७८	सवारी साधन मर्मत खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१३	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ४	३०
२७९	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२२१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ४	३५
२८०	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ४	७६
२८१	सामाजिक क्षेत्रमा विविध कार्यक्रम खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ४	१,००
२८२	विविध खर्च तथा अतिथि सत्कार खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२७११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ४	४२
२८३	दलित समाज भवन मर्मत खुदी	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,००
२८४	मिलन क्लव बहुउदेश्यीय भवन निर्माण	युवा तथा खेलकुद	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	३,००
२८५	ओरष्टे स्वस्थ्यचौकी व्यवस्थापन	स्वास्थ्य	३११२२	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
२८६	खुदी आ.वि.व्यवस्थापन	शिक्षा	३११२३	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,००
२८७	वडा कार्यालय व्यवस्थापन	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३११२३	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ४	१,००
२८८	४ नं. वडा भित्रका आन्तरीक मोटरबाटो सरसफाई	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	४,००
२८९	कोखे पोखरीडाडाँ देखी वेरुवासम्मको मोटरबाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,५०
२९०	कोटालेथर गोरेटोबाटो तथा प्रतिक्षालय निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,५०
२९१	खत्रीगाउँ तथा कोलामाथी गोरेटोबाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,५०
२९२	चिलाउने पेटारे मोटरबाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,००
२९३	देउरालीडाडाँ सडक तथा पहिरो नियन्त्रण	विपद व्यवस्थापन	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,००
२९४	पाखुरेडाडाँ मनकामना मन्दिर मोटरबाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,५०
२९५	पाट्ने औसेलुस्वारा सेरासाल्डाडाँ घोप्टे सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	५,००
२९६	भिरालोबारी जिमिरेखोला गोरेटोबाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,००
२९७	भोर्ले पोखरी चुलीडाडाँ गोरेटोबाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,५०
२९८	साउनेपानी गोरेटो बाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,००
२९९	घोप्टे राहालेखेत सिंचाई कुलो निर्माण	जलश्रोत तथा सिंचाई	३११५५	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,५०

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
३००	चुचेढुंगा जफती खानेपानी पधेरा निर्माण	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,००
३०१	जनप्रिय पिपलभञ्ज्याङ आ.वि. व्यवस्थापन	शिक्षा	३११५९	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ४	१,००
३०२	ठूलो पंधेरा पौवा निर्माण	भाषा तथा संस्कृति	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,००
३०३	शिवशक्ति आमा समुह भवन शौचालय निर्माण	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,००
३०४	सानावाङ खानेपानी पधेरा निर्माण	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	२,००
३०५	दिव्य प्रकाश मा.वि. व्यवस्थापन	शिक्षा	३११७१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,५०
३०६	भविष्य निर्माण मा.वि. व्यवस्थापन	शिक्षा	३११७१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ४	१,५०
८०४४३५०५२०५ बिरुवा गाउँपालिकावडा नं.५						
३०७	पानी तथा बिजुली	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२१११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ५	८
३०८	संचार महसुल	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२११२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ५	२७
३०९	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ५	२०
३१०	सवारी साधन मर्मत खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१३	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ५	३०
३११	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२२१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ५	३०

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
३१२	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ५	८०
३१३	सामाजिक क्षेत्रमा विविध कार्यक्रम खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ५	१,००
३१४	विविध खर्च तथा अतिथि सत्कार खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२७११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ५	५५
३१५	किचनास आ.वि.	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	२,००
३१६	लौसी प्रतिक्षालय निर्माण	भाषा तथा संस्कृति	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,००
३१७	किचनास स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य	३११२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ५	१,००
३१८	कृषि कार्यक्रम	कृषि	३११३१	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ५	१,५०
३१९	५ नं. वडा भित्रका सडकहरु मर्मत तथा सरसफाई	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	२,००
३२०	कोलार्थु माझथर पदमार्ग निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,००
३२१	गोपाले तारेपहरा पदमार्ग	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,५०
३२२	टारा दम्सिदि कृषि सडक तथा कुलो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,००
३२३	डाँडाघर काउले चेप्टेखोला मोटरबाटो संरक्षण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,००
३२४	डिहि पिपलडाली दहभित्र रिप पैरेनी मोटरबाटो मर्मत	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,५०
३२५	तल्लो चेप्टे मोटरबाटो स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,५०

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्वयन स्थान	जम्मा
३२६	दुखुई मोटरबाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,००
३२७	नागस्थान गहते पदमार्ग	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,००
३२८	भलडाँडा ग्रमिण सडक(तारापति चोक) मोटरबाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,५०
३२९	मुलाबारी टोल पदमार्ग	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,००
३३०	माथिल्लो चेप्टे अर्खले पदमार्ग	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,००
३३१	रहखोला मिलनचोक बगरिबोट सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	७,००
३३२	शान्तीडाँडा केरौटे मन्दिर मोटरबाटो	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,००
३३३	सिंखरसिंङ्ग पदमार्ग	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,००
३३४	तारेपहरा माथिल्लो चेप्टे खानेपानी योजना	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,५०
३३५	बुढाघर दासपाखा फापरडाँडा खानेपानी योजना	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,५०
३३६	रुक्सेपानी खानेपानी व्यवस्थापन	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,००
३३७	भोर्ले आमा समूह शौचालय निर्माण	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	१,००
३३८	देववाणि आ.वि.	शिक्षा	३११६१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ५	२,५०
८०४४३५०५२०६ बिरुवा गाउँपालिकावडा नं.६						
३३९	पानी तथा बिजुली	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२१११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ६	१०

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
३४०	संचार महसुल	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२११२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ६	२५
३४१	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ६	३०
३४२	सवारी साधन मर्मत खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१३	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ६	२५
३४३	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२२१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ६	३०
३४४	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ६	७०
३४५	इन्टरनेट सहितको चोक तथा उज्यालो बलेउ कार्यक्रम	उर्जा	२२५२२	गण्डकी प्रदेश - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	४,००
३४६	मौरी कार्यक्रम (५० प्रतिशत अनुदानमा घार वितरण)	कृषि	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ६	२,००
३४७	बालबालिका सचेतना कार्यक्रम	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ६	१,००
३४८	स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ६	१,००
३४९	सामाजिक क्षेत्रमा विविध कार्यक्रम खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ६	१,००
३५०	विविध खर्च तथा अतिथि सत्कार खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२७११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ६	६०
३५१	जुनेली आमा समुह भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	१,५०

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
३५२	सिर्जनशिल आमा समूह भवन निर्माण टार	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११३	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	१,५०
३५३	६ नं. वडा भित्रका मोटरबाटो मर्मत तथा सरसफाई	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	१,५०
३५४	अचाडिहि देखि स्वास्थ्य चौकी सडक निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	२,००
३५५	क्वादी स्याङ्दि सडक निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	१,५०
३५६	कोलडाँडा काडे ग्रामिण सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	१,००
३५७	गौरी घाट सडक निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	१,००
३५८	चिन्नेवास क्वादी ग्रामिण सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	२,५०
३५९	छत्रेआप ओत्राप ग्रामिण सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	१,००
३६०	भुवन ढल्के भिरजरा ग्रामिण सडक स्तरोनन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	५,००
३६१	ढाँडखेत सिंचाई योजना	जलश्रोत तथा सिंचाई	३११५५	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	१,००
३६२	माथिल्लो सेरा कुलो निर्माण	जलश्रोत तथा सिंचाई	३११५५	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	१,००
३६३	खानेपानी पाईप खरिद	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	१,५०
३६४	झमनडाँडा वासवारी खानेपानी निर्माण	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	१,५०
३६५	जनप्रिय मा.वि. घेराबार	शिक्षा	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	२,००

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
३६६	मनडाडा देखि ठुलेखेत गोरेटो बाटो निर्माण	पर्यटन	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	१,५०
३६७	राम्किथुम्की गोरेटोबाटो निर्माण	पर्यटन	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	१,००
३६८	लेवा आमा समुह भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	१,५०
३६९	वडा स्तरीय कृषि संकलन केन्द्र	कृषि	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ६	३,५०
८०४४३५०५२०७ बिरुवा गाउँपालिकावडा नं.७						
३७०	पानी तथा बिजुली	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२१११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ७	१०
३७१	संचार महसुल	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२११२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ७	२५
३७२	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ७	३५
३७३	सवारी साधन मर्मत खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१३	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ७	३०
३७४	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२२१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ७	२५
३७५	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ७	७५
३७६	कृषि कार्यक्रम	कृषि	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ७	२,००
३७७	शैक्षिक पर्वद्धन कार्यक्रम विरुवा ७	शिक्षा	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ७	२,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
३७८	सामाजिक क्षेत्रमा विविध कार्यक्रम खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ७	१,००
३७९	विविध खर्च तथा अतिथि सत्कार खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२७११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ७	५०
३८०	यादी समाज भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११२	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	२,००
३८१	गमडाँडा समाज भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	२,००
३८२	गोफादी ढाणापाखा ग्रामिण सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	५,००
३८३	वडा स्तरीय सडक मर्मत तथा सरसफाई	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	१,५०
३८४	सुरुङ्ग मोटरबाटो निर्माण	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	३,००
३८५	तल्लो बलेउ खानेपानी	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	३,००
३८६	कुमेरदुङ्ग शैचालय निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	२,००
३८७	कालिका समाज भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	३,००
३८८	खलडाँडा गोरेटो बाटो निर्माण	पर्यटन	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	१,५०
३८९	गहते दलित बस्ति भवन निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	३,००
३९०	गोफादी भयरथान संरक्षण	भाषा तथा संस्कृति	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	३,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
३९१	मनकामना सुनचौतारी प्रतिक्षालय	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	१,५०
३९२	सपाउदे प्रवेसद्धार निर्माण	पर्यटन	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ७	२,५०
८०४४३५०५२०८ बिरुवा गाउँपालिकावडा नं.८						
३९३	पानी तथा बिजुली	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२१११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ८	१०
३९४	संचार महसुल	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२११२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ८	२५
३९५	इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१२	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ८	३०
३९६	सवारी साधन मर्मत खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२१३	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ८	३०
३९७	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२२२१	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ८	३०
३९८	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२३१९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ८	७०
३९९	वडा कार्यालय व्यवस्थापन	भवन, आवास तथा सहरी विकास	२२३१९	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ८	१,२५
४००	युवा तथा खेलकुद कार्यक्रम	युवा तथा खेलकुद	२२५१२	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ८	१,२५
४०१	टोल विकास संस्था अभिमुखिकरण कार्यक्रम	भाषा तथा संस्कृति	२२५२२	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ८	६०
४०२	कृषि विउविजन वितरण (५० प्रतिशत अनुदान)	कृषि	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ८	१,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
४०३	वडा नं. ८ को स्वास्थ्य कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ८	१,००
४०४	विद्यालय पोषाक तथा शैक्षिक सामाग्री	शिक्षा	२२५२९	आन्तरिक श्रोत - नगद	विरुवा ८	१,००
४०५	सामाजिक क्षेत्रमा विविध कार्यक्रम खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२५२९	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ८	१,००
४०६	विविध खर्च तथा अतिथि सत्कार खर्च	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२२७११	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार - नगद	विरुवा ८	५५
४०७	स्यालडाँडा आमा समूह भवन मर्मत	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३१११३	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	१,००
४०८	८ नं. वडा भित्रका सडकहरुको मर्मत तथा सरसफाई	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	१,५०
४०९	आरुखर्क पाँउदीखोला ग्रामिण सडक	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	१,५०
४१०	घर्तीखोला बनौली ग्रामिण सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	२,००
४११	ढुडुङ्गा तर्ले कृषि सडक	कृषि	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	१,५०
४१२	देउराली बाहुनडाँडा कृषि सडक	कृषि	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	१,५०
४१३	स्यालडाँडा गैरीस्वारा कुशुमभञ्याङ्ग ग्रामिण सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	५,००
४१४	कालठुट्टा सिंचाई कुलो निर्माण	जलश्रोत तथा सिंचाई	३११५५	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	१,००
४१५	घर्तीखोला खानेपानी धारा निर्माण	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	१,००
४१६	तर्ले बाहुन गाउँ खानेपानी मर्मत	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	१,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
४१७	लाटापिपल खानेपानी टंकी निर्माण	खानेपानी तथा सरसफाई	३११५६	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	१,७०
४१८	कुसुन्दे शिव मन्दिर निर्माण	भाषा तथा संस्कृति	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	२,००
४१९	पानधारा आ.वि. पूर्वाधार	शिक्षा	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	१,००
४२०	बोक्सीडाँडा पदमार्ग	पर्यटन	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	१,००
४२१	भुरुङ्ग चौकी मा. वि. पूर्वाधार निर्माण	शिक्षा	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	२,००
४२२	मिलन आमा समूह भवन पेल्का शैचालय निर्माण	भाषा तथा संस्कृति	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	२,००
४२३	वडा कार्यालय देखी ललाङ्ग पदमार्ग	पर्यटन	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	२,५०
४२४	सिमलडाँडा सामुदायिक भवन वाल निर्माण	भवन, आवास तथा सहरी विकास	३११५९	नेपाल सरकार - समानिकरण अनुदान	विरुवा ८	१,७०
८०४४३५०५५११ संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (शसर्त अनुदान)						
४२५	आधारभूत तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीहरु समेत)	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१०,८०,२०
४२६	आधारमुत तह कक्षा (६-८) मा अंग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	४,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
४२७	आधारमुत तह कक्षा (६-८) मा अंग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	३,००
४२८	आधारमुत तह कक्षा (६-८) मा अंग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१६,०७
४२९	एक पालिका एक भेटेरिनरी डाक्टर	पशुपन्छी विकास	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	५,२५
४३०	कृषि तथा पशु सेवाका एक गाँउ एक प्राविधिकहरुको तलव भत्ता	पशुपन्छी विकास	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	५,१६
४३१	कृषि स्नातक करार	कृषि	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	५,२५
४३२	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमको लागि सामाजिक परिचालकको पारिश्रमिक	गरिबी निवारण	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	विरुवा ४	१,९५
४३३	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	१५,००
४३४	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	१२,००
४३५	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	७७,७२

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
४३६	प्राविधिक सहायकको तलव	श्रम तथा रोजगारी	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	५,००
४३७	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अंग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१२,३४
४३८	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अंग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	२,००
४३९	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अंग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	३,००
४४०	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारी,प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	शिक्षा	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	४,०६,७४
४४१	रोजगार संयोजकको तलव	श्रम तथा रोजगारी	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	५,६८
४४२	रोजगार सहायकको तलब	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	५,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्वयन स्थान	जम्मा
४४३	स्थानीय तहका MIS Operator को लागत साझेदारी अन्तर्गत संघीय सरकारले व्यहोर्ने ७ महिनाको पारिश्रमिक बापतको रकम (बाँकी ६ महिनाको सम्बन्धित स्थानीय तहले व्यहोर्ने)	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	२,४४
४४४	स्थानीय तहका फिल्ड सहायकको लागत साझेदारी अन्तर्गत संघीय सरकारले व्यहोर्ने ७ महिनाको पारिश्रमिक बापतको रकम (बाँकी ६ महिनाको सम्बन्धित स्थानीय तहले व्यहोर्ने)	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	२,३१
४४५	स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य चौकी, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, अस्पताल तथा आयुर्वेद औषधालयहरुमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीहरुको स्वीकृत दरवन्दी अनुसारको तलव, महगी भत्ता र पोषाक भत्ता	स्वास्थ्य	२११११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	२,५४,००
४४६	एम.आई.एस.अपरेटर र फिल्ड सहायक पोशाक भत्ता	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२११२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	२०
४४७	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमका सामाजिक परिचालको पोशाक खर्च	गरिबी निवारण	२११२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	विरुवा ४	१०
४४८	प्राविधिक सहायकको पोसाक	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२११२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१०
४४९	राष्ट्रिय महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम (पोसाक प्रोत्साहन र यातायात खर्च)	स्वास्थ्य	२११२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१०,१२
४५०	रोजगार संयोजकको पोसाक	श्रम तथा रोजगारी	२११२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१०

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
४५१	रोजगार सहायकको पोशाक भत्ता	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२११२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१०
४५२	नियमित तथ्याङ्कको गुणस्तर वृद्धिका लागि स्वास्थ्य संस्थाहरूको मासिक बैठक, डाटा भेरिफिकेशन तथा भ्यालिडेशन एवम् अर्धबार्षिक र बार्षिक समिक्षा	स्वास्थ्य	२११३९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	२,३०
४५३	आधारभूत प्रयोगशाला कार्यक्रम	पशुपन्छी विकास	२२२२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	४,००
४५४	कार्यस्थल सुरक्षा सामाग्री	श्रम तथा रोजगारी	२२३१९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	१,००
४५५	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमको लागि सामाजिक परिचालकको मसलन्द खर्च	गरिबी निवारण	२२३१९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	विरुवा ४	१०
४५६	रोजगार सेवा केन्द्रको लागी मसलन्द खर्च	श्रम तथा रोजगारी	२२३१९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	१,००
४५७	अति गरिब परिवारहरुको लागि कम्तिमा १० जनाको लागि हुने गरी साझा सुविधा केन्द्रको स्थापना।	उद्योग	२२५२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	५,००
४५८	आ.व. २०८१/८२ मा नँया बाखा पकेट विकास कार्यक्रम संचालन	पशुपन्छी विकास	२२५२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१५,००
४५९	रोजगारी सृजना (नेपाल सरकार)	श्रम तथा रोजगारी	२२५२१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१०,२२
४६०	IMNCI को सचेतनात्मक कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
४६१	आकस्मिक अवस्थामा औसधि एवं ल्याब सामाग्री ढुवानी, रेकर्डिङ तथा रिपोर्टिङका लागि फर्म फरमेट छपाइ, ई-टि.बि रजिस्टरअध्यावधिक, विश्व क्षयरोग दिवस सम्बन्धी कार्यक्रम, स्थलगत अनुशिक्षण तथा सुपरिवेक्षण, क्षयरोगका कार्यक्रमको अर्ध बार्षिक समिक्षा तथा कोहर्ट विश्	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१,२५
४६२	एच.पी.भी. खोप अभियान तथा नियमित खोपमा शुरुवात को लागि कार्यक्रम संचालन तथा ब्यबस्थापन (स्वास्थ्यकर्मीको तालिम, महिला स्वास्थ्यस्वयंमसेविका/ स्वयंसेवक को अभिमुखीकरण, विद्यालय शिक्षक को वैठक र पालिका तथा वडा खोप समन्वय समितिको वैठक) खर्च	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	२,७७
४६३	कम्युनिटि डट्स कार्यक्रम कार्यक्रम संचालन, र महानगर, उपमहानगर तथा नगरपालिकाका स्वास्थ्यकर्मिहरू लाइ क्षयरोग मोडुलर तालिम	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१२
४६४	कृषि, पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्याकं अध्यावधिक कार्यक्रम	कृषि	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	६०
४६५	किसान सूचीकरण कार्यक्रम	कृषि	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	२,००

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
४६६	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम लागु भएका स्थानीय तहमा कार्यक्रम सञ्चालन खर्च	गरिबी निवारण	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	विरुवा ४	२,००
४६७	गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७७ बमोजिम उद्यमीको स्तरोन्नती (आवश्यकता पहिचानका आधारमा पुनर्ताजगी र एडभान्स सीप विकास तालिम कार्यक्रम)	उद्योग	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	२,४०
४६८	गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७७ बमोजिम लघु उद्यम विकास मोडेलमा नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना गर्ने	उद्योग	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	९,२०
४६९	जुनोटिक रोगहरू, AMR सम्बन्धि पैरवी तथा अभिमूखिकरण कार्यक्रम,AMR Day,Rabies Day	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	२०
४७०	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	४,००
४७१	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	५,००
४७२	प्रजनन् रुग्णता स्वास्थ्य सेवा	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	५७

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
४७३	पोषण कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	४,३२
४७४	पोषणमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धन	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [युरोपियन युनियन - नगद अनुदान (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	३,००
४७५	रेबिज नियन्त्रण कार्यक्रम	पशुपन्छी विकास	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	८०
४७६	रोजगारी सृजना (आई.डि.ए.)	श्रम तथा रोजगारी	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	२०
४७७	रोजगारीमा खटिनु पूर्व अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	४०
४७८	विपद्का समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि सिकाइ आपुरण तथा द्रुत सिकाइ योजना (ReAL) कार्यान्वयन	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	१,००
४७९	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	३,००
४८०	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	१,००

क.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
४८१	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	१,००
४८२	शैक्षिक सुशासनका लागि सस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	६,९६
४८३	शैक्षिक सुशासनका लागि सस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	१,००
४८४	शैक्षिक सुशासनका लागि सस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	२,००
४८५	स्थानिय तह तर्फ मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा, गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा, रक्तसंचार, न्यानो झोला, सुरक्षित निशुल्क गर्भपतन र नवजात शिशुको निशुल्क उपचार कार्यक्रम	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	५,८८
४८६	स्थानीय तहको रोजगार रणनीति तर्जुमा/ अध्यावधिक/ कार्यान्वयन तथा आन्तरीक रोजगारी प्रवर्द्धन अभियान सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन	श्रम तथा रोजगारी	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	१,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
४८७	समुदायलाई क्षयरोग सम्बन्धी अभिमुखिकरण एवम् घरदैलो क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम। क्षयरोगका जोखिम समुह तथा स्वास्थ सेवाको पहुच कम भएका समुदायमा सकृय क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम। घरपरिवारका सदस्यहरूको सम्पर्क परिक्षण, एवं पाँच वर्ष मुनिका बालबालिमा क्षयरोग रो	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	८९
४८८	स्वास्थ्य चौकी (आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र) को न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम (अभिमुखीकरण, समिक्षा, फलो अप , अनुगमन तथा सुदृधिकरण समेत)	स्वास्थ्य	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१,२६
४८९	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड ब्यवस्थापन	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	१,००
४९०	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड ब्यवस्थापन	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	४,५७
४९१	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रबृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	शिक्षा	२२५२२	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	२,७१
४९२	इपिडेमियोलोजिकल रिपोर्टिङ्ग	पशुपन्छी विकास	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१२
४९३	कृत्रिम गर्भाधान मिसन कार्यक्रम	पशुपन्छी विकास	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१,३०

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
४९४	किशोरकिशोरी स्वास्थ्य सेवा	स्वास्थ्य	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	८४
४९५	तरकारी खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम	कृषि	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	५,००
४९६	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	शिक्षा	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	२२,७३
४९७	परिवार योजना सेवा	स्वास्थ्य	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	७०
४९८	बिश्व रक्तचाप दिवस तथा आत्महत्या न्यूनीकरण दिवस मनाउने	स्वास्थ्य	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	२०
४९९	रोजगार संवाद मञ्चको सञ्चालन	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	३०
५००	रोजगारी सृजना (आई.डि.ए.)	श्रम तथा रोजगारी	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	२७,००
५०१	विपद्का समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि सिकाइ आपुरण तथा द्रुत सिकाइ योजना (ReAL) कार्यान्वयन	शिक्षा	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	१,००
५०२	विपद्का समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि सिकाइ आपुरण तथा द्रुत सिकाइ योजना (ReAL) कार्यान्वयन	शिक्षा	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	६,००
५०३	विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिकालागि छनौट भएका (कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत) विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	शिक्षा	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१,५५

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
५०४	श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियान सम्बन्धी क्रियाकलाप संचालन	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [आई डि ए - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	१,००
५०५	स्थानिय तह मार्फत मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम सन्चालन	स्वास्थ्य	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	११,७६
५०६	स्थानीय तहको साझेदारीमा नियमित खोप सुदृढीकरण, पूर्ण खोप सुनिश्चतता र दीगोपनाका लागि स्वास्थ्यकर्मिबाट वडामा घरधुरी सर्वेक्षण, पालिकाबाट वडा भेरिफिकेसन, अनुगमन तथा प्रमाणीकरणको सुपरिवेक्षण तथा व्यवस्थापन खर्च	स्वास्थ्य	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	३,६४
५०७	सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा बृद्धि गर्नका लागि कम्तिमा ५ जनाको समुहमा प्रबिधि हस्तान्तरण	उद्योग	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१,४०
५०८	स्वीकृत कार्यविधि बमोजिम स्थानीय तहहरुबाट WASH Plan बनाउने कार्य	खानेपानी तथा सरसफाई	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	२,००
५०९	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड ब्यवस्थापन	शिक्षा	२२५२९	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	१,००
५१०	सञ्चालित रोजगार आयोजनाहरुको अनुगमन/निरिक्षण	श्रम तथा रोजगारी	२२६११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	४६
५११	अन्य विविध खर्च (चिया, पानि लगायत अन्य विविध)	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२२७११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	२४

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
५१२	CTEVT को मापदण्डबमोजिम सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षा सञ्चालन अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	७,००
५१३	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ समाग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाइ अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	४,००
५१४	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ समाग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाइ अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१६,०४
५१५	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ समाग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाइ अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	३,००
५१६	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	४,००
५१७	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१५,७०
५१८	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	३,००
५१९	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	८,५०

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्वयन स्थान	जम्मा
५२०	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	२,००
५२१	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	१,००
५२२	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान (स्थानीय विषय/मातृभाषाको समेत)	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना अनुदान (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	२,००
५२३	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान (स्थानीय विषय/मातृभाषाको समेत)	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु [एस.इ.एस.पी. - सोधभर्ना हुने ऋण (बैदेशिक)]	गाउँपालिका	३,००
५२४	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान (स्थानीय विषय/मातृभाषाको समेत)	शिक्षा	२५३११	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	११,१५
५२५	आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको लागि औषधि खरिद	स्वास्थ्य	२७२१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	१०,९३
५२६	महामरी/आकास्मिक रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	पशुपन्छी विकास	२७२१३	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान चालु	गाउँपालिका	८०
५२७	बस्तारा खोला सुटाहा घाट झो.पु, बाकेडाडां फेदि पाडि खोला झो.पु, राना टारि ज्याग्दि खोला झो.पु	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान पुँजीगत [आन्तरिक ऋण - नगद (आन्तरिक ऋण)]	गाउँपालिका	१०,००

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	उप क्षेत्र	खर्च शीर्षक	स्रोत	कार्यान्यवन स्थान	जम्मा
५२८	स्याङ्गजा जिल्ला विरुवा गा.पा. वडा नं. १ ढाटेटारी जाने सडक स्तरोन्नति	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - शसर्त अनुदान पुंजीगत [आन्तरिक ऋण - नगद (आन्तरिक ऋण)]	विरुवा १	५०,००
८०४४३५०५५१२ संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (विषेश अनुदान)						
५२९	वास्तारखोला,मेमखोला, ज्यागदीखोला नदी नियन्त्रण	विपद व्यवस्थापन	३११५४	नेपाल सरकार - विषेश अनुदान पुँजीगत [आन्तरिक ऋण - नगद (आन्तरिक ऋण)]	गाउँपालिका	१,५०,००
५३०	राङ्गभाङ्ग स्ववास्थ्य चौकी भवन निर्माण विरुवा-३	स्वास्थ्य	३११५९	नेपाल सरकार - विषेश अनुदान पुँजीगत [आन्तरिक ऋण - नगद (आन्तरिक ऋण)]	विरुवा ३	१,१०,००
८०४४३५०५५१३ संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम(समपुरक अनुदान)						
५३१	बेलघारी मेथाभुरुङ्ग सपाउदे सडक स्तरोन्नती	यातयात पूर्वाधार	३११५१	नेपाल सरकार - समपुरक अनुदान पुँजीगत [आन्तरिक ऋण - नगद (आन्तरिक ऋण)]	विरुवा १, ८ र ७	७५,००
८०४४३५०५५२२ प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (विषेश अनुदान)						
५३२	दस्मिदी सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई भवन निर्माण	स्वास्थ्य	३१११२	गण्डकी प्रदेश - विषेश अनुदान पुँजीगत	विरुवा ५	१७,००
५३३	लेवा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई भवन निर्माण	स्वास्थ्य	३१११२	गण्डकी प्रदेश - विषेश अनुदान पुँजीगत	विरुवा ६	१३,००
कुल जम्मा						४९,४६,४७

संघ तथा प्रदेशमा सिफारिस गर्ने योजनाहरु :

गाउँसभाको १५ औं अधिवेशनको (प्रथम) बैठकका प्रस्तावहरु (मिति : २०८१/०३/०७)

१. आ.ब. २०८१/८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममाथी छलफल सम्बन्धमा ।

विरुवा गाउँपालिका गाउँसभाको १५औं अधिवेशनको पहिलो बैठकका निर्णयहरु (२०८१/०३/७)

१. विरुवा गाउँपालिका अध्यक्षद्धारा गाउँसभामा प्रस्तुत संलग्न बमोजिम आ.ब. २०८१/८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम सर्वसम्मतीले स्वीकृत गरियो ।

गाउँसभाको १५ औं अधिवेशनको (दोस्रो) बैठकका प्रस्तावहरु (२०८१/०३/१०)

१. विरुवा गाउँपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना २०८१/८२-२०८३/८४ माथी छलफल सम्बन्धमा।
२. आर्थिक विधेयक, २०८१ माथी छलफल ।
३. विनियोजन विधेयक, २०८१ माथी छलफल ।
४. आ.ब. २०८१/८२ को आय व्यय विवरण (बजेट) कार्यक्रम तथा योजना छलफल ।
५. आ.व. २०८०/८१ मा कार्यान्वयन भई भुक्तानी हुन नसकेका योजना तथा कार्यक्रमहरुको दायित्व भुक्तानी सम्बन्धमा ।
६. बजेट स्रोत परिवर्तन (स्रोतान्तर तथा रकमान्तर) सम्बन्धमा
७. गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट गरिएका नीतिगत एवं अन्य निर्णयहरुलाई अनुमोदन गर्ने ।
८. यस गाउँसभाबाट अन्यथा निर्णय भएदेखी बाहेक विगतका गाउँ सभाका निर्णयहरुलाई निरन्तरता दिने।
९. संलग्न विवरण अनुसारका कार्यक्रम तथा योजनाहरु संचालन तथा निर्माणका लागि प्रदेश सरकार तथा संघीय सरकारमा अनुरोध गर्ने ।
१०. गाउँ सभाबाट स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयन गर्ने र खर्च गर्ने अख्तियारी गाउँ कार्यपालिका लाई प्रदान गर्ने ।
११. विरुवा गाउँपालिकाको आ.ब. २०७९/८० को अन्तिम लेखा परिक्षणको प्रतिवेदन माथी छलफल सम्बन्धमा ।
१२. आगामी वर्षका लागि तयार गरिएका योजना तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनमा आईपर्ने बाधा अडकाउ फुकाउनको लागि गाउँ कार्यपालिकालाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने ।
१३. एक गाउँ एक पशु प्राविधिक, एम आई.एस अपरेटर र फिल्ड सहायकको पारिश्रमिक नियमानुसार साझेदारी गर्ने ।
१४. धन्यवाद प्रस्ताव सम्बन्धमा।

गाउँसभाको १५औं अधिवेशनको दोस्रो बैठकका निर्णयहरु (२०८१/०३/१०)

१. विरुवा गाउँपालिकाको त्रिवर्षिय मध्यमकालीन खर्च संरचना २०८१/८२-२०८३/८४ स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो।

२. गाउँकार्यपालिकाबाट गाउँसभासमक्ष पेश भएको आर्थिक विधेयक, २०८१ स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो ।

३. गाउँकार्यपालिकाबाट गाउँसभासमक्ष पेश भएको विनियोजन विधेयक, २०८१ स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो ।

४. विरुवा गाउँपालिका उपाध्यक्षद्धारा गाउँसभामा प्रस्तुत संलग्न बमोजिम आ.ब. २०८१/८२ को आय व्यय विवरण सहितको बजेट, योजना तथा कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो ।

५. विरुवा गाउँपालिकाको चालु आ.ब. २०८०/८१ मा नियमानुसार सम्झौता भई कार्यान्वयन भएका तर संघिय सरकारबाट प्राप्त हुनुपर्ने तोकिएअनुरुपको संघिय र प्रदेश वित्तिय समानीकरण अनुदान प्राप्त नभएका कारण भुक्तानी हुन नसकेका तपसिल योजना तथा कार्यक्रमहरुको दायित्व भुक्तानी बाँकी रहने अवस्था रहेकोमा चालु आ.व. २०८०/८१ मा उक्त रकम प्राप्त भएमा उल्लेखित योजनाहरुको चालु आ.व. मै भुक्तानी गर्ने अन्यथा आगामी आ.व.मा भुक्तानी गर्नेगरी आवश्यक बजेटसहित दायित्व भुक्तानी सार्ने निर्णय गरियो।

तपसिल :

क्र.स.	योजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित बजेट रकम रु	भुक्तानी गर्नु पर्ने दायित्व रकम रु	भुक्तानी गर्नुपर्ने उपभोक्ता समिति/निर्माण व्यवासायी/संघ संस्था	कै.
१	८ नं. वडा कार्यालय घेराबार	८	१५०००००	१००००००	पञ्चमुल निर्माण सेवा	
२	वि.पि. स्मृति भवन निर्माण	५	३०००००	२८२४२२	वि.पि. स्मृति भवन निर्माण उ.स.	
३	सपाउदे क्होईवो शौचालय निर्माण	७	३०००००	२८५८४५	सपाउदे क्होईवो शौचालय निर्माण उ.स.	
४	४ नं. वडा कार्यालय घेराबार	४	३०००००	३०००००	अफजल निर्माण सेवा	
५	भिरकोट स्वास्थ्य चौकी भवन मर्मत	८	५०००००	५०००००	पञ्चमुल निर्माण सेवा	
६	किचनास स्वास्थ्य चौकी भवन संरक्षण	५	३०००००	३०००००	अफजल निर्माण सेवा	
७	सुरुङ्ग क्वादी चिन्नेवास सडक	६	३४०००००	२५०००००	आधिखोला इन्जिनियरिङ्ग एण्ड कन्ट्रक्सन प्रा. लि	
८	भञ्याङ्ग झाक्रिडाँडा सडक स्तरोन्नती	४	३०००००	२९१०००	भञ्याङ्ग झाक्रिडाँडा सडक स्तरोन्नती उ.स.	
९	जुरेडुङ्गा सिंचाई योजना	५	३०००००	२४७८४६	जुरेडुङ्गा सिंचाई योजना उ.स.	

क्र.स.	योजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित बजेट रकम रु	भुक्तानी गर्नु पर्ने दायित्व रकम रु	भुक्तानी गर्नुपर्ने उपभोक्ता समिति/निर्माण व्यवसायी/संघ संस्था	कै.
१०	कब्र स्थान निर्माण	८	३०००००	२८८०००	कब्र स्थान निर्माण उ.स.	
११	ठूलो भोर्ले सडक व्यवस्थान	४	३०००००	२८७०००	ठूलो भोर्ले सडक व्यवस्थान उ.स.	
१२	भविष्य निर्माण मा. वि. खेल मैदान निर्माण	४	३०००००	१८९०००	भविष्य निर्माण मा. वि.	
१३	हेग डाँडा शिव मन्दिर निर्माण	१	१०००००	९६०००	हेग डाँडा शिव मन्दिर निर्माण उ.स.	
१४	बराहजनश्रम मा.वि. सिंढि निर्माण	३	१०००००	९७०००	बराहजनश्रम मा.वि	
१५	खाङराङ्ग टोल भित्र पदमार्ग	३	३०००००	२९१०००	खाङराङ्ग टोल भित्र पदमार्ग उ.स	
१६	खाली खानेपानी योजना	३	२०००००	१८३०००	खाली खानेपानी योजना उ.स	
१७	पुष्पलाल स्मृती भवन	५	३०००००	२८५०००	पुष्पलाल स्मृती भवन उ.स.	
१८	कृष्ण वाचनालय भवन व्यवस्थापन र शौचालय	५	१५००००	१४०५००	कृष्ण वाचनालय भवन व्यवस्थापन र शौचालय उ.स.	
१९	न्यू जनजागृती आमा समूह भवन व्यवस्थापन	५	१०००००	९७०००	न्यू जनजागृती आमा समूह भवन व्यवस्थापन उ.स.	
२०	कमलोटे ढाड सिंचाई योजना	५	१०००००	९०५००	कमलोटे ढाड सिंचाई योजना उ.स.	
२१	पैरनी उखुवारी खानेपानी योजना	५	२०००००	१९२०००	पैरनी उखुवारी खानेपानी योजना उ.स.	
२२	गोपाले तारेपहरा माथिल्लो चेप्टे खानेपानी योजना	५	२५००००	२१६०००	गोपाले तारेपहरा माथिल्लो चेप्टे खानेपानी योजना उ.स.	
२३	ठूलो गाउँ आमा समूह शौचालय निर्माण	६	१०००००	९१५००	ठूलो गाउँ आमा समूह शौचालय निर्माण उ.स.	
२४	छत्रेआप ओत्राप ग्रामिण सडक	६	१५००००	१४२१००	छत्रेआप ओत्राप ग्रामिण सडक उ.स.	
२५	गैरीघाट मोटरबाटो निर्माण	६	१०००००	९१०००	गैरीघाट मोटरबाटो निर्माण उ.स.	

क्र.स.	योजनाको नाम	वडा नं.	विनियोजित बजेट रकम रु	भुक्तानी गर्नु पर्ने दायित्व रकम रु	भुक्तानी गर्नुपर्ने उपभोक्ता समिति/निर्माण व्यवसायी/संघ संस्था	कै.
२६	झाक्रिथान ठूलो खेत तल्लो पिपलटारी कुलो मर्मत	६	१५००००	११००००	झाक्रिथान ठूलो खेत तल्लो पिपलटारी कुलो मर्मत उ.स.	
२७	मनकामना खेल मैदान निर्माण	७	१७५०००	१६०५००	मनकामना खेल मैदान निर्माण उ.स.	
२८	तल्लो बलेउ सडक स्तरोन्नती	७	२०००००	१९२०००	तल्लो बलेउ सडक स्तरोन्नती उ.स.	
२९	अर्चले कृषि सडक	७	१०५०००	१०१०००	अर्चले कृषि सडक उ.स.	
३०	सपाउदे स्रिक्रि थान संरक्षण	७	२०००००	१९१०००	सपाउदे स्रिक्रि थान संरक्षण उ.स.	
३१	भासे पोखरी चिहानडाँडा कृषि सडक	८	१०००००	५४०००	भासे पोखरी चिहानडाँडा कृषि सडक उ.स.	
३२	कमेरा गैडा पहिरो नियन्त्रण	५	२०००००	१९२०००	कमेरा गैडा पहिरो नियन्त्रण उ.स.	
३३	विरुवा खाली सडक	३	५००००००	४०९६९६	लाखे विल्डर्स नेपाल प्रा.ली.	
३४	भञ्याङ्ग बाँहु सडक स्तरोन्नती नँया	४	२५०००००	१३९०००	सूर्य सङ्कल्प इन्जिनियर्स एन्ड कन्ट्रक्सन प्रा.ली.	
३५	गोपाले कल्भर्ट निर्माण	५	२५०००००	१९०००००	रुप निर्माण सेवा	
जम्मा			**२१३८००००**	**११९३२९०९**		

६. प्रदेश समानीकरण अनुदान प्राप्त नहुने देखीएकोले कार्यान्वयन भई भुक्तानी बाँकी रहेका तपसिलका योजना तथा कार्यक्रमको संघीय समानीकरण अनुदान प्राप्त भएमा बजेट स्रोत परिवर्तन (स्रोतान्तर) तथा बजेट रकम परिवर्तन (रकमान्तर) गरि यसै आ. व. मा भुक्तानीको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्न अनुमति प्रदान गर्ने निर्णय गरियो ।

तपसिल :

क्र.स.	योजनाको नाम	विनियोजित बजेट	हालको स्रोत	परिवर्तित स्रोत	कै.
१	३ नं. वडा कार्यालय भवन निर्माण तथा जग्गा व्यवस्थापन	१५०००००	संघीय समिकरण अनुदान-१५०००००	१. गण्डकी प्रदेश समानिकरण अनुदान -१५००००	स्रोत परिवर्तन

क्र.स.	योजनाको नाम	विनियोजित बजेट	हालको स्रोत	परिवर्तित स्रोत	कै.
२	ज्यागदी अस्पताल चिन्नेवास भवन निर्माण क्रमागत	३६०००००	संघीय समानिकरण अनुदान-१६७५०००	१. गण्डकी प्रदेश समानिकरण अनुदान-९००००	स्रोत परिवर्तन र रकम घटाईएको
			आन्तरीक स्रोत-१९२५०००	२. संघीय समानिकरण अनुदान-११७५०००	
				३ आन्तरीक स्रोत -९००००	
३	भविष्य निर्माण मा. वि. खेल मैदान निर्माण	३०००००	गण्डकी प्रदेश समानिकरण अनुदान-३०००००	१. गण्डकी प्रदेश समानिकरण अनुदान-११००००	स्रोत परिवर्तन
				२. संघीय समानिकरण अनुदान-१९००००	
४	कब्र स्थान निर्माण	३०००००	गण्डकी प्रदेश समानिकरण अनुदान-३०००००	१. संघीय समानिकरण अनुदान-३०००००	स्रोत परिवर्तन
५	जुरेढुङ्गा सिंचाई योजना	३०००००	गण्डकी प्रदेश समानिकरण अनुदान-३०००००	१. संघीय समानिकरण अनुदान-३०००००	स्रोत परिवर्तन
६	किचनास स्वास्थ्य चौकी भवन संरक्षण	३०००००	गण्डकी प्रदेश समानिकरण अनुदान-३०००००	१. संघीय समानिकरण अनुदान-३०००००	स्रोत परिवर्तन
७	भिरकोट स्वास्थ्य चौकी भवन मर्मत	५०००००	गण्डकी प्रदेश समानिकरण अनुदान-५०००००	१. संघीय समानिकरण अनुदान-५०००००	स्रोत परिवर्तन
८	विरुवा खाली सडक	४१००००	०	१. संघीय समानीकरण अनुदान-४१००००	रकम थप

७. विरुवा गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट गरिएका नीतिगत एवं अन्य निर्णयहरुलाई अनुमोदन गरियो ।

८. यस गाउँसभाबाट अन्यथा निर्णय भएदेखी बाहेक विगतका गाउँ सभाका निर्णयहरुलाई निरन्तरता दिने निर्णय गरियो ।

९. संलग्न विवरण अनुसारका कार्यक्रम तथा योजनाहरु संचालन तथा निर्माणका लागि प्रदेश सरकार तथा संघीय सरकारमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

१०. गाउँ सभाबाट स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयन गर्ने अख्तियारी गाउँ कार्यपालिका लाई प्रदान गर्ने निर्णय गरियो ।

११. विरुवा गाउँपालिकाको आ.ब. २०७९/८० को अन्तिम लेखा परिक्षणको प्रतिवेदन माथी छलफल गरियो र सो सम्बन्धमा प्रतिवेदनले औल्याईएका बेरुजुहरु फछ्यौंट गर्न गाउँ कार्यपालिकालाई निर्देशन दिने निर्णय गरियो ।

१२. आगामी वर्षका लागि तयार गरिएका योजना तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनमा आईपर्ने बाधा अडकाउ फुकाउनको लागि गाउँ कार्यपालिकालाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरियो ।

१३. विरुवा गाउँपालिका अन्तर्गत कार्यरत एक गाउँ एक पशु प्राविधिक, एम आई.एस अपरेटर र फिल्ड सहायक लगायत संघ तथा प्रदेशका विभिन्न कार्यक्रम तथा परियोजना अन्तर्गत विरुवा गाउँपालिकामा कार्यरत रहने कर्मचारीको पारिश्रमिकमा नियमानुसार साझेदारी गर्नु पर्ने रकम गाउँपालिकाबाट साझेदारी गर्ने निर्णय गरियो ।

१४. विरुवा गाउँपालिकाको गाउँसभाको १५ औं अधिवेशनमा सक्रिय सहभागिता जनाई नीति, कार्यक्रम तथा बजेटलाई थप प्रभावकारी बनाउन सहयोग गर्नुहुने गाउँसभा सदस्यहरु, नीति, कार्यक्रम तथा बजेट निर्माण कार्यमा खटिने कर्मचारीहरु र प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष रुपमा अमुल्य सुझाबहरु प्रदान गर्ने सम्पूर्णमा धन्यवाद ज्ञापन गरियो।

विरुवा गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

विरुवा गा.पा.१, स्याङ्जा

जनप्रतिनिधीहरुको विवरण

क्र.स.	जनप्रतिनिधिको नाम थर	पद	वडा	कार्यालयको मोवाइल नं	व्यक्तिगत मोवाइल नं.	कै
१	सुर्य बहादुर कुँवर	अध्यक्ष		९८५६०६७५५५	९८४६२६६६२८	
२	भगवती शर्मा	उपाध्यक्ष		९८५६०६७५६५	९८४५५५५१६६	
३	राजेन्द्र कुमार के सी	वडा अध्यक्ष	१	९८५६०६७५०१	९८४६३३६४६४	
४	नोम बहादुर गुरुङ्	वडा अध्यक्ष	२	९८५६०६७५१२	९८४६०७७२९६	
५	मनु कुमारी राना	वडा अध्यक्ष	३	९८५६०६७५०३	९८०६५६८५२२	
६	मुक्त बहादुर गुरुङ	वडा अध्यक्ष	४	९८५६०६७५०४	९८४९५३८७४९	
७	ङन बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	५	९८५६०६७५०५	९८२९१६१३२२	
८	कृष्ण बहादुर क्षेत्री	वडा अध्यक्ष	६	९८५६०६७५०६	९८१८०९३८०१	
९	मेखराज गुरुङ	वडा अध्यक्ष	७	९८५६०६७५०७	९८५६०८१५५८	
१०	नविन कुमार आले	वडा अध्यक्ष	८	९८५६०६७५०८	९८४६२०३१०६	
११	कोपिला वि क	कार्यपालिका सदस्य			९८०६६०९९८४	
१२	पाल सिंङ वि क	कार्यपालिका सदस्य			९८४६५३९८५५	
१३	पूर्ण बहादुर अधिकारी	वडा सदस्य	१		९८१९१६५५७७	
१४	दिपेन्द्र कार्की	वडा सदस्य	१		९८१३५०१०७८	
१५	कुसुम देवी शर्मा श्रेष्ठ	वडा सदस्य, का.पा. सदस्य	१		९८२९१५६७६१	
१६	पार्वती वि क	वडा सदस्य	१		९८४०६०२६५८	
१७	ज्ञान बहादुर गुरुङ्	वडा सदस्य	२		९८१३१०३७२२	
१८	लेख बहादुर राना	वडा सदस्य	२		९८४८२५३९११	
१९	र माया गुरुङ	वडा सदस्य, का.पा. सदस्य	२		९८१७१९८४७८	
२०	सावित्री नेपाली	वडा सदस्य	२		९८१६१५७४७१	
२१	कृष्ण बहादुर थापा	वडा सदस्य	३		९८२६१२१८७०	
२२	तिल बहादुर थापा मगर	वडा सदस्य	३		९८५६०४३८५०	
२३	दुर्मा देवी थापा	वडा सदस्य, का.पा. सदस्य	३		९८०६६४४२९५	

२४	कुन्ती नेपाली	वडा सदस्य	३		९८२४१२३९२५	
२५	रत्न बहादुर थापा	वडा सदस्य	४		९८१३९५७५३९	
२६	भोज बहादुर थापा	वडा सदस्य	४		९८२५१२१८६५	
२७	इन्दिरा पोखरेल	वडा सदस्य, का.पा. सदस्य	४		९८४६५२२७३४	
२८	सन्त कुमारी सार्की	वडा सदस्य	४		९८०५८३०८०९	
२९	बालकृष्ण वाग्ले	वडा सदस्य	५		९८६०२३६६४९	
३०	खगनाथ शर्मा	वडा सदस्य	५		९८१६६५३१२२	
३१	मथुरा उपाध्या पौडेल	वडा सदस्य	५		९८६४३६३४५०	
३२	सरु सुनार	वडा सदस्य	५		९८०६५६७६३३	
३३	हेमराज मरासेनी	वडा सदस्य	६		९८१५१५२९६९	
३४	श्री कुमार थापा	वडा सदस्य	६		९८०४४४०८६२	
३५	मती सरा कोइराला	वडा सदस्य	६		९८०६७०२३८६	
३६	हरि माया नेपाली	वडा सदस्य	६		९८१७१७९५९९	
३७	वेद कुमार गुरुङ	वडा सदस्य	७		९८१५१६२२५५	
३८	गिर बहादुर थापा	वडा सदस्य	७		९८१४१५१४१४	
३९	लिल कुमारी गुरुङ	वडा सदस्य	७		९८४६५७१२०२	
४०	कमला सार्की	वडा सदस्य	७		९८२४१५८२३४	
४१	दाम बहादुर राना मगर	वडा सदस्य	८		९८१६१२७६२७	
४२	सल्मा मिया	वडा सदस्य	८		९८२४११२३६५	
४३	चिनु माया सार्की	वडा सदस्य	८		९८०४१३८२४८	

विरुवा गाउँपालिकाको कार्यालय तथा अन्तर्गतका कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

क्र.स.	कर्मचारीको नामथर	पद	तह/श्रेणी	शाखा	सम्पर्क नं.
१	भेषराज आचार्य	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	रा.प. तृतीय श्रेणी		९८५६०५२११२
२	पिताम्बर पोखेल	प्रशासकीय अधिकृत	अधिकृतस्तर सातौं	प्रशासन शाखा	९८५६०१५७११
३	सन्तोष वि.क.	कृषि अधिकृत	अधिकृतस्तर सातौं तह	कृषि शाखा	९८४३०६०७३१
४	ढाकाराम लामिछाने	लेखा अधिकृत	अधिकृतस्तर सातौं तह	आर्थिक प्रशासन शाखा	९८४७६२०९९०
५	गोगन सिंह थापा	स्वास्थ्य संयोजक	छैटौं तह	स्वास्थ्य शाखा	९८४६०४०४४०
६	प्रमिला पौडेल	ईन्जिनियर	छैटौं तह	प्राविधिक शाखा	९८४६५९००२३
७	डा. प्रवेश गौतम	पशु चिकित्सक	छैटौं तह	पशुपन्छी शाखा	९८६५००८५६१
८	खेम मरासेनी	रोजगार संयोजक	छैटौं तह	रोजगार सेवा केन्द्र	९८४९१७०२८९
९	दिपक ढुंगाना	बरिष्ठ प्रशासन सहायक	पाचौ तह	योजना शाखा	९८५१२२६१९१
१०	शंकर चापागाई	बरिष्ठ लेखा सहायक	पाचौ तह	आर्थिक प्रशासन शाखा	९८५६०५२११३
११	बालकृष्ण पौडेल	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौ तह	सूचना प्रविधि शाखा	९८५६०७९८००
१२	विज्ञान के.सी.	सब-ईन्जिनियर	पाचौ तह	प्राविधिक शाखा	९८५६०३२१४९
१३	राजुकुमार गुप्ता	सब-ईन्जिनियर	पाचौ तह	प्राविधिक शाखा	९८४४१४७२२९
१४	शिब गिरी	प्रा.स. (शिक्षा)	पाचौ तह	शिक्षा शाखा	९८६६९२८७१२
१५	गणेश बहादुर कार्की	प.से.प्रा.	पाचौ तह	पशुपन्छी शाखा	९८४३६९७१६९
१६	खुमबहादुर थापा	प्रशासन सहायक	चौथो तह	राजश्व, जिन्सी शाखा	९८४६९०३३३१

क्र.स.	कर्मचारीको नामथर	पद	तह/श्रेणी	शाखा	सम्पर्क नं.
१७	तारापति भट्टराई	खा.पा.स.टे	चौथो तह	प्राविधिक शाखा	९८५६०८२०७०
१८	भानुभक्त आले	प्राविधिक सहायक	पाचौ तह	रोजगार सेवा केन्द्र	९८१६१२६६४७
१९	जनक भण्डारी	एमआईएस अपरेटर	पाचौ तह	पञ्जिकरण शाखा	९८५६०७३६७८
२०	भोज बहादुर राना	रोजगार सहायक	पाचौ तह	रोजगार सेवा केन्द्र	९८४६७५०१४९
२१	आईती श्री थापा	फिल्ड सहायक	चौथो तह	पञ्जिकरण शाखा	९८४६०५२०२९
२२	सनस कुमारी चौधरी	उधम बिकास सहजकर्ता	चौथो तह	उद्यम विकास शाखा	९८४८६२६५००
२३	संसार शिखर कुँवर	स्वकीय सचिब	चौथो तह	अध्यक्षज्यूको सचिवालय	९८५६००५७०९
२४	सन्तोष पौडेल	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन		९८४६२२५०१०
२५	नुरध्वज गुरुङ	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन		९८०५८२४७४१
२६	रमेश कार्की	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन		९८४६६२५४०१
२७	मेनका के.सी.	स्वीपर	श्रेणी विहिन		९८४६३९८६१५
२८	भोज बहादुर थापा	सवारी चालक	श्रेणी विहिन	सवारी चालक	९८४६९१०६६४
२९	ठाकुर राना	सवारी चालक	श्रेणी विहिन	एम्बुलेन्स चालक	९८६९०९६९५ ९८१४१३६५६३
३०	केशर बहादुर राना	चौकीदार	श्रेणी विहिन	सुरक्षा गार्ड	९८४६३४१७०१

वडा कार्यालयहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरणः

१ नं. वडा कार्यालय				
क्र.स	कर्मचारीको नामथर	पद	तह/श्रेणी	सम्पर्क नं.
१	नविन कुमार मल्ल	वडा सचिब	पाचौ तह	९८५८२७५०५५
२	सुदिप न्यौपाने	अ.सब-ईन्जिनियर	चौथो तह	९८६७०४१५२०
३	दुर्गा सुवेदी	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	९८०९१०५७१८
२ नं. वडा कार्यालय				
१	जगदिश गैह्रे	वडा सचिव	चौथो तह	९८५६०६७४०२
२	थम्मन गाहा	अ.सब-ईन्जिनियर	चौथो तह	९८४७५८०३११
३	किरण थापा	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	९८४६२७७९२९
	३ नं. वडा कार्यालय			
१				९८५६०६७४०३
२	विष्णु प्रसाद अर्याल	ना.प.से.प्रा.	चौथो तह	९८४७०५९२७६
३	हिराकुमारी थापा	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	९८१६१६४४३२
	४ नं. वडा कार्यालय			
१	श्रीराम वाग्ले	वडा सचिव	चौथो तह	९८५६०६७४०४
२	आशिष बजगाई	अ.सब-ईन्जिनियर	चौथो तह	९८०६७०६५२९
३	सुदर्शन थापा	ना.प.से.प्रा.	चौथो तह	९८४६२६९०४४
४	एसिना राना	सामाजिक परिचालक	-	
५	ज्ञानुमाया थापा	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	९८०५८१६०५०
	५ नं. वडा कार्यालय			
१	राजुकुमार गुरुङ	वडा सचिव	पाचौ तह	९८५६०६७४०५
२	असिन मंन्सुरी	अ.सब-ईन्जिनियर	चौथो तह	९८४५२१६५३४
३	नारायण प्रसाद अर्याल	ना.प.स्वा.प्रा.	चौथो तह	९८५११५९९११
४	जमुना वाग्ले	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	९८६०९२४१७३

६ नं. वडा कार्यालय				
१	सुन्तली श्रीस	वडा सचिव	पाचौं तह	९८५६०६७४०६
२	वासिम हुसेन	अ.सब-ईन्जिनियर	चौथो तह	९७४४३६९२२४
३	बसन्त कुमार महतारा	पशु प्राविधिक	चौथो तह	९८००५१७४८६
४	पशुपति कोइराला	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	
७ नं. वडा कार्यालय				
१	रनबहादुर गुरुङ	वडा सचिव	पाचौ तह	९८५६०६७४०७
२	रामप्रसाद गुरुङ	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	९८२९१६८११०
८ नं. वडा कार्यालय				
१	मन्जु पोखेल	वडा सचिव	चौथो तह	९८५६०६७४०१
२	राजेन्द्र धामी	प.स्वा.प्रा.	पाचौ तह	९८६८५५७४९५
३	रामेन्द्र कुमार यादब	अ.सब-ईन्जिनियर	चौथो तह	९८२३३०९९४९
४	बोलुमाया थापा	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	९८४६६५२४६५

स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरणः

क्र.सं	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	ईन्चार्जको नाम	सम्पर्क नं
१	विरुवा स्वास्थ्य चौकी	सुष्मा आले	९८६६००२०७५
२	अर्चले भञ्याङ् आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	गुनसिरी पुन आले	९८४५५५५२०९ ९८०५२४७०२१
३	वेसारे डाडाँ सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ	राम विश्वास राय यादव	९८१९७७७७४२
४	राङ्भाङ् स्वास्थ्य चौकी	अली वहादुर बुढा	९८४५५५५२१४
५	ओरष्टे स्वास्थ्य चौकी	विकाश कुमार यादव	९८६७९८८४४९
६	किचनास स्वास्थ्य चौकी	निर्देश पोखेल	९८४६८५५७४२

क्र.सं	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	ईन्चार्जको नाम	सम्पर्क नं
७	दम्सिदि सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई	याम प्रसाद सिग्देल	९८४५५५५५१९७
८	चिन्नेवास स्वास्थ्य चौकी	नुना देवी लम्साल	९८४५५५५५२१७
९	लेवा डाडाँ सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई	मेनुका पराजुली	९८४५५५५५२०४
१०	कुशुम भञ्ज्याङ् आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	गिता थापा	९८०६५२३५८२
११	भिरकोट स्वास्थ्य चौकी	सन्तोष गुरुङ्	९८४५५५५५२१८ ९८६०८६३८०९
१२	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र	लिलामणी कंडेल	९८४६७१०७१९